

Folkeuniversitetet

PROGRAM 2024 – AARHUS

Mød forskerne

TOBIAS WANG NIELSEN

Professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

Et nyt år på Folkeuniversitetet

Vi lever i svære tider. Verden synes mere kompleks end nogensinde før, og den konstante strøm af nyheder, der skyller ind over os, bidrager i højere grad til at forplumre billedet end til at klargøre tidens udfordringer og vores plads i verden.

I en sådan situation er der brug for tid og rum til at fordybe sig. Det er først og fremmest dét, vi hver dag stræber efter at skabe sammen med jer og de mere end 1.000 forelæsere, der hvert eneste år lægger vejen forbi Folkeuniversitetet.

På Folkeuniversitetet hylder vi forskerne, eksperterne og fagpersonerne. Mennesker, der har viet deres liv til at fordybe sig i deres fagområder, og som gavmildt og fortællelystent deler ud af deres viden. Viden, der kan forbavse og forbløffe. Viden, der kan forandre.

For vi har alle brug for at få rokket lidt ved vores verdenssyn fra tid til anden. For at få nye perspektiver på vores egen tilværelse og den verden, vi lever i. Vi har brug for at følge vores nysgerrighed og lade os forundre over litteraturen og kunsten, over naturens vidundere og historiens dybder.

Det er derfor en sand fornøjelse endnu en gang at kunne byde velkommen til et nyt år på Folkeuniversitetet. Programmet, du har mellem hænderne, er fyldt til bristepunktet med forelæsninger, byvandring, livestreams, festivalarrangementer og meget, meget mere. Så uanset om du ønsker at blive klogere på astrofysik eller storpolitik, om du er med på tiende år eller skal til din første forelæsning – velkommen til et nyt år på Folkeuniversitetet.

God fornøjelse med programmet.

Sten Tiedemann
Rektor

- SIDE 6** Samfund & verden
- SIDE 16** Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
- SIDE 26** Psykologi & sundhed
- SIDE 36** Natur & univers
- SIDE 44** Religion & filosofi
- SIDE 56** Arkæologi & historie
- SIDE 68** Kunst, arkitektur & design
- SIDE 78** Litteratur, film & musik

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, der har lyst til nye indsigter. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig – i forelæsninger, festivaler, artikler, radio, podcasts og livestreams. Tilmeld dig vores nyhedsbrev, så får du besked om det hele.

TILMELD DIG PÅ FUAU.DK

Find holdet på fauu.dk, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Alle hold foregår på Aarhus Universitet – medmindre andet er angivet. Se kort bagest i programmet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk.

Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

HAR DU SPØRGSMÅL

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fauu.dk)
info@fauu.dk
Bartholins Allé 16, bygning 1328, 3. sal

Sultne slanger kan få os hurtigere ud af sygesengen

Nogle dyr er abnorme slughalse, andre ældes baglæns eller sover halve år ad gangen. Studier af dyrs ekstreme egenskaber lærer os meget om naturens vilde væsener, men også noget om, hvordan vi mennesker kan blive bedre til at tilpasse os den verden, vi lever i.

Af: Brian Traantoft Rasmussen

Slanger, der faster i månedsvis, bjørne, der sover vintermørket væk, ørkenrotter, der lever under jorden uden ilt. Naturen vrirler med arter, der er i stand til at overleve under ekstreme forhold. Og professor i zoofysiologi ved Aarhus Universitet Tobias Wang er ekspert i, hvordan de bærer sig ad.

Fascinationen skyldes til dels en lidt barnlig forkærlighed for alt det, der er vildt og eksotisk. Men den beror også på en større videnskabelig præmis.

"Dyr, der kan noget ekstremt, er ofte gode at studere, hvis vi ønsker at vide noget specifikt om en given funktion eller mekanisme i kroppen. Det er fx lettere at forstå, hvordan enorme mængder mad påvirker fysiologien, hvis vi studerer dyr, der spiser kolossale måltider," forklarer han. Idéen med den slags studier er – i al beskedenhed – at aflure naturens hemmeligheder. Den naturlige selektion har gennem millioner af år fundet en løsning på, hvordan dyr bedst muligt tilpasser sig de miljøer, de lever i. "Og den løsning virker indiskutabelt," understreger han.

Indsigten i andre arters overlevelsesmekanismer er også virkelig vigtig viden for os lidt mere sarte medlemmer af dyreverdenen. Med den i baghånden kan vi nemlig forstå menneskekroppen lidt bedre og – om alt går vel – udvikle nye og vigtige behandlingsformer, forklarer Tobias Wang.

FRA SLANGETARME TIL STÆRKE PATIENTER

Tobias Wang har i årevis været bidt af en gal slange, og selvom det kødædende krybdyr ikke er hans yndlingsdyr – sådan et har han faktisk slet ikke – er han dybt fascineret af dets særlige fysiologi.

"Når slangen efter flere måneders faste indtager et kæmpemåltid, skal hele fordøjelsessystemet genopbygges på ny. Det sker i en vildt kompliceret proces, hvor alle kroppens celler og organer bliver involveret," fortæller han og uddyber:

"Og nu har vi så opdaget, at slangens tarm frigiver et signalstof, formentlig et hormon, lige så snart den begynder at spise igen – et stof, der øjeblikkeligt sætter gang i hele kroppens muskelopbygning."

Udover at få et stort forskerherte til at slå lige dét hurtigere kan den nye opdagelse forhåbentligt også komme til at reducere tiden i hospitalssengen for fx kræftpatienter. Mængden af muskelmasse er nemlig en essentiel faktor for udfaldet af særligt længerevarende sygdomsforløb. Jo mindre muskelmasse vi har, jo dårligere er prognosen.

"Men hvis først vi kan identificere signalstoffet og signaleringsvejen, er det måske muligt på sigt at mindske muskeltabet gennem en hormonel behandling og skabe en bedre klinisk behandling," forklarer Tobias Wang.

NYE INDSIGTER KRÆVER NYE TRADITIONER

Tobias Wang er erklæret realist og ikke begejstret for sensationsprægede overskrifter. Derfor har han næsten allergi over for et overdrevent fokus på forskningens fremtidspotentiale.

Den zoofysiologiske forskning – der ligger i grænselandet mellem biologi og medicinen – indeholder dog vigtige perspektiver, understreger han. Men den fulde udnyttelse kræver, at flere faggrupper arbejder sammen på tværs af discipliner, og at flere forskere tør bryde med traditioners tryghed og deres forkærlighed for såkaldte 'modeldyr'.

"Vi mennesker er utroligt traditionsbundne, og det samme gælder i forskningens verden. Vi gentager ofte det, vi lærte af vores vejleder. Samtidig er der en række etiske og praktiske årsager til, at vi helst vil lave forsøg på modeldyr som mus, rotter og grise – de er simpelthen lette at holde og genetisk manipulere," forklarer Tobias Wang.

Men naturen tilbyder os en paradisisk overflod af dyr med ekstreme egenskaber, der er mere velegnet til at undersøge specifikke fysiologiske problemstillinger af relevans for os mennesker end de klassiske modeldyr.

"Og derfor er der efter min mening en uudnyttet og vigtig ressource i den her slags forskning," tilføjer han.

Oplev Tobias Wang til forelæsningsen 'Altings begyndelse', se side 37, og 'Alt du bør vide om naturvidenskab – næsten', se side 41.

Foto: Martin Bubandt

Samfund og verden

2411-122

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

TID: 22/1, 8 mandage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsproces og det arabiske forår i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sektariske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region? Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på Europas nærområde mod syd og sydøst og kaster desuden også et blik på regionens umiddelbare naboer mod øst.

22/01: Oprør og alliancer – Mellemøsten efter det arabiske forår.

Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

29/01: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten. Peter

Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

05/02: Vandmangel og klimakrise. Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

12/02: Iran i dag. Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet

19/02: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer. Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet

26/02: Taleban-bevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion? Mona Kanwal Sheikh, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

04/03: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi-Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater. Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

11/03: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2411-318

Nok om mig – mød Vincent F. Hendricks

TID: 22/1, 1 mandag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Vincent F. Hendricks er dr.phil., ph.d., professor i formel filosofi ved Københavns Universitet og leder af Center for Information og Boblestudier

Foredraget 'Nok om mig' handler om, hvad der sker, hvis vi anskuer livet som et nulsumsspil, hvor vi enten vinder eller taber, og hvor det, som andre opnår, er noget, vi mister. Kollegaen bliver forfremmet, konkurrenten får et bedre årsresultat, eller kæresten vælger at tilbringe sin fridag med sine egne venner – og straks spørger vi os selv og omverdenen: Hvad med mig? Hvorfor skal jeg ikke også have, når de andre får? Det væsentlige svar er: "Det handler ikke om dig!" Vincent F. Hendricks trækker på moralfilosofi, spilteori og adfærdøkonomi i en skarp og bidende kritik af hvad-med-mig-tankegangen, som han anser for at være en perverteret form for egoisme med gunstige vilkår her i digitaliseringens og forbrugerdemokratiets æra. Men der er en vej ud. Den kræver et nysgerrigt opgør med os selv og en erkendelse af, at det hele ikke handler om mig! Det handler om os! Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Nok om mig' (Politikens Forlag), der kan købes i forbindelse med foredraget.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad
i kantinen

2411-091

Hvor er Kina på vej hen?

TID: 23/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

- 23/01: Udenrigspolitik og diplomati.** Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet
- 30/01: Sikkerhedspolitik.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 06/02: Økonomi og politik.** Kjeld Erik Brødsgaard, professor i kinastudier, Copenhagen Business School
- 13/02: Teknologi og innovation.** Erik Wernberg-Tougaard
- 20/02: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed.** Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet

2411-046

Island

TID: 24/1, 4 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjórn og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

- 24/01: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 31/01: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 07/02: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 14/02: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

2411-092

Keynes – krise, velfærd og bæredygtig udvikling

TID: 24/1, 3 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient. adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

John Maynard Keynes revolutionerede i 1936 betydningen af økonomisk politik med sit hovedværk 'The General Theory of Employment, Interest and Money'. Han løste arbejdsløshedsens gåde, idet han udfordrede den stærkt markedsorienterede økonomiske teori. Hans banebrydende teorier lå også bag udformningen af det internationale samarbejde, der i 1944 blev aftalt i Bretton Woods, og som muliggjorde opbygningen af efterkrigstidens velfærdsstater. Keynes kom i modvind i slutningen af det 20. århundrede med den konsekvens, at de økonomiske kriser atter blev hverdag, og væksten aftog, samtidig med at miljøbelastningen steg tiår for tiår. Men det var hans politik, der bragte verdensøkonomien (næsten) helskindet igennem COVID-19-krisen.

- 24/01: Keynes og krisen i 1930'erne: Arkitekten bag F.D. Roosevelts New Deal-politik**
- 31/01: Keynes og efterkrigstiden: Vækst, velfærd og internationalt samarbejde**
- 07/02: Keynes efter COVID-19-krisen: European Green New Deal**

Det kan nogle gange kræve store armbevægelser at forklare, hvor verden er på vej hen. Professor Derek Beach stiller skarpt på USA i rækkerne 'Forstå din verden' og 'En ny verdensorden?'
 Se side 8 og 13.

2411-173

Forstå din verden

— **TID:** 25/1, 7 torsdage, kl. 17.45-19.30 Ingen undervisning 29/2
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Verden er i konstant bevægelse: Konflikter bliver til krige, traktater underskrives, og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os tættere på en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener, er vigtigst for at forstå verden i dag.

- 25/01: Latinamerika.** Jan Gustafsson, lektor i latinamerikanske studier, Københavns Universitet
- 01/02: Europa og EU.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/02: Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 15/02: Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 22/02: Asien.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 07/03: Østeuropa og Rusland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 14/03: USA.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2411-036

Silkevejen – dengang og i dag

— **TID:** 28/1, 1 søndag
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Helt fra oldtiden og frem til det 15. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Sovjetunionens sammenbrud og en åbning af de centralasiatiske tidligere Sovjetrepublikker samt Kinas planer om en ny silkevej har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt ud over denne med et globalt net af silkeveje. Få en introduktion til Silkevejens historie og religion, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag. Efter forelæsningserne kan du høre mere om rejser til landene langs den traditionelle Silkevej med rejsebureauet Viktors Farmor.

- 10.00: Silkevejens historie og religion.** Gert Lynge Sørensen, journalist med diplom i udenrigspolitik
- 12.30: 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

2411-094

Dansk økonomis udfordringer

— **TID:** 19/2, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Dansk økonomi kom nogenlunde helskindet igennem COVID-19-pandemien – bedre end de fleste af de lande, vi sædvanligvis sammenligner os med. Det kræver en forklaring. Men udfordringerne for samfundsøkonomien i fremtiden er dog ikke blevet mindre. Regeringens politiske ambition er fortsat at skabe høj økonomisk vækst gennem arbejdsmarkedsreformer, sikre en bæredygtig udvikling, ændre uddannelsernes struktur, øge militærudgifterne og reducere skattetrykket. Forelæsningsrækken sætter et samlende fokus på denne stribe af krav til samfundsøkonomien i fremtiden vurderet i forhold til råderummet i dansk økonomi.

- 19/02: Fra velfærdsstat til konkurrencestat.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 26/02: I hvilken grad er konkurrencestaten udfordret?** Ove Kaj Pedersen, dr.phil., professor emeritus i komparativ politisk økonomi, Copenhagen Business School
- 04/03: En bæredygtig stat. Er det muligt?** Lars Josephsen, cand. scient., master of public policy
- 11/03: Arbejdsmarkeds-, uddannelses- og fordelingspolitik – hvordan hænger det sammen?** Troels Lund Jensen, chefanalytiker, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- 18/03: Hvad bestemmer råderummet i dansk økonomi, og er det tilstrækkeligt?** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

2411-348

Rundt om Italien

— **TID:** 27/2, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Det moderne Italien gemmer på mange spændende fortællinger. Vi dykker ned i Italiens historie, der siden samlingen i anden halvdel af 1800-tallet har været begivenhedsrig, omtumlet og fuld af markante personligheder som Mussolini og Berlusconi. Vi skal også høre om litterære mesterværker fra det nye årtusind, hvor kvindelige forfattere som fx Elena Ferrante og Goliarda Sapienza har vundet stor international anerkendelse med fortællinger fra Napoli og Sicilien. Endelig skal vi forbi det store lærred med en overflyvning af italiensk filmhistorie.

- 27/02: Italiens moderne historie – fra samlingen til i dag.** Gert Sørensen, seniorforsker, Københavns Universitet
- 05/03: Syditalien i moderne italiensk litteratur.** Pia Schwarz Lausten, lektor i italiensk, Københavns Universitet
- 12/03: Italiensk filmkunst.** Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

2411-355

AI mellem fornuft og følelse

TID: 4/3, 1 mandag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Jan Damsgaard, cand.scient. i datalogi, ph.d. og professor på Institut for Digitalisering, Copenhagen Business School

AI (kunstig intelligens) har ramt hele verden, og brugerne er begejstrede. Teknologien har spredt sig med lynets hast og hurtigere end noget tidligere fænomen på internettet. Forelæsningen afmystificerer AI og giver masser af eksempler på, hvordan teknologien kan hjælpe virksomheder og det offentlige med sagsbehandling, HR-opgaver, diagnostik, kommunikation og meget andet. Derudover handler den også om vigtigheden af regulering, der ifølge forelæseren ikke må være så hård, at vi bremser EU-landenes muligheder for at skabe konkurrencedygtige AI-baserede virksomheder og dermed overlader initiativet til andre. Hvad gemmer der sig i 'den sorte boks', og hvordan skal vi høste fordelene samt håndtere ulemper og misbrug? Vi gør alle klogt i at forholde os til algoritmernes indtog i erhvervslivet, i det offentlige, i uddannelsessystemet, i sundhedsvæsenet, i vores hjem – ja, i hele samfundet og økonomien.

2411-391

Hartmut Rosa: Resonans – det nye mantra?

TID: 12/3, 1 tirsdag, kl. 17:45-19:30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Lone Hersted, lektor, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Den tyske sociolog og politolog Hartmut Rosa er kendt for sin kritiske samtidsdiagnose og resonanstænkning. Resonansen er med til at give os liv, glæde, trivsel og mening med tilværelsen. Rosa pæger i sit hovedværk, 'Resonans – en sociologi om forholdet til verden', at vi kan opleve resonans i kærlighedslivet, familielivet, i venskaber, på arbejdspladser, gennem frivilligt arbejde, i mødet med kunsten, i det politiske liv og, for nogles vedkommende, endog i religiøse sammenhænge. Rosa pæger samtidig, at resonansen har trange kår i det senmoderne samfund. Vi vil denne aften få en introduktion til Hartmut Rosas samtidsdiagnose og resonanstænkning.

2411-151

Religion, ret og samfund

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10:00-16:00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Niels Valdemar Vinding, lektor i islamiske studier, Københavns Universitet

Der har været en tydelig vækst i love og regler, som gælder for både folkekirke og trossamfund i Danmark. Det omhandler fx omskæring og sjælesorg, tørklæder og helligdage eller sammenstødet mellem ytringsfrihed og religionsfrihed. Dermed er religion – på godt og ondt – blevet noget, vi alle sammen skal forholde os til. I løbet af dagen følger vi udfordringerne fra det helt nære møde i hverdagen til de lokale konflikter på tværs af fx trossamfund, kommuner og boligområder for til sidst i helikopterperspektiv at se på religionspolitik, lovgivning og domstole. Vi slutter med et blik på fremtiden.

2411-017

Populisme og udviklingen af nye politiske kulturer

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10:00-15:00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

Er populisme afmægtige borgeres desperate oprør mod en ustyrlig verden? Eller er det ekstreme politikeres forsøg på at få del i magten stik imod demokratiske spilleregler og flertalsdannelser? Er det et folkeligt oprør fra neden eller et magtgreb fra oven? Det er nogle af de centrale spørgsmål, der bliver taget op til behandling på denne temadag om populisme.

10.00: Populistiske medborgere i Danmark. Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, Aalborg Universitet

11.15: Højrepopulistiske partier i Europa. Susi Meret, lektor i politik og samfund, Aalborg Universitet

13.00: Begreber og muligheder for at analysere og begribe populisme. Allan Dreyer Hansen, lektor i politik og administration, Roskilde Universitet

14.15: Fælles drøftelse og spørgsmål fra publikum

2411-003

Det danske sprog – udvikling eller afvikling?

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17:30-19:15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Sabine Kirchmeier-Andersen, ph.d. og tidligere direktør for Dansk Sprognævn

Er sproget under udvikling eller afvikling? Vores sprog forandrer sig med tiden. Måske i dag en smule hurtigere end i gamle dage. Vi studser over nye engelske gloser, falder over udtryk, der ændrer betydning, og rynker panden over ord, der staves anderledes, end man er vant til. Hvordan opstår disse forandringer, hvad betyder de for vores sprog, og hvad er sproget i grunden for en størrelse? Hvordan påvirkes sproget af udviklingen i verden, i vores samfund og i de nye kommunikationsformer? Kan det ende med, at dansk forsvinder, eller at vi til sidst ikke kan forstå hinanden? Få svarene – godt krydret med tankevækkende og underholdende eksempler på mulighederne og umulighederne i vores forunderlige sprog.

Tilmeld dig
på fuau.dk

2411-113

Hvor er sundhedsvæsenet på vej hen?

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi og -politik, Syddansk Universitet

Sundhedsvæsenet er altid til debat. Reforme, økonomi og skandaler leverer løbende stof til politisk og offentlig diskussion. Få et overblik og en vurdering af de aktuelle sundhedspolitiske problemstillinger og deres mulige løsningsforslag. Mens regeringen igen står klar til at reformere sundhedsvæsenet, presser mange spørgsmål sig på. Hvad skyldes manglen på sygeplejersker, og findes der hurtige løsninger eller kun lange seje træk? Har udviklingen af supersygehusene forøget udviklingen af det nære sundhedsvæsen? Kan det nære sundhedsvæsen være løsningen på det stigende antal kroniske patienter? Hvad er status på de store sygehusbyggeriers tidsplaner og budgetter? Kom og hør, hvor sundhedsvæsenet er på vej hen.

2411-146

Hvor er verden på vej hen? Mød Clement Kjersgaard

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 20.00-21.45

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

Verden har i den grad været i røre de seneste år. COVID-19, krig i Ukraine, energi- og forsyningskrise, klimaforandringer. Fortsæt selv listen. Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og nye problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det.

2411-224

Demokrati på afveje

TID: 2/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I mange lande, hvor man ellers har anset demokratiet som mere eller mindre rodfæstet, ser man tendenser, hvor helt fundamentale demokratiske spilleregler såsom frie valg, uafhængige domstole, pluralisme og ytrings- og pressefrihed tilsidesættes. I Ungarn har Viktor Orbán indskrænket befolkningens demokratiske rettigheder. I Brasilien har Lula genvundet magten, men udfordres af antidemokratiske kræfter på den yderste højrefløj. Demokratierne er her og mange andre steder på afveje. Få et bredt blik over udfordringerne.

02/04: Ungarn. Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

09/04: Indien. Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

16/04: Israel. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

23/04: Brasilien. Marie Kolling, seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier

30/04: Tunesien. Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter

2411-316

"Den bedste tid i mit liv" – om danske og internationale veteraners erfaringer fra krige og konflikter

TID: 8/4, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Frans Ørsted Andersen, lektor, Aarhus Universitet, og Emil Arenholt Mosekjær, journalist og forfatter

Der er stigende fokus på forsvaret og dets bidrag til fred og sikkerhed. De kommende år skal forsvaret udbygges, og mange flere danskere skal i trøjen. Men hvordan oplever soldater på farlige missioner deres situation? Kan de finde mening midt i de anstrengende, farefulde og potentielt livstruende opgaver, de skal løse? Ofte fokuserer vi på de soldater, der kommer hjem med ar på krop og sjæl. Men svarene på førnævnte spørgsmål er mere komplicerede, end man umiddelbart tror. I løbet af aftenen vil de to oplægsholdere komme med uddybende svar og forklaringer.

2411-047

Alt hvad du bør vide om samfundet

TID: 8/4, 6 mandage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

08/04: Danmarks moderne statshistorie.

Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

15/04: Danmarks parlamentariske system.

Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

22/04: Dansk retsvæsen. Nicolaj Sivan Holst,

lektor i jura, Aarhus Universitet

29/04: Økonomi. Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet

06/05: Danmarks sikkerhedspolitik. Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

13/05: Velfærdsstaten. Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

Det store overblik

Hvorfor er demokratiet i flere lande under pres? Historiker og journalist Vibe Termansen dykker ned i Ungarn i rækken 'Demokrati på afveje'. Se side 10. Hør hende også fortælle om sin bog 'I skyggen af Rusland'. Se side 58.

2421-050

Indblik i Asien

TID: 2/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Asien er både klodens største og mest befolkningsrige kontinent og besidder en enorm spændvidde. Regionen rummer alt fra verdens bedste studerende, voksende middelklasser og vækst til nogle af verdens fattigste lande, aldrende befolkninger, militærkonflikter, terror, naturkatastrofer og klimaudfordringer. Hvordan ser forholdene ud i de enkelte lande og regioner? Og hvordan forholder de sig til hinanden? Få introduktionen til den mangfoldige region her.

- 02/09:** **Kina.** Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet
- 09/09:** **Japan.** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 16/09:** **Myanmar.** Helene Maria Kyed, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 23/09:** **Nordkorea.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 30/09:** **Indien.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 07/10:** **Thailand.** Johannes Dragsbæk Schmidt, adjungeret lektor, Udviklingsstudier og Internationale Relationer, Aalborg Universitet

2421-071

Danmarks fremtid

TID: 2/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og tårnhøj inflation. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få økonomien på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har internationale konflikter og krige for dansk sikkerhedspolitik? Seks eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

- 02/09:** **Demokrati.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 09/09:** **Økonomi.** Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 16/09:** **Sundhed.** Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 23/09:** **Klima.** Bente Halkier, professor i sociologi, Københavns Universitet og medlem af Klimarådet
- 30/09:** **Integration.** Kristina Bakkær Simonson, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 07/10:** **Sikkerhedspolitik.** Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

2421-056

Velfærdsstatens udfordringer

TID: 3/9, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der er nok udfordringer at få øje på i velfærdsstaten. Udbyttesagen og Britta Nielsens svinde i Socialstyrelsen er fundamentale tillidsbrud. Digitaliseringen vil føre til færre job til ufaglærte og i servicesektoren, hvilket kan skabe øget arbejdsløshed og ulighed. Og globaliseringen, den frie bevægelighed og konkurrencestaten har i stigende grad udhulet idéen om den universelle velfærdsstat, hvor alle har ret til det samme uanset indkomst. Så hvor er vi egentlig på vej hen? Kan vi løse velfærdsstatens udfordringer – og beholde velfærden?

- 03/09:** **Mere kontrol eller tillid?** Gert Tinggaard Svendsen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 10/09:** **Udsyn – velfærdsstaten uden for Danmarks grænser.** Carsten Jensen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 17/09:** **Hvordan påvirker EU-samarbejdet velfærdsstaten?** Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon
- 24/09:** **Hvordan tackler velfærdsstaten den digitale økonomi?** Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet
- 01/10:** **Opgør med de universelle ydelser?** Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

2421-180

Bag om det amerikanske valg

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Tirsdag den 5. november 2024 går amerikanerne til valg, og det bliver afgjort, om Joe Biden får lov at fortsætte i endnu en periode, eller om det bliver republikanerne, som sætter sig på præsidentembedet de næste fire år. Samtidig er der også valg til USA's kongres, som får stor betydning for den næste præsidents handlemuligheder i de kommende år. Vi varmer op til valget og går i dybden med en række vigtige temaer og spørgsmål, som kommer til at dominere valgkampen og afgøre udfaldet. Bliv klædt på at forstå det amerikanske valg.

- 04/09: Valgsystemet.** Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier
11/09: Kandidaterne. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
18/09: Medierne. Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet
25/09: Udenrigspolitikken. Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium
02/10: Præsidentvalgets racemæssige og etniske dimensioner. Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet
09/10: Status på valgkampen. Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet

2421-068

Østeuropa i dag

TID: 9/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Tag med, når vi går tæt på den aktuelle politiske og samfundsmæssige udvikling i flere østeuropæiske lande. Ruslands nærmeste naboer lever med frykten for at blive Putins næste mål – heriblandt de baltiske lande, hvor tilstedeværelsen af store russiske mindretal i Estland og Letland komplicerer situationen yderligere. I Ungarn og Polen er demokratiske institutioner systematisk blevet undermineret de seneste mange år. På Balkan har flere lande en målsætning om at blive optaget i EU, hvilket dog vanskeliggøres af politisk ustabilitet og korruption samt etnopolitiske spændinger i regionen. Endelig kigger vi på politiske oppositionsgrupper i Rusland og Belarus.

- 09/09: Baltikum og truslen fra Rusland.** Lars Johannsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
16/09: Illiberale demokratier i Polen og Ungarn. Regitze Rohlfing-Frederiksen, ph.d.-studerende, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet
23/09: Demokratiske udfordringer og nationalisme på Balkan. Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, Demokrati i Europa - Oplysningsforbundet (DEO)
30/09: Politisk opposition i Rusland og Belarus. Katrine Stevnhøj, ph.d., Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

2421-081

Fra mudderkast til konstruktiv dialog – med Kurt Strand

TID: 9/9, 3 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kurt Strand, journalist

Den offentlige debat er ofte forurenset med mundhuggeri, mudderkast og falske konflikter. Med afsæt i en diagnosticering af tilstanden i dominerende debatfora viser journalist Kurt Strand, hvordan unødigt grøftegravning optrapper konflikter i samfundet, og hvad der kan forandre den måde, vi taler med hinanden på. Først kigger vi på, hvordan et velfungerende demokrati er afhængigt af, at vi kan tale ordentligt med hinanden. Efterfølgende sættes der fokus på, hvordan konflikter mellem mennesker ofte bliver skabt med oppiskede modsætninger. Til slut undersøges det hvordan den offentlige debat kan blive mere dialogsøgende og konstruktiv.

- 09/09: Er den næste pandemi polarisering?**
16/09: Demokratiets masseødelæggelsesvåben
23/09: At diskutere er at tænke sammen

2421-047

Rundt om Japan

TID: 11/9, 7 onsdage, kl. 17.15-19.00. NB! Ingen forelæsning 16/10
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
STED: AU, bygning 1530, lokale D119, Ny Munkegade 118

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Landet er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsninger går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk arkitektur? Vi skal også kigge nærmere på smagene i det japanske køkken, introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

- 11/09: Japansk arkitektur og rumopfattelse.** Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Kunstakademiets Arkitektskole
18/09: Religion i Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
25/09: Japansk filmkunst. Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket
02/10: Murakamis Japan. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
09/10: Japansk kunst og udvekslingen med Vesten efter 1854. Malene Wagner, MA. i kunsthistorie, Tiger-tanuki.com
23/10: Smagen i det japanske køkken. Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevarerinnovation, Københavns Universitet
30/10: Japans historie. Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

2421-202

Rundt om Spanien

— **TID:** 24/9, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Tag med til Spanien. Vi tager en tur rundt om de mange spændende historier, som det store land på Den Iberiske Halvø gemmer på. Vi ser nærmere på den spanske borgerkrig fra 1936-39, en af de hårdeste og bitreste konflikter i det 20. århundrede, der endte ud i fire årtiers diktatur under general Franco. Herefter skal vi dykke ned i den rige spanske kunsthistorie, hvor vi møder store kunstnere som fx El Greco, Velázquez og Goya. Endelig skal vi kigge nutidens Spanien efter i sømmene, og bl.a. høre om, hvordan den aktuelle økonomiske og samfundsmæssige situation ser ud, og om forholdet mellem de selvstyrende regioner og centralmagten.

- 24/09: Den spanske borgerkrig.** Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker
- 01/10: Spansk kunst.** Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie
- 08/10: Spanien i dag.** Carsten Jacob Humlebæk, lektor i spanske samfundsforhold, Copenhagen Business School

2421-052

En ny verdensorden?

— **TID:** 21/10, 7 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

USA og Vesten har domineret verdensordenen i årtier, nogle vil sige århundreder. Men i dag gør stormagter i andre områder af verden sig i stigende grad gældende. Og de globale udfordringer hober sig op. Humanitære kriser, buldrende inflation, tiltagende klimaforandringer og hærgende pandemier. For blot at nævne et par stykker. Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig? Vil de kunne møde tidens store prøvelser? Hvilke værdier vil præge den internationale politik? Og hvilke former for konflikter og krige står vi over for i de kommende år? Er vi på vej mod en ny verdensorden?

- 21/10: Arktis.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 28/10: Afrika.** Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 04/11: Asien.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 11/11: Latinamerika.** Carlos Salas Lind, ekstern lektor i international politik og økonomi, Copenhagen Business School
- 18/11: EU.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 25/11: Mellemøsten.** Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 02/12: USA.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2421-237

Rusland under Putin

— **TID:** 22/10, 8 tirsdag kl. 17.30-19.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Får krigen mellem Hamas og Israel følger for Ruslands diplomatiske og militære optioner i Ukraine-krigen og internationalt? Vær med, når fagfolkene dissekterer Rusland under Putin.

- 22/10: Russisk selvforståelse: fra Peter den Store til Putin.** Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold
- 29/10: Putin og russiske folkefæller i det nære udland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 5/11: Rusland og Mellemøsten.** Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab
- 12/11: Ukraine-krigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa.** Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 19/11: Kina, Rusland og verdensordenen?** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 26/11: Putins greb om magten: udfordringerne indadtil.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 3/12: Medier og censur i Rusland.** Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet
- 10/12: Nedstigende magt. Putins Ruslands økonomiske svækkelse.** Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksportkredit.

2421-074

Indblik i Europa

— **TID:** 22/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvad er der sket i Storbritannien efter Brexit? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Og kan Tyskland redde det europæiske projekt uden at gå på kompromis med sin egen befolkning? Europa handler både om det politiske Europa, der fylder i medierne, men også om et rigt kulturliv og et idéhistorisk fællesskab. Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

- 22/10: Tyskland.** Moritz Schramm, lektor i tysk historie og kultur, Syddansk Universitet
- 29/10: Storbritannien.** Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School
- 05/11: Frankrig.** Henrik Prebensen, seniorforsker i fransk, Københavns Universitet
- 12/11: Italien.** Gert Sørensen, seniorforsker med fokus på italiensk historie og kultur, Københavns Universitet
- 19/11: Tyrkiet.** Mathias Findalen, historiker og forfatter
- 26/11: Spanien.** Svend Christian Rybner, forfatter og historiker
- 03/12: Østeuropa.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2421-064

Demokratiets krise og den nye konservatisme

TID: 24/10, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivs-krise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. Foretagsrækken vil belyse aktuelle udtryk for denne udvikling i otte forelæsninger, der med fælles udgangspunkt diskuterer forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise.

24/10: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik. Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

31/10: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland. Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet

07/11: Det splittede Storbritannien. Demokratisk krisetegn i Storbritannien efter Brexit. Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

14/11: Tyskland. Stabilitetens hjemland under pres fra højre? Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg

21/11: Antidemokratiske tendenser i Visegråd-landene. Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

28/11: Det splittede USA. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

05/12: Autokratiske tendenser på Balkan. Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, Demokrati i Europa - Oplysningsforbundet (DEO)

12/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2421-080

Økonomiens fyrtårne

TID: 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-15.30
PRIS: 445 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISERE: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet, og Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies (CBDS), Copenhagen Business School

Hvad bestemmer, hvem vi i dag vurderer som store økonomiske tænkere? Herom er der naturligvis ikke enighed; og vurderingen skifter med de politiske vinde. Vi stiller skarpt på tre uomgængelige fyrtårne blandt samfundsøkonomerne: Adam Smith, der grundlagde den økonomiske videnskab og advokerede for det frie marked; Karl Marx, der udfordrede den liberale markedsøkonomi og den private ejendomsret til kapitalapparatet; afslutningsvis præsenteres John Maynard Keynes, der påviste de samfundsøkonomiske systemers ustabilitet og nødvendigheden af at føre en aktiv økonomisk politik.

2421-225

Minutter i midnat – atomtruslen dengang og nu

TID: 4/11, 1 mandag, kl. 17.15-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet, og Henry Nielsen, lektor emeritus i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

Under den kolde krig vidste alle danskere, at der få hundrede kilometer fra Danmarks grænser stod tusindvis af raketter med kernevåben rettet mod den anden side af jerntæppet. Selvom hele ni lande i dag råder over atomvåben, har truslen om atomkrig ikke fyldt meget i vores bevidsthed de seneste år – lige indtil februar 2022, hvor russiske styrker rykkede ind over Ukraines grænser, og Putin igen satte kernevåben på dagsordenen. Bliv klogere på kernevåben, når vi dykker ned i superbombens globale historie fra udviklingen af de første atombomber under 2. verdenskrig til nutidens aktuelle trusselsbillede. Undervejs kommer vi forbi Oppenheimer, Bohr og ikke mindst, hvilke tiltag der gennem tiden er blevet gjort for at mindske risikoen for atomkrig.

2421-075

Danmarkskortet

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

I Aarhus er det almindeligt at spørge, om "du vil ha' en anden bøf", når fadet går rundt. Det betyder ikke, at du skal aflevere den, du allerede har bugseret over på din tallerken. I samme boldgade går østdanskere på toilettet, når jyder går på toilet. I Herning er æbleflæsk ikke en særlig fast del af madkulturen, mens samme ret på de østdanske øer er veletableret. Røgede og saltede sild har (haft) en meget mere fast plads i madkulturen i øst end i vest; helt modsat torsk og flade fisk. Det hele hænger sammen med naturen, menneskene og de muligheder, der har været op gennem historien. Forelæsningsen viser, hvor stor mangfoldigheden er i Danmark, og hvordan historien stadig påvirker os som moderne danskere i forskellige egne af Danmark.

2421-077

Som man si'r

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Talesprogene rundt om i Danmark har mange farver og facetter, og de fortæller om, hvem vi er eller gerne vil være, hvad vi laver, hvor gamle vi er, og meget mere. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog, og tiden er inde til at øge fokus på forskellene snarere end på ensretning. Vestjysk, bornholmsk og multietnolekt er næsten ukendte for andre end dem, der taler sprogene, og mange talere føler sig utilpasse ved at vælge deres modersmål. Den slags har stor betydning for både vores tro på os selv og vores sprog – eller mangel på samme. Tiden er inde til at glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

Opdag Verden

Uzbekistan med Ørkenens Louvre

Vores klassiske rundrejse – og et twist i ørkenen

Vi smager det uzbekiske køkken på små, lokale familierestauranter
Opdag silkevejsbyerne Tashkent, Bukhara, Samarkand og Khiva
Vi møder de lokale på Registanpladsen og ved Shakhi Zinda

12 dage · helpension · fra 17.990 kr.

24. mar · 15. april · 9. maj · 23. maj · 28. august · 4. september m.fl.

Georgien med Svaneti

Naturperler, gastronomi og vin i Kaukasus

Unik natur og landsbyer i den bjergrige Svaneti-region
Oplev middelalderbyen Ushguli og historiske Tbilisi
Udforsk de enestående kirker, klostre og katedraler

10 dage · helpension · fra 12.990 kr.

8. juni · 29. juni · 6. juli · 13. juli · 20. juli · 17. august m.fl.

Fantastiske Vietnam

Fra Hanoi og Ha Long i nord til Mekong i syd

Spis og lav mad sammen med vores rejseleder Tuyen i hans landsby
Nyd Ha Long-bugten, hvor vi sejler og overnatter i egen junke
Oplev Hué der er UNESCO verdensarv og tidligere kejserby

16 dage · halvpension · fra 23.990 kr.

17. feb · 6. mar · 23. mar · 14. juli · 2. okt · 19. okt m.fl.

Peru med Nazca, Machu Picchu og Titicaca

Fra Andesbjergene til Mini Galapagos

Flyv over de mytiske Nazca-linjer og tag dig god tid ved Machu Picchu
Spis dig gennem Perus gastronomiske og fortryllende univers
Nyd en frokost på Taquile – øen midt i Titicacasøen

19 dage · halvpension · fra 35.990 kr.

6. marts · 28. marts · 7. april · 6. juli · 1. sep · 21. september m.fl.

Mindre grupper · Danske rejseledere
86 22 71 81 · www.viktorsfarmor.dk

Fremragende | 4,7 ud af 5

Viktors Farmor
WORLDWIDE EXPEDITIONS

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2411-314

Lær at mestre din økonomi

TID: 22/1, 1 mandag, kl. 17.15-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Desirée Ballegaard, cand.merc.aud., finansiell rådgiver og stifter af Boovot

I de tider, vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at få bygget oven på fundamentet for en sund økonomi og givet sig selv den økonomiske frihed, man ønsker. Til denne forelæsning lærer du, hvordan du skal tilrettelægge og opbygge din formue, aktivt som passivt, så den understøtter dine mål, uagtet hvor du befinder dig i livet. Du kan se frem til emner som: formueforhold, bolig, lån, friværdis, pension, investering og personskat, og hvordan du kan få dette til at gå op i en højere enhed. Du lærer, hvordan du tilrettelægger din økonomi og risikostyrer de elementer, som styrer den, så den understøtter dine drømme, ønsker og mål på kort, middel og lang sigt, samtidig med at du også skal leve og nyde livet.

2411-307

Den gode hukommelse

TID: 24/1, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene er på vores kollegaer, kunder eller klienter. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse? Hvordan fungerer den, og hvad sker der med den, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi lære at aflaste hjernen, og kan det optimere vores hukommelse? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer?

24/01: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

31/01: Aflast din hjerne, og styrk din hukommelse. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv, CEO i SundhedsUniverset.com

07/02: Stress og hukommelse. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

14/02: Aldring og hukommelse. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2411-102

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVERISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådan er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion – vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente og er afgørende for samarbejde, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empathiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbrændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden. Når du har kontakt med din empati og compassion, er det også langt lettere at udvikle dit etiske kompas som hjælp til at navigere i en kompleks verden.

2321-225

Kroppens sprog i professionel praksis

— **TID:** 25/1, 1 torsdag, kl. 17.30-21.00
PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.
UNDERVISER: Helle Winther, ph.d. og lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet

Kroppens sprog har stor betydning for autenticitet, nærvær, empati, lederskab, relationskompetence og krisehåndtering i professionel praksis. Bevægelse og kropssprog er vores primære sprog. Ordenes strøm kan stoppes, men kroppen er altid i bevægelse – altid kommunikerende. Alligevel er kroppen, og ikke mindst bevægelsen, overset i psykologien. Gennem et kalejdoskop af forskningsbaseret teori og praksisnære fortællinger dykker vi denne aften ned i kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation. Hør, hvordan kroppens sprog kan bruges i undervisning, supervision og personlig udvikling i mangfoldige kontekster.

2411-157

Brug din mundtlighed strategisk

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Optrækket til en formel beslutning vil ofte have udviklet sig over længere tid i både formelle og uformelle, synlige og usynlige arenaer – hvordan får man indflydelse her? Denne dag stiller skarpt på det kraftfulde redskab, som vi alle bærer rundt på, men ofte overser: vores mundtlighed. Mundtligheden bruger vi naturligt i dagligdagens samarbejde og koordinering og i formelle mødesituationer. Men tænker vi mundtlighed som et strategisk redskab, åbner der sig langt flere mulighedsrum. Dagen er for dig, som i din jobfunktion kunne tænke dig flere greb og tilgange til, hvordan du styrker din mundtlige formidling og bruger den strategisk.

2411-254

Temalørdag om projektledelse

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

At varetage opgaven som leder af projekter og samtidig have ansvaret for projektorganisering og -styring er ofte et komplekst arbejde. Projektstyringsværktøjer kan støtte projektledere, projektteams og projektdeltagere til bedre at udvikle og styre projekter af enhver karakter og størrelse. Til forelæsningsen får du viden om teorier, begreber og metoder inden for grundlæggende projektledelse, som du kan overføre direkte til dit arbejde. Du vil lære at anvende projektnalyser og projektstyringsværktøjer, så du kan få et bedre overblik over dit projekt, blive bedre til uddelegering af arbejdsopgaver og opnå større fokus på detaljerne i projektet.

2411-029

Mødefacilitering

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagere, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Weekendforløbet introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper.

2411-155

Kreativitet og livskvalitet i arbejdet

— **TID:** 5/2, 6 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi mennesker ser ud til at være skabt til at skabe. Hele den menneskeskabte verden – dvs. kulturen i bredeste forstand – er, ja, skabt af mennesker. Omfattende forskning peger på, at kreativ aktivitet – ud over at være livsbekræftende i sig selv – er både afstressende og inspirerende. Denne forelæsningsrække præsenterer nogle af de vigtigste indsigter fra kreativitetsforskningen og viser, hvorledes man kan berige sin egen hverdag og arbejdslivet ved at gøre brug af dem.

05/02: Kreativitet, livskvalitet og lærende organisationer – et overblik. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

12/02: Craft-psykologi – om sundhedsfremmende manuelle aktiviteter i spændet mellem det kreative og rekreative. Anne Kirketerp, ph.d., psykolog og kunsthåndværker

19/02: Kreativitet og flow i arbejdslivet. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

26/02: Kreativitet i relation til beslutningstagning, mestring og sundhed på arbejdspladsen. Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

04/03: Kreativitet, krop og musikalitet. Jørgen Lyhne, psykolog og forfatter

11/03: Kreativitet i evaluering og forskning. Tatiana Chemi, lektor, Aalborg Universitet, ekspert i kunstnerisk kreativitet, æstetiske læreprocesser og kreative lærings- og undervisningsformer

Få inspiration til
dit arbejdsliv
– heldagskurser på
Moesgaard Museum

2411-399

ChatGPT-skrivekursus for begyndere

TID: 27/2, 1 tirsdag, kl. 17.45-19.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Simon Krag Linde, cand.ling.merc. i virksomhedskommunikation, selvstændig tekstforfatter

Kunstig intelligens åbner nye døre for alle, der arbejder med tekster. Og de fremsynede tekstforfattere bruger energien på at gøre ChatGPT til sin betroede væbner – frem for at frygte at blive erstattet af robotter. Denne aften introducerer vi dig til, hvordan du gør ChatGPT til din personlige hjælper og kreative skrivemakker. Du lærer, hvordan du anvender ChatGPT til at optimere din idégenerering, effektivisere din skriveproces og outsource din korrekturlæser. Få praktiske redskaber og en god grundforståelse, så du kan navigere og udnytte ChatGPT til at optimere din tekstproduktion.

2411-459

Designerens guide til attraktive og livgivende rum på arbejdspladsen

TID: 4/3, 1 mandag, kl. 17.15-20.00

PRIS: 425 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mette Milling, cand.arch.

Bliv klogere på, hvordan indretning af arbejdspladsens fysiske rammer medvirker til trivsel og positiv tilknytning til arbejdsstedet – eller det modsatte. Hvordan inddrager jeg medarbejderne i indretningsprocessen, så de oplever medejerskab, når vi har brug for at ommøblere eller gentænke arbejdspladsens rum? Hvordan har stemningen betydning for nærvær, velvære og samarbejde? Hvordan er organisering af møbler, farver, formgivning og rummets overflader med til at styre, hvordan vi udfolder dagligdagens aktiviteter – og hvordan vi har det på arbejde? Få inspiration, metoder og viden, så du bedre kan inddrage arbejdsstedets rum som redskab for at fremme organisationens mål og strategier, og se konkrete eksempler på basale virkemidler i rumdesign.

2411-089

Styrk din karriere med kunst og kultur

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, og Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Kunst og kultur er med til at opbygge social kapital på arbejdspladser og styrke trivslen i det psykiske arbejdsmiljø. Men alligevel er denne oplagte løsning svær at tilvælge for mange ledere: For hvordan påvises sammenhængen imellem brug af kunst og kultur og effekten på bundlinjen? Hvorfor 'virker' kunst og kultur? Hvordan formaterer man kunstens energi til arbejdspladsens? Hvorfor og hvordan træffer du selv som leder bedre beslutninger efter et besøg på dit lokale kunstmuseum? Deltagerne præsenteres for hjernesmart viden om kunsts indvirkning på trivslen på arbejdspladsen – og redskaber til, hvordan det kan gøres.

2411-096

Skriv lettere end du tror

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne

Skriver du dig frem til budskabet i din tekst? Eller har du overblik over det, inden du sætter dig til tastene? Uanset hvordan du arbejder, kan du få det lettere og sjovere med at skrive. At skrive er et håndværk, alle kan blive bedre til. Ved at blive bevidst om tre vigtige faser fra blankt papir til færdig tekst: 'Tænk + Skriv + Rediger' kan du komme til at skrive hurtigere og bedre. Gennem oplæg og øvelser får du indblik i de enkle og konkrete redskaber til alle faser af skriveprocessen. Dagen er relevant for alle, der gerne vil have inspiration til at skrive hurtigere, få det sjovere undervejs og skrive tekster, der fænger, uanset om det er mails, notater, nyhedsbreve, artikler eller rapporter.

2321-246

Styrk vovemod, virkelyst og handlekraft gennem dialog – den professionelle samtale med Søren Kierkegaard som guide

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, chefkonsulent i ledelse og organisation, Center for HR og Uddannelse, Region Hovedstaden

Stift bekendtskab med 'Den Kierkegaardske GPS', som er en samtaleguide, der inviterer til dialog om det væsentlige, og som rent praktisk viser vej gennem samtaleens mange mulige landskaber. Hvad enten du er leder, coach, vejleder eller noget fjerde, får du som dialogholder inspiration til, hvordan du kan bidrage til en stærkere fornemmelse af eksistentielle værdier, til at styrke vovemod, virkelyst og handlekraft i organisationen. Målet med denne tilgang til samtaler er, at du som dialogholder opbygger et bevidst repertoire af spørge-, lytte- og refleksionsmåder, som sætter dig i stand til at hjælpe dialogpartneren til at komme i dybere kontakt med dét, der virkelig betyder noget i vedkommendes (arbejds)liv.

2411-339

Senkarrieren og den gode overgang

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Nina Tange, cand.scient. soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet, og Line Visti Andersson, cand.jur., HD(O) og ejer af Et Rigt Liv

I takt med at vi har fået flere og flere leveår, er der kommet en ny fase i livet: livet fra omkring de 60 år, og frem til man bliver gammel. Med livets forskellige faser og overgange følger normalt også ritualer. Men vi mangler ritualer til senkarrieren og overgangen til pensionslivet. Det betyder, at mange er uforberedte og ikke rigtig har fået overvejet, hvordan man ønsker, at senkarrieren og pensionslivet skal forme sig. Og manglende forberedelse er risikabelt ift. både livskvalitet og helbred. Dagen vil foregå som workshops, hvor du gennem forelæsning, oplæg, relevante værktøjer og refleksion (individuelt og sammen med andre) arbejder med, hvordan du gerne vil forme din senkarriere og livet i den næste livsfase.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

Læge og billedkünstler Lærke Egeford underviser i krydsfeltet mellem arbejdsliv, sundhed og kreativitet. Mød hende i bl.a. 'Styrk din karriere med kunst og kultur'. Se side 18. Se også hold på side 22, 23 og 35.

2411-153

Impostor-komplekset – slip dit faglige mindreværd

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERS: Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken

Impostor-fænomenet er en slags professionelt mindreværds kompleks, der især rammer de mest kompetente, introverte og/eller begavede, som alligevel kan få præstationsangst og være bange for at blive bedømt, fordi de har høje forventninger til sig selv, men lav eller svingende selvtillid. I praksis betyder det, at den dygtige, kompetente, intelligente person, andre ser, ikke stemmer overens med personens egen selvopfattelse. Derfor kan mange impostor-ramte have en oplevelse af at bluffe (impostor) og spille skuespil, så de går bare og venter på, at nogen skal gennemskue og afsløre dem. Få indblik i forskningen på området, og bliv klogere på, hvorfor netop du og andre kæmper med det.

2411-082

Hjælp, jeg er leder!

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERS: Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Er du leder? Så har du måske også af og til lyst til at råbe: "Hjælp!" For nogle gange er ledelsesopgaven både svær og dilemmafyldt, og når løsningerne ikke ligger lige for, kan tvivlen dukke op. Heldigvis kan du gøre tvivlen til din hjælper, for uanset hvad så er opgaven din. Det kræver mod at række ud, tage chancer og lære af sine fejl. Forelæsningen belyser nogle af de typiske udfordringer og problemstillinger, som ledere møder i deres hverdag. Der ses på, hvad det vil sige at være leder, og hvordan man tager rollen på sig. Du får også viden om, hvad du kan gøre for at tage rollen på dig og forløse de drømme, der fik dig til at blive leder, hvad enten du lige er sprunget ud i ledergerningen eller har mange års erfaring med den.

2411-084

Konfliktkompetent

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.45-19.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVERS: Timo Klindt Bohni, cand.psych. aut.

Konflikter er en uundgåelig bestanddel af arbejdslivet. At de også kan være nødvendige og til tider ligefrem værdiskabende, er måske mere overraskende. Uanset hvad er én ting sikkert: Evnen til at tackle konfliktfyldte situationer er en central del af både ledere og medarbejders værktøjskasse. De fleste mennesker forbinder konflikter med noget ubehageligt – vrede, trykket stemning, skænderier og ødelagte relationer. Men med de rette metoder og forholdemåder er der faktisk en god chance for, at værdiforskel og interessermodsnævninger kan føre til nye erkendelser og bedre beslutninger. Det sidste kræver dog konfliktkompetente aktører – mennesker, der formår at være uenige på en hensigtsmæssig måde. De færreste er konfliktkompetente af natur, men de fleste kan træne sig til at blive det og ved hjælp af nogle enkle greb opnå bedre relationer og resultater.

Heldagskurser – få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

Tilbring en lærerig dag i de smukke omgivelser på Moesgaard Museum, og få konkrete værktøjer inden for ledelse, kommunikation og konflikthåndtering.

2411-325

Leder uden kasket

TID: 13/3, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.475 kr.

UNDERVISER: Bodil Egede-Lassen, ledelsesudviklingskonsulent

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Forløbet introducerer dig for en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt for dig at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel. Du har måske en funktion som projektleder, koordinator, teamleder eller tovholder.

2411-326

Kunsten at dvæle i dialogen

TID: 13/3, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.475 kr.

UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet, og gæsteforsker på CBS/Master of Public Governance

Hvad kendetegner den bæredygtige og meningsfulde samtale, der giver værdi for samtaleparterne? Ikke alle samtaler og dialogtyper er hjælpsomme og nyttige for den enkelte person. Det er vigtigt at forstå såvel den sociale som den organisatoriske ramme for samtalen for at kunne give den værdi og mening. Dialogen er med til at sikre os et holdepunkt og en integritet i vores måde at agere i verden på. Hvis vi dvæler i dialogen, åbner der sig nye muligheder for en grundlæggende forståelse af os selv og hinanden. Få input til at lytte til dig selv og den anden i dialogen, så du opnår en bæredygtig og meningsfuld samtale, som i sidste ende kan hjælpe dig til at finde dit etiske ståsted og egne personlige værdier.

2411-154

Fokus – sådan skaber du gode arbejdsbetingelser for din hjerne

TID: 2/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

Har du tankemylder, kæmper du med at koncentrere dig om det, du er i gang med, og har du svært ved at være ordentligt til stede, når du er sammen med andre mennesker? Hopper du ofte frem og tilbage mellem idéer, opgaver og aktiviteter? Er du træt af at lave overspringshandlinger, og får du sjældent gjort ting færdige? Denne aften kan du få inspiration og værktøjer til at skærpe dit fokus og holde opmærksomheden ét sted ad gangen.

2411-296

Den retoriske værktøjskasse

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel.

03/04: Introduktion til retorikkens verden. Mette Sejersen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus Universitet

10/04: Forberedelse, der fremmer dit nærvær. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

17/04: Kropssprogets betydning – om præsentation, stemmebrug og nervøsitet. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

24/04: Retorisk argumentation. Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik

01/05: Fortællinger, der gør en forskel. Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet

08/05: Tekster, der rykker. Mette Sejersen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus Universitet

2411-156

Meningsfuld ledelse

TID: 8/4, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

UNDERVISER: Kristoffer Geer, organisationspsykolog, leadership consultant, Ennova

Meningsfuldhed er blevet et almenkyldigt ord i det danske erhvervsliv, men hvad betyder det egentlig? Og hvordan begynder man at arbejde med meningsfuldhed både som individ, men også som leder? Dette kursus har til formål at hjælpe ledere og ledelsesinteresserede med at forstå og udvikle en meningsfuld og engagerende ledelsesstil. Kurset er designet til at udstyre deltagerne med viden, færdigheder og praktiske værktøjer til at skabe en mere meningsfuld arbejdsplads, hvor medarbejderne realiserer deres potentiale.

08/04: Introduktion til meningsfuldhed

15/04: Værdier og formål

22/04: Meningsfuldhed på arbejdet I

29/04: Meningsfuldhed på arbejdet II

06/05: Kommunikation og feedback

13/05: Fremtidens meningsfulde ledelse

2411-137

Tør du stole på din intuition? Om intuition i livsledelse og lederliv

TID: 2/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet, som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv i vores liv og i vores organisationer ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet, give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og evt. som leder.

Vi byder på gratis
livestreamede forelæsninger,
der kun er et klik væk

SE SIDE 66-67

2421-021

Alt hvad du bør vide om det gode arbejdsliv

— **TID:** 4/9, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi bruger en stor del af vores vågne timer på vores job, og for de fleste af os handler arbejdet om mere end blot at tjene til føden. Samtidig er grænsen mellem arbejdsliv og privatliv udflydende, og mange tager arbejdet med hjem både mentalt og fysisk. På flere måder fylder vores arbejde altså i vores liv. Vi lægger meget energi i det, og vi får energi af det. Det betyder, at vi stiller høje krav til vores egen udvikling og præstationer i arbejdslivet. Forelæsningsrækken stiller skarpt på det gode arbejdsliv fra forskellige perspektiver og ser på, hvordan du kan skabe mere glæde og trivsel i dit daglige arbejde.

04/09: Mening i arbejdslivet – Hvad er det, og hvordan får man mere af det? Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

11/09: Konfliktløsning i arbejdslivet. Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomistyring, Aarhus Universitet

18/09: Stress i arbejdslivet. Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, og Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

25/09: Hjernen i arbejdslivet. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

02/10: Balance i arbejds- og privatlivet. Eva Borgen Paulsen, cand.psych., psykolog, Borgen Psykologi

2421-141

Nudging og adfærdsindsigter

— **TID:** 21/10, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jesper Elbæk Jensen, behavioural analyst, iNudgeyou

Howdan får man folk til at spise sundere, agere mere miljørigtigt og køre sikkert i trafikken? Forbud, fedtafgifter og fartbøder er klassiske værktøjer, men en prisstigning resulterer ikke altid i skrabt smør på brødet, og muligheden for en fartbøde får ikke alle til at løfte foden fra speederen. Nudging er et værktøj til adfærdsforandring. Et 'nudge' er et velment puf i den rigtige retning. Nudge-tilgangen bygger på indsigter fra adfærdsøkonomi og kognitiv psykologi, der viser, hvordan det er muligt at påvirke adfærd uden brug af, eller som supplement til, de klassiske reguleringsstrategier: information, incitamentsstyring og direkte regulering. Bliv klogere på nudge-tilgangen til adfærdsforandring i teori og praksis, og få indblik i noget af den nyeste viden på området.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2421-073

Styrk din evne som formidler

— **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne, og Helle Brokjær, teaterinstruktør, skuespiller og ekstern underviser på Aarhus Teater og Randers Teater

Brænd igennem med både budskab, krop og stemme. Du skal holde et vigtigt oplæg og vil gerne motivere og begejstre dine tilhørere. På kurset får du de vigtigste redskaber fra teatrets og journalistikkens verden til at gøre dit stof relevant og forståeligt. Uanset om du skal holde et oplæg eller lede et møde. Du får en basal viden om, hvordan du bruger historier og eksempler til at gøre dit oplæg inspirerende, så det bliver forstået og husket. Dit kropssprog, din stemme og din ro er afgørende for, hvordan budskabet bliver modtaget. Du får konkrete eksempler på, hvad der gør dig til en autentisk formidler med et levende kropssprog og en behagelig og varieret stemme. Du får også redskaber til at håndtere lampefeber og til at skrue op for din udstråling.

2421-125

Konstruktive konflikter

— **TID:** 28/10, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Gitte Svanholm, master i organisationspsykologi, ledelseskonsulent i Svanholm Coaching

Konflikter er helt naturlige i et moderne arbejdsliv, hvor vi skal samarbejde og navigere i konstant forandring. Lær at analysere og håndtere konflikterne konstruktivt, så de ikke dræner en masse god energi hos dig og dine kollegaer. På denne aften får du vigtig viden om konflikter og kommunikation, så du kan sikre effektivitet, trivsel og tillidsfulde relationer på din arbejdsplads.

2421-208

Flow og fokus – start en skabende proces i fællesskab

— **TID:** 30/10, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, og Mette Bahnsen, uddannet MBSR-lærer

På kurset introducerer vi nyeste forskning inden for mental sundhed og viser, hvordan mindfulness, kunst og kreativitet kan være effektive redskaber til at skabe mere arbejdsglæde, workflow, trivsel og dermed mindre stress i din hverdag. Samtidig giver kurset redskaber til at håndtere forandringer i arbejdslivet. Både mindfulness og kreativ praksis faciliterer selvforglemmelse og fordybelse og sætter en ramme, der kan skabe rum for nærvær og virkelyst. Undervisningen indledes med korte teoretiske oplæg fra begge undervisere, som tager udgangspunkt i den seneste forskning. Herefter guides der til enkle mindfulnessøvelser. Formålet er, at deltagerne får kontakt til kroppen og får mulighed for ro, inden den kreative øvelse sættes i gang. Kurset kræver ingen forudgående kendskab hverken til at være kreativ eller træne mindfulness, kun mod til at prøve noget nyt.

2421-006

Tredje generations coaching

TID: 10/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportsspsykologi, Københavns Universitet, og gæsteprofessor på CBS/Master of Public Governance

Ønsker du at få indblik i den nyeste og banebrydende udvikling inden for coaching, og er du parat til at tænke dialoger og samtaler på en ny måde? Coaching er blevet et betydningsfuldt redskab i hverdagen, fordi samfundet hele tiden stiller nye krav til kompetenceudvikling, læring, ledelse samt team- og organisationsudvikling. Coaching kan hjælpe til at skabe ny viden og mestring af sociale forhandlinger. Dagen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden og beskæftiger sig med aktuel samfunds forskning, nye læringsteorier og diskurser om det personlige lederskab.

2421-017

God grammatik

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Richard Madsen, ph.d. i statistisk sprogvidenskab, freelance sprogkonsulent

God kommunikation bygger på korrekt sprogbrug, og korrekt sprogbrug forudsætter et godt kendskab til sprogets system. Denne dag vil du få svar på spørgsmål om overordnede emner, som hvad der karakteriserer dansk, og hvordan det er opbygget. Herudover vil vi dykke ned i konkrete sproglige spørgsmål, som eksempelvis hvornår man skal skrive 'nogle', og hvornår man bruger 'nogen'. Få en grundlæggende og grundig introduktion til det danske sprogsystem, hvordan ord og sætninger konstrueres, tegnsætningsreglerne, og få sat de mest almindelige fejltypen og vanskelige ord på radaren. Undervisningen vil veksle mellem forelæsning og små praktiske øvelser og tager fat i mange aspekter af god grammatik.

2421-058

Pausen under pres – pausens betydning for hjernen, læring og trivsel

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Pausen er under pres. Vi halser gennem livet uden virkelig at stoppe op. Vi bliver stressede og syge, vi lærer og arbejder dårligere – hele vores kognitive potentiale lider under dette evige jag. Vi bilder os ganske vist ind, at vi stopper op og giver plads til os selv, men gør vi nu også det? På forløbet vil vi se nærmere på vores kognitive funktioner og vores læring. Vi vil behandle konsekvenserne af den pauseløse hverdag. Og først og sidst: Vi vil tage fat i den ægte pause, hjernepausen, og dens betydning for vores dagligdag og tankevirksomhed. Deltagerne vil få masser af råd og teknikker til at få lagt pauser ind i hverdagen – trods tidspress og tidsnød.

MATCH POINTS
C O N F E R E N C E

Join us in April 2024

Cybersecurity

How do we maintain trust
in our digital society?

18 -19 APRIL Conference at
Aarhus University. Read more at
www.matchpoints.au.dk

20 APRIL Public event at DOKK1
with lectures and activities for all
age groups. Stay tuned for more
information on this event from
Folkeuniversitetet. The Saturday
event will be held in Danish.

AARHUS
UNIVERSITY

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne på hverdage? Formidlingslystne forskere og eksperter står klar til at dele ud af deres viden i forelæsninger og byvandring. Du kan bl.a. tage med til 'Det gode selskab' på Dokk1, hvor omdrejningspunktet er dygtige formidlere og aktuelle emner – fra det evigt aktuelle til det højaktuelle – på tværs af kunst og kultur, samfund og historie.

2411-440

Det gode selskab: Dansk kunsts klassikere – nyere tid

— **TID:** 6/2, 5 tirsdage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

- 06/02:** **Per Kirkeby.** Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi
- 13/02:** **Bjørn Nørgaard.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, eks-tern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 20/02:** **Ursula Reuter Christiansen.** Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi
- 27/02:** **Olafur Eliasson.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker
- 05/03:** **Tal R.** Lisbeth Bonde, cand.mag. i kunsthistorie, forfatter og kunstkritiker

2411-384

Det gode selskab: Høj på sprog

— **TID:** 8/2, 5 torsdage, kl. 10.00-11.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

- 08/02:** **Hvorfor er dansk verdens bedste sprog?** Peter Juel Henriksen, seniorforsker ved Dansk Sprognævn
- 15/02:** **Som man siger: Dansk talesprog i forskellige egne af Danmark i dag.** Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder
- 22/02:** **Ekkoer af engelsk: Om engelsk påvirkning af dansk sprog.** Henrik Gottlieb, lektor emeritus i engelsk, Københavns Universitet
- 29/02:** **Ordbogen – principper og debatter.** Lars Trap-Jensen, seniorredaktør på ordnet.dk
- 07/03:** **Samtalegrammatik: Kunsten at føre en samtale.** Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

Andre hold i dagtimerne:

Filosofiske formiddage: Kend filosofien gennem 5 citater

Tid: 26/1, 5 fredage, kl. 10.15-12.00

Undervisere: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet / Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet / Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research / Bjarke Mørkøre Stigel Hansen, Ph.d. i filosofi, postdoc i teologi, Aarhus Universitet / Lars Albinus, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet. Se side 45.

Idéhistorie: Da mennesket tog magten. Renæssance, oplysning og romantik

Tid: 2/2, 8 fredage, kl. 11.15-13.00

Undervisere: Flemming Houe, magister i idéhistorie, og Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 46.

Nyere stemmer i dansk litteratur

Tid: 6/2, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00

Underviser: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet. Se side 80.

Billedkunst fra 1960 til i dag. Rablende eller samlende

Tid: 7/2, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 69.

Livsglædens filosofi – på sporet af den tabte smag for livet

Tid: 13/2, 5 tirsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet. Se side 46.

Ismernes tidsalder – fra kubisme til ekspressionisme

Tid: 28/2, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 71.

Mærk kunsten gennem 500 års kunsthistorie

Tid: 5/3, 6 tirsdage, kl. 10.15-12.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 71.

Byvandring: Det utugtige og mørke Aarhus

Tid: 12/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 57.

Kærlighed og dæmoni – Kierkegaard og Dostojevskij

Tid: 3/4, 5 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 49.

Historie på Dokk1: Den kolde kulturkrig 1945-1991

Tid: 3/4, 5 onsdage, kl. 12.00-13.45

Underviser: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter. Se side 59.

Billedkunst nu – biografiske snit

Tid: 3/4, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 72.

Shakespeares univers

Tid: 5/4, 5 fredage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 49.

Byvandring: Ny arkitektur på Aarhus Havn

Tid: 29/4, 1 mandag, kl. 10.00-12.00

Underviser: Jens Christian Pasgaard, ph.d. og arkitekt MAA. Se side 73.

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

Tid: 29/4, 2 mandage, kl. 14.00-16.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 73.

Byvandring: Foråret omkring rådhuset

Tid: 30/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Rejse i Toscanas kunst og historie

Tid: 4/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Biografiske snit i dansk kunst omkring 1900

Tid: 11/9, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Nordisk litteratur og kunst

Tid: 24/10, 8 torsdage, kl. 9.15-11.00

Underviser: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

Psykologi & sundhed

2411-178

Mental sundhed i hverdagen

TID: 22/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vores mentale sundhed har stor indflydelse på vores livskvalitet og på risikoen for at udvikle psykiske lidelser. Ifølge Sundhedsstyrelsen betegner mental sundhed en tilstand, hvor man trives, fordi man udfolder og udvikler sine evner, formår at håndtere dagligdagens udfordringer og indgår i fællesskaber med andre mennesker. For at opnå mental sundhed lyder nogle af rådene bl.a., at vi skal spise sundt og varieret, sove godt, huske at slappe af og tage en pause fra bekymringerne. Seks eksperter gør rådene for mental sundhed mere konkrete. Få inspiration til at passe godt på dit mentale helbred.

- 22/01: Sov godt.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
- 29/01: Kan du spise dig tilpas?** Anne Wilhjelm Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 05/02: Psykisk sygdom og terapeutiske værktøjer.** Dorthe Raff, cand.psych. aut.
- 12/02: Hold dig mentalt aktiv.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 19/02: Tag en pause. Mindfulness og meditation.** Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 26/02: Bliv gladere med/for fysisk aktivitet.** Julie Midtgaard, klinisk professor i psykiatri, Psykiatrisk Center Glostrup, Københavns Universitet

2411-193

Alt hvad du bør vide om psykologi

TID: 22/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, lærer, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologien, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse for andre mennesker.

- 22/01: Kognitionspsykologi.** Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
- 29/01: Læringspsykologi.** Lea Lund, ph.d. i uddannelsesforskning, seniorforsker ved Center for Fælles Beslutningstagning, Syddansk Universitet
- 05/02: Socialpsykologi.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 12/02: Personlighedspsykologi.** Ole Michael Spaten, lektor i personlighedspsykologi, Aalborg Universitet
- 19/02: Udviklingspsykologi.** Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 26/02: Anvendt psykologi.** Thomas Koester, human factors specialist, FORCE Technology

2411-186

Positiv psykologi i hverdagen

TID: 23/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

- 23/01: Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 30/01: Mental robusthed i hverdagen.** Tanja Staal Wegner, cand.pæd.psyk., positiv psykologisk coach
- 06/02: Motivation i hverdagen.** Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet
- 13/02: Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 20/02: Glæde og lykke i hverdagen.** Louise Tidmand, lektor i pædagogisk psykologi, KP, og uddannelseschef i Styrkeakademiet

2411-181

Psykologisk læseklub – et levet liv

— **TID:** 23/1, 13/2, 12/3, 16/4 og 7/5, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur og fortællinger bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning og øget selvforståelse. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være faglige oplæg, og vi vil veksle mellem snak i mindre grupper og fælles diskussioner og refleksioner. Se mere på hold-siden på fuau.dk.

- 23/01:** Noveller og digte
13/02: 'Stoner' af John Williams
12/03: 'Forsøg ud i håb' af Amalie Langballe
16/04: 'Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage' af Naja Marie Aidt
07/05: 'Lektioner' af Ian McEwan

2411-310

Medicin på et semester

— **TID:** 23/1, 6 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Lægevidenskaben vil altid være et felt i riven- de udvikling, hvor der opdages sygdomme og udvikles nye behandlingsformer. Hver dag arbejder lægerne for at holde os sunde og raske og praktiserer et grundigt detektiv- arbejde i jagten på den rette diagnose eller behandling. Dette arbejde kræver en grund- læggende forståelse for mennesket, kroppens anatomi og fysiologi, genetik, biokemi og meget andet. Forelæsningsrækken er en tour de force gennem medicin med seks førende eksperter. Start her, og få en introduktion til de grundlæggende områder. Bliv klogere på mennesket, sundhed og sygdom.

- 23/01:** **Anatomi og fysiologi – hvordan er kroppen opbygget?** Ole Bækgaard Nielsen, institutleder og professor i medicinsk fysiologi, Aarhus Uni- versitet
30/01: **Biokemi – hvad fortæller en blod- prøve?** Birgitte Sandfeld Paulsen, klinisk lektor og afdelingslæge, Blod- prøver og Biokemi, Hospitalsenheden Midt
06/02: **Genetik – hvad fortæller dine gener?** Jacob Giehm Mikkelsen, professor i genetik og gentterapi, Aarhus Uni- versitet
13/02: **Personlig medicin – kan behandling tilpasses den enkelte?** Claus Højbjerg Gravholt, professor i endokrinologi, Aarhus Universitet
20/02: **Immunologi – hvordan forsvaret kroppen sig?** Trine Hyrup Mogensen, professor i infektionsimmunologi, Aarhus Universitet
27/02: **Epidemiologi – hvem er det, der bliver syge – og hvorfor?** Mette Nørgaard, professor i epidemiologi, Aarhus Universitet

2411-187

Tankernes kraft

— **TID:** 24/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves som så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række forskere stiller skarpt på tankerne fra forskel- lige perspektiver. Har positive tanker en gavnlig effekt på helbredet? Hvordan kan tanke- mønstre forandres gennem mindfulness? Kan spirituelle tanker og tro virkelig flytte vores indre bjerge?

- 24/01:** **Placebo.** Lene Vase Toft, cand.psych., dr.med., professor i neuroviden- skabelig psykologi, Aarhus Universitet
31/01: **Hypnose.** Bobby Zachariae, cand.psych., dr.med. og professor ved Psykologisk Institut, Aarhus Uni- versitet, og Kræftafdelingen, Aarhus Universitetshospital
07/02: **Fantasi.** Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Uni- versitet
14/02: **Mindfulness.** Lone Overby Fjorback, leder, lektor, ph.d. og speciallæge, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
21/02: **Religion.** Uffe Schjødt Paldam, lektor i religionspsykologi, Aarhus Universitet
28/02: **Tanketræning.** Line Kirstine Haupt- mann, psykolog og specialist i klinisk neuropsykologi, ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Kom med til
 Århundredets Festival
 8.-17. marts

SE BAGEST I PROGRAMMET OG LÆS MERE PÅ AARHUNDRETSFESTIVAL.DK

2411-182

Kærlighedens kartotek

TID: 25/1, 7 torsdage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 15/2. NB! 25/1 og 8/2 kl. 19.30-21.15

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Kærligheden er det eneste, der virkelig tæller. Mennesket er et elskende dyr, og spørgsmålet er, hvad livet i sidste ende handler om, hvis det ikke er at lære at elske. Men hvordan elsker man? Elsker man på forskellige måder, afhængigt af hvilken relation man indgår i? I hvor høj grad kan man tage livets amourøse skæbne i egne hænder? Bliv klogere på kærligheden, når en række eksperter stiller skarpt på kærligheden fra forskellige perspektiver. Undervisningen tager afsæt i antologien 'Kærlighedens kartotek' (Klim).

25/01: Introduktion (NB! 19.30-21.15). Alfred Sköld, adjunkt i psykologi, Aalborg Universitet

01/02: Kærlighed og etik. Anne Eggert Stevns, ph.d.-studerende i filosofi, Aarhus Universitet

08/02: Kærlighed og selvkærlighed (NB! 19.30-21.15). Kresten Lunds-gaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskole-lærer, Den Internationale Højskole

22/02: Kærlighed og modernitet. Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet

29/02: Kærlighed og undren. Finn Thorbjørn Hansen, professor i anvendt filosofi, Aalborg Universitet

07/03: Kærlighed og ånd. Joachim Viewiura, videnskabelig assistent, Aalborg Universitet

14/03: Kærlighed og sorg. Ester Holte Kofod, psykolog og postdoc, Aalborg Universitet

Gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne

SE SIDE 24-25

2411-188

Livskvalitet – grib det gode liv

TID: 25/1, 5 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med stress og jag haster vi afsted i vores egen lille verden. Med hovedet begravet i telefonen og tankerne beskæftiget med fortidens fejltrin og fremtidens bekymringer. Men er der en vej til et mere enkelt liv? Et liv med fokus på nærvær og samvær? Et liv, hvor vi sænker farten, vender udviklingsræset ryggen og i stedet mærker verden og er til stede i nuet – til gavn for os selv og dem omkring os. Et liv med øget livskvalitet. En række eksperter giver deres bud på forskellige veje til livskvalitet.

25/01: Hjernen, fordybelse og koncentration. Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

01/02: Positiv psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

08/02: Den gode samtale. Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

15/02: Naturens sundhedsfremmende potentiale. Kristine Engemann Jensen, gæsteforsker i natur og sundhed, Aarhus Universitet

22/02: Skønlitteraturens helbredende kraft. Mette Steenberg, direktør i Læseforeningen

2411-192

Angst hos børn og unge

TID: 25/1, 3 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Mikael Thastum, professor i klinisk børnepsykologi, Aarhus Universitet

Angstlidelser er en af de hyppigst forekomende psykiske lidelser i barndommen. Det anslås, at ca. én ud af syv børn og unge på et tidspunkt opfylder kriterierne for en psykiatrisk angstdiagnose. Men hvad er angst, hvornår er det normalt at være bange og bekymre sig, og hvornår bliver det et problem? Forelæsningsrækken giver indblik i de hyppigst diagnosticerede angstlidelser, effektive behandlingsmetoder med afsæt i kognitive og adfærdsterapeutiske principper, og hvordan angst i barndommen ikke kun påvirker det angste barn, men hele familien og andre pårørende.

25/01: Hvad er angst, og hvad skyldes den?

01/02: Behandling af angst

08/02: Angst, familie og pårørende

2411-183

Fordybelse i mindfulness og meditation

TID: 27/1, 1 weekend, kl. 10.00-16.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

NB: Medbring liggeunderlag og tæppe

UNDERVISERE: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet, og Gull-Maja la Cour, cand.psych. og mindfulnessinstruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. At arbejde med mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til at iagttage tanker, følelser og kropslige fornemmelser med en venlig og ikke-dømmende opmærksomhed. Bliv introduceret til mindfulness og meditation, få erfaringsbaseret indsigt i, hvad mindfulness er, og hvordan det virker. Undervisningen vil foregå i en dynamisk vekselvirkning mellem praktiske øvelser, udforskende dialog samt teoretiske perspektiver på den praktiske anvendelse. Alle kan deltage.

2411-185

Mig og mit immunforsvar

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ib Søndergaard, cand.scient., Biolearning

Immunsystemet er afgørende for vores overlevelse. Det kan være for at bekæmpe nye influenzatyper, malaria, borrelia fra skovflåten eller cancer. Men hvorfor er det sommetider vanskeligt for immunsystemet at fungere, som vi gerne vil have det? Forelæsnningen giver en basal introduktion til immunsystemet. Hør om nye tiltag inden for virusvacciner, cancerbehandling samt opdagelser af sammenhænge mellem kroppens tarmflora og sygdomme som allergi og diabetes. Bliv også klogere på, hvorfor nogle mennesker får allergier eller autoimmune sygdomme, mens andre ikke gør, og om man selv kan gøre noget for at få et kampklart immunforsvar. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Immunforsvar – kampen i kroppen' (Forlaget Praxis).

2411-189

Litteraturterapi – magien ved at læse og skrive

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et enestående medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser og udvide livsverdener. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Og med det blanke papir kommer også en unik mulighed for at undersøge og placere vores egne indre verdenskort, skabe fiktive verdener uden restriktioner, værne om vores egen stemme og skabe en mulig 'verbal kremation' af svære oplevelser. Denne dag vil vi dykke ned i nogle af de psykologiske aspekter og effekter ved at læse og skrive litteratur. Teorier og metoder inden for biblio- og litteraturterapien gennemgås. Dagen er for alle, der har en interesse for ord, læsning og skrivning.

2411-394

Kort og godt om ADHD og ADD

TID: 4/3, 1 mandag, kl. 17.30-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Per Hove Thomsen, overlæge og professor i børne- og ungdomspsykiatri, Aarhus Universitet, og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital

Hvad er ADHD og ADD? Hvad er forskellen? Hvorfor får man det? Hvad kan man selv gøre, og hvordan kan man hjælpe, hvis man er forældre til eller tæt på et menneske med ADHD eller ADD? Hør om symptomer, årsager og behandling, særlige forhold for børn, unge og voksne, og om hvordan man kan forholde sig til udfordringer i hverdagen. Undervisningen giver viden og råd med fokus på opmærksomhed, hyperaktivitet, impulsivitet og andre vanskeligheder som søvn- og spiseproblemer. Forelæsnningen tager afsæt i Per Hove Thomsens bøger 'Kort & godt om ADHD' samt 'Kort & godt om ADD' (Dansk Psykologisk Forlag).

2411-393

Vi omskriver livets kode

TID: 11/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.45

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVISERE: Jacob Giehm Mikkelsen, professor i genetik og generapi, Aarhus Universitet, og Jeppe Kyhne Knudsen, videnskabsjournalist

Med genredigeringsteknikken CRISPR står vi mennesker med den ene fod i en ny tidsalder. En tidsalder, hvor vi kan mikse gener og redesigne alt liv. Hvor vi kan udrydde sygdomme i babyer, før de bliver født, helbrede uheldeligheder sygdomme, og få bakterier til at producere de råstoffer, vi mangler. Professor Jacob Giehm Mikkelsen og videnskabsjournalist Jeppe Kyhne Knudsen udruller den fascinerende historie om opdagelsen af generne og udviklingen af teknikken CRISPR samt de muligheder og udfordringer, teknologien fører med sig. Hør også historien om en mystisk sygdom i Jeppe Kyhne Knudsens egen familie. Aftenen tager afsæt i bogen 'Vi omskriver livets kode' (Gads Forlag).

2411-379

Tarmen – fra ende til anden

TID: 11/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital, og Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser

Vores tarmsystem er afgørende for vores liv og velvære. Tarmen har en utroligt kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Tarmens bakterieflora beskytter os mod al mulig ondskab og kan muligvis påvirke, om vi fx bliver tykke eller udvikler kræft. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring og ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp.

2411-278

Din hjerne snyder dig

TID: 11/3, 1 mandag, kl. 17.45-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad enten det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige og tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man ud af den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os. Hør også, hvordan man kan komme ud af afhængighedens kløer med en række simple psykologiske redskaber. Vi stiller bl.a. skarpt på lidelsen BED (binge-eating disorder). Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2411-008

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led, og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2411-380

God vejtrækning: En vej til mental sundhed

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Åndenød, hjertebanken og manglende overblik. Stress og angst kan ramme alle i både små og store doser. Men vidste du, at evolutionen har udstyret os alle med en 'stopknop', der kan dæmpe stress og øge mental sundhed? Det handler om din vejtrækning. Vær med, når neurobiolog Karen Johanne Pallesen stiller skarpt på, hvad der sker i hjernen, nervesystemet og kroppen, når vi er stressede, og hvordan bevidst vejtrækning kan være en nøgle til øget mental sundhed. Prøv forskellige vejtrækningsøvelser, og hør, hvordan vejtrækningsteknikker kan integreres i dagligdagen både som reaktion på akut stress og som en forebyggende praksis.

2411-381

Naturmedicin og functional foods

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitets-hospital

Gennem århundreder har mennesker brugt naturen til behandling af sygdomme. Det er ikke nyt, at naturlige kilder som fx medicinalplanter har en effekt. Forelæsningsen sætter fokus på udvikling af forskellige lægemidler, der alle har naturen som kilde – både dem, som har været på markedet i mange år, men også nye og kommende lægemidler. Hør bl.a. om rødkløver mod knogleskørhed i overgangsalderen samt plante-forbindelser anvendt til behandling af type 2-diabetes m.m. Hør også om 'functional foods' – fødevarer, der har positiv effekt på helbredet – og om ændring af kostingredienser som en del af en sundere livsstil.

2411-174

Skærme og børns udvikling

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

De er alle steder. Skærmene. Men hvordan er det egentlig – bør de bruges af børn, eller kan det ligefrem være til skade for deres psykologiske udvikling? Skærme er uden tvivl et ivrigt debatteret emne og desuden et emne, hvor der hersker mange holdninger. Med afsæt i forskning på området vil undervisningen belyse aktuelle spørgsmål, udfordringer og muligheder og præsentere anbefalinger om børns brug af skærme. Få indblik i, hvorvidt små børn overhovedet kan lære noget af det, de ser på skærmene, og hør om forældrenes rolle og betydning for børns udvikling. Fokus er hovedsageligt på børn i alderen 0-6 år.

2411-184

Sådan får du en glad ryg

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Jan Hartvigsen, professor i klinisk biomekanik, Syddansk Universitet

Rygsmarter rammer næsten alle danskere og er nu den hyppigste årsag til, at danskere går til lægen, fysioterapeuten og kiropraktoren. 650.000 danskere har en diskusprolaps eller anden rygsygdom, og en gennemsnitsdanskere mister syv år med god livskvalitet på grund af smerter og funktionsnedsættelse i led og muskler. I disse år oplever vi en eksplosion af ny viden inden for rygområdet. Hvis ikke vi finder på nye måder at forebygge og behandle rygsmerter på, vil problemet fortsætte med at vokse. Bliv klogere på, hvordan du får en glad ryg med professor Jan Hartvigsen, der er en af verdens førende rygforskere og rådgiver for bl.a. verdenssundhedsorganisationen WHO om forebyggelse og behandling af rygsmerter.

2411-180

Slip bekymringerne

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Sofie Mundbjerg, autoriseret psykolog, Psykologhuset ReView

Hvad nu, hvis det går galt? Hvad mente vedkommende med det? Er jeg mon god nok? Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at tackle kriser er at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig baggage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge ny forskning inden for metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, medmindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Brug denne aften som en introduktion til metakognitiv terapi, og få øvelser til at arbejde med at løse konkrete bekymringer.

Få meget viden på en enkelt aften

HVERT SEMESTER BYDER PÅ MANGE FORELÆSNINGER PÅ EN ENKELT AFTEN

2411-179

60+ en ny begyndelse

— **TID:** 2/4, 7 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere, end de selv og omverdenen forventer, og det derfor ikke er dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til, og hvad prioriterer 60+’erne højest, når pensionsalderen banker på døren? Mange erfarer, at bl.a. sociale relationer, fysisk aktivitet og mental sundhed er langt vigtigere end et stort økonomisk overskud. Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

- 02/04: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
- 09/04: Vendepunkter – tab, sorg og vækst.** Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
- 16/04: Træning og fysisk aktivitet.** Casper Søndénbroe, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet
- 23/04: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre? (på let-forståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
- 30/04: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet?** Peter Simonsen, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet
- 07/05: Positiv psykologi og det meningsfyldte liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 14/05: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet.** Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

2411-392

Psykologiske barrierer og menneskeskabte trusler

— **TID:** 3/4, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Rune Kappel, cand.psych. aut. og afsnitsleder, Aarhus Universitet

Vi lever i en tid, hvor vi er blevet i stand til at skabe teknologier, der udgør alvorlige trusler mod vores eksistens. Det gælder fx kunstig super-intelligens, som kan operere uden hensyn til vores værdier eller atombomben, som kan forårsage uoverskuelige ødelæggelser. Vores udfordring ligger i evnen til at håndtere disse potentielle trusler, og det er her, psykologien spiller en afgørende rolle. Denne aften dykker vi ned i de mest omfattende menneskeskabte eksistentielle trusler og stiller skarpt på de psykologiske barrierer, der ofte gør det svært for os at tackle truslerne. Ud fra et psykologisk perspektiv bliver du klogere på, hvordan vores mentale og følelsesmæssige reaktioner på disse trusler kan hæmme evnen til at agere hensigtsmæssigt.

2411-205

Hjernemad

— **TID:** 3/4, 5 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Kan vi spise os til et bedre helbred? Det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men vi glemmer det tit i hverdagen. Så hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Findes der særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Og hvilken rolle spiller vores sanser? Få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad.

- 03/04: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
- 10/04: Duft, smag og hjerne.** Alexander Wieck Fjældstad, læge og ph.d. i lugtesans, Flavour Institute, Aarhus Universitet, og Hedonia Research Group, University of Oxford
- 17/04: Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 24/04: Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand. psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
- 01/05: Kost, hjerne og mental sundhed.** Gregers Wegener, læge og professor i klinisk medicin, Aarhus Universitetshospital

2411-397

Hjernens mysterier – fra stenalder-hjernen til kunstig intelligens

— **TID:** 8/4, 4 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Benjamin Svejgaard, læge, ph.d.-studerende og klinisk lærer, Aarhus Universitet

Menneskehjernen er et af de mest fascinerende mysterier, vi kender til. Men hvor kommer vores hjerner fra, hvordan kommer de til at se ud i fremtiden – og hvor meget ved vi overhovedet om menneskehjernen? Vi fokuserer på nogle af de største ubesvarede spørgsmål om hjernen. Hvorfor bliver menneskehjernen mindre? Hvorfor sover vi? Hvordan husker vi? Hvad er egentlig 'følelser' og 'intelligens'? Hvor kommer bevidstheden fra? Og hvad er de næste skridt i hjernens udvikling? Vil teknologien virkelig kunne smelte menneskehjernen sammen med kunstig intelligens? Tag med læge og hjerneforsker Benjamin Svejgaard på en rundrejse i hjernen med perspektiver fra biologi, historie, psykologi og fremtidsforskning – og få viden, der gør hjernens mysterier lidt nemmere at forstå.

- 08/04: Stenalderhjernen**
- 15/04: Mennesket opdager hjernen**
- 22/04: Mennesket opdager sindet**
- 29/04: Hjernen, computer og menneske**

2421-194

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

TID: 2/9, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommenes årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2421-150

Optimer din hjerne

TID: 3/9, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men nogle gange virker det lidt, som om hjernen går i baglås, og vi glemmer selv banale ting. Hvordan fungerer hjernen? Og hvilke faktorer påvirker den? I denne forelæsningsrække dykker vi ned i hjerneboksen og lærer kommandocentret på øverste etage lidt bedre at kende.

03/09: Hukommelse. Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

10/09: Kreativitet. Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

17/09: Læring. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

24/09: Søvn. Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet

01/10: Motion. Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

08/10: Opmærksomhed. Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet

Tilmeld dig
på fuau.dk

2421-235

Fremtidens medicin

TID: 3/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Der er konstant tusindvis af lægemidler under udvikling, og mange af dem er helt nye og innovative behandlingsmetoder, der har potentiale til at revolutionere den måde, vi behandler alvorlige sygdomme på. Mød fire forskere, der til daglig arbejder med nogle af disse nye og lovende behandlingsmetoder. Kom nærmere den banebrydende udvikling inden for medicin, og bliv klogere på, hvordan disse nyskabelser ændrer landskabet for medicin og sundhed i fremtiden.

03/09: RNA medicin: det næste kvantespring i udviklingen af lægemidler. Jørgen Kjems, professor og centerleder, Nanoscience, Aarhus Universitet

10/09: Psykedeliske stoffer: nyt mirakelmiddel til psykiske lidelser. Dea Siggaard Stenbæk, lektor i klinisk psykologi og bevidsthedsstudier, leder af Københavns Universitets klinik for Psykedelisk Forskning, Københavns Universitet

17/09: Syntesebiologi: planter som fremtidens medicin. Birger Lindberg Møller, professor i plantebiokemi, Københavns Universitet

24/09: Genterapi: reparation af vores genetiske arvemateriale. Rasmus Otkjær Bak, lektor i biomedicin, Aarhus Universitet

2421-248

Sidste nyt fra sundhedsvidenskaben

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi ved efterhånden en hel del om vores komplekse kroppe. Men der er stadig – og opstår hele tiden – en lang række mysterier og gåder, som forskere og eksperter forsøger at finde svarene på. For hver lille opdagelse får vi en større forståelse for, hvordan nerveceller, tarmbakterier, proteiner, signalstoffer og meget andet interagerer i den enorme maskine, som kroppen udgør. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i aktuel sundhedsvidenskabelig forskning med en stribe af landets dygtige forskere. Få de nyeste resultater, og bliv klogere på dig selv og din krop.

04/09: Se emne og forelæser på fuau.dk

11/09: Svarene står skrevet i generne. Anders Børghlum, professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet

18/09: Bedste behandling til hjertestoppatienter. Lars Wiuff Andersen, læge, lektor i klinisk medicin, Aarhus Universitet

25/09: Se emne og forelæser på fuau.dk

02/10: Tarmbakterier kan redde liv. Simon Mark Dahl Baunwall, postdoc og læge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

09/10: Vejen til at bekæmpe infektionssygdomme. Lars Østergaard, professor og ledende overlæge i infektionsmedicin, Aarhus Universitet

Musiker Mads Langer og professor Per Hove taler om at have angst tæt inde på livet til Hearts & Minds Festival. I foråret forelæser Per om ADHD og ADD. Se side 29.

2421-157

Psykologisk læseklub – stærke fortællinger om de stærke følelser

TID: 4/9, 25/9, 23/10, 20/11 og 11/12, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur og fortællinger bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning og øget selvforståelse. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være faglige oplæg, og vi vil veksle mellem snak i mindre grupper og fælles diskussioner og refleksioner. Se mere på holdsiden på fuau.dk.

2421-140

Pårørende – tæt på men udenfor

TID: 7/10, 1 mandag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jens Einar Jansen, psykolog, specialist i psykoterapi, ph.d. i psykiatri

Omkring hver tredje dansker bliver på et tidspunkt i livet ramt af en psykisk lidelse. Og de har pårørende, hvis tilværelse også bliver kraftigt påvirket. Mange pårørende oplever, at de er tæt på lidelsen, men alligevel står udenfor – de føler sig typisk forvirrede, magtesløse, vrede, angste og triste. Midt i kaosset, afmagten og sorgen er der en vej – også for de pårørende. Med afsæt i den nyeste viden og psykologfaglig indsigt dykker vi denne aften ned i pårørendes krisereaktioner, tanker og handlemønstre. Hør om udfordringerne ved at være pårørende – og hvordan de håndteres på bedste vis. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Tæt på, men udenfor' (Gyldendal).

2421-212

Gode vaner

TID: 21/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Skab en sund livsstil gennem gode vaner. En stor del af vores liv består af faste rutiner og gentagelser. Vaner, som er automatiserede og ligger uden for bevidst handlen. Når vi handler efter en vane, er motivation ikke nødvendig, hvilket gør det nemmere for os at vedligeholde adfærden. Det er godt, hvis vanen er god, men knap så godt, hvis vanen er dårlig for vores liv. Men hvordan skaber vi i første omgang vaner? Og hvordan får vi etableret de gode og ikke de dårlige vaner? I denne forelæsningsrække kaster forskerne lys over vores vaner.

21/10: Vaner i hjernen. Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

28/10: Motivation og træning. Cecilie Thøgersen-Ntoumani, professor i fysisk aktivitet og adfærdspsykologi, Syddansk Universitet

04/11: Søvn. Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

11/11: Kost og ernæring. Anne Wilhjelm Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

18/11: Gode tankevaner. Grubleri og bekymringer. Mia Skytte O'Toole, professor i klinisk psykologi, Aarhus Universitet

25/11: Nudging og adfærdsændring. Jesper Elbæk Jensen, behavioural analyst, iNudgeyou

2421-149

Den gode samtale

TID: 21/10, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Samtalen er grundstenen i alle relationer. Vi taler sammen hver dag, udveksler ord og holdninger. Men hvad gør vi egentlig? Og hvad hvis den gode samtale ikke kun behøver at handle om det, der bliver sagt, men også om måden, det bliver sagt på, og måske det, der ikke bliver sagt? Vi lever i en tid med hurtigt og ofte overfladisk onlinekommunikation. Vi har hele tiden mulighed for at være til stede i flere samtaler på en gang. Med dette forløb sætter vi spot på den dybe, fokuserede og nærværende samtale og undersøger, hvordan den bidrager til hverdagsliv, arbejdsliv og samfundsliv. Lær kunsten at tale sammen. Rigtigt.

- 21/10: Kunsten at tale sammen – hvordan gør man egentlig?** Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet
- 28/10: Filosofiske refleksioner over den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 04/11: Psykologiens veje til de gode samtaler i relationer.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 11/11: Samskabende møder – den professionelle samtale.** Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi
- 18/11: Tavshed i den offentlige samtale.** Ejvind Hansen, forskningschef i journalistisk filosofi, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Tilmeld dig
nyhedsbrevet
på fuau.dk

2421-152

Den mentale krise – udfordringer og løsninger

TID: 21/10, 7 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Psykisk mistrivsel breder sig som aldrig før i Danmark, og forekomsten af psykiske diagnoser er rekordhøj. Forskning dokumenterer løbende, at 'den mentale krise' bare vokser og vokser. Overalt diskuteres det komplekse problem, men hvordan kan vi stoppe udviklingen? Og hvad er årsagerne? Der er mange teorier og hypoteser i omløb. Denne forelæsningsrække giver nogle kvalificerede svar. Bliv klogere på, hvordan vi skal forstå og tackle den eskalerende psykiske mistrivsel i samfundet.

- 21/10: Fra mental krise til modstandskraft og compassion – et evolutionært og psykologisk perspektiv.** Liselotte Ellegaard, cand.pæd.psyk., uddannelsesleder og konsulent
- 28/10: Relationsbrud som markør i et samfund præget af 'mentale sammenbrud'.** Pernille Darling, ph.d., seniorforsker og speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri, Privathospital Hejmdal og Center for Evidensbaseret Psykiatri
- 04/11: Acceleration som årsag – opfyldelse af basale psykologiske behov og et nyt fokus på æstetiske oplevelser.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 11/11: Narrativer og psykologisk tryghed – trivsel i et organisatorisk perspektiv.** Maria Schack, leder, BA i ledelse, supervisor og konsulent
- 18/11: Adfærdsforandring. Et sundhedspædagogisk og psykologisk perspektiv.** Birgitte Pedersen, cand.scient. i idræt og sundhed, samtale- og kropsterapeut, NLP Coach
- 25/11: Anerkendende fællesskaber – vigtigheden af at høre til.** Mette Toft Nielsen, cand.mag., CCG, lærer, coach og konsulent
- 02/12: 8 til 16-arbejdsliv og livsdesign i en passionskultur – mening og nye muligheder for mental sundhed.** Liselotte Ellegaard, cand.pæd.psyk., uddannelsesleder og konsulent

2421-147

Tjek på parforholdet

TID: 24/10, 3 torsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Mange oplever, at deres tilfredshed med parforholdet falder over tid, og skilsmissestatistikken taler sit tydelige sprog: Det er vanskeligt at bevare et sundt og trygt parforhold. 'Par-tjek' er et forskningsbaseret tiltag. Det er et regelmæssigt eftersyn af parforholdet med fokus på forebyggelse af den negative udvikling. Få indblik i den forskningsbaserede viden om det gode parforhold. Der vil også være smagsprøver på praktiske værktøjer, der indgår i Par-tjek.

- 24/10: Det lange parforhold. Hvad fremmer og hæmmer trivslen?** Astrid Bjørn Leth-Nissen, psykolog og parterapeut, cand.psych., ph.d.
- 31/10: Par-tjek. Hvad foregår der til et par-tjek, og hvilken virkning har det efterfølgende?** Hanne Nørr Fentz, cand.psych. aut., ph.d., AU
- 07/11: Indblik i parterapi, og hvordan den virker.** Astrid Bjørn Leth-Nissen, ph.d., psykolog og parterapeut

2421-210

Hverdagens udfordringer

TID: 24/10, 5 torsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vi kommer alle til at stå i svære situationer og dilemmaer i livet. Parforhold, tab og sorg, store beslutninger om fremtiden eller uventede kriser. Alt sammen noget, der kan skabe strømme af bekymringer. Hvis der dog bare fandtes en manual til livet, så vi kunne slå de gode løsninger op. Det gør der ikke. Men der findes forskere, der hver dag arbejder med områder, teorier og metoder, som kan give inspiration, perspektiver og værktøjer til at navigere i hverdagens udfordringer.

- 24/10: Tab og sorg.** Mai-Britt Guldin, cand. psych. aut., seniorforsker, AU
- 31/10: Parforhold og kærlighed.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 07/11: Sygdom som eksistentielt vendepunkt.** Christian Juul Busch, hospitalspræst emeritus
- 14/11: Familierelationer.** Camilla Carlsen Bechsgaard, cand.psych. aut., specialist i klinisk psykologi
- 21/11: Bliv ven med dine tanker.** Ina Skyt, autoriseret psykolog, ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

2421-158

Lær at leve med tinnitus

- **TID:** 24/10, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Anne-Mette Mohr, cand. psych aut., specialist i klinisk psykologi, House of Hearing

Op mod 700.000 danskere skønnes at være plaget af øresusen eller ringen i ørene, som ikke kommer fra omgivelserne. Når man får tinnitus, kan man nemt blive angst og bekymret: Hvordan kan jeg leve med det? Bliver jeg skør? Kan jeg passe mit arbejde og min familie? Hvad hvis det bliver værre? Heldigvis er der meget at gøre for at få tinnitus til at fylde mindre, så glæden ved livet kan fylde mere. Få del i ny viden, og hør, hvordan du kan få et godt liv på trods af tinnitus. Forelæsningsen henvender sig både til personer med tinnitus og andre med interesse for emnet.

2421-146

Klæbehjerne – bliv bedre til at huske

- **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Troels Wesenberg Kjær, forfatter, speciallæge, hjerneforsker og medical director

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Vores tankegange og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner, der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Men hvad skal der til? Lær, hvordan du med blot en relativt lille indsats kan slippe for huller i hukommelsen. Dagen byder på konkrete teknikker og øvelser til at optræne huskeevnen og lære nye ting – uanset alder. Undervisningen tager afsæt i bøgerne 'Klæbehjerne – blev bedre til at huske' og 'Knivskarp – fra normal til genial' (begge fra Politikens Forlag) samt 'Hjernestarter – sådan træner du din hjerne' (FADL's Forlag).

2421-154

Kreativitet mod stress

- **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 525 kr., studerende 280 kr. inkl. materialer
UNDERVISERE: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, og Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Hvordan kan kreativitet være vejen til trivsel og mindre stress? Uanset årsagerne til stress reagerer hjernen på kontroltab og uforudsigelighed og igangsætter kroppens alarmberedskab. Når vi griber penslen, strikkepindene eller leret og fordyber os i at skabe noget, sker der ofte noget helt andet i kroppen. Nervesystemet falder til ro, symptomer på stress, angst og depression dæmpes. Bliv klogere på stress, og mærk, hvordan en kreativ proces kan give dig oplevelsen af fordybelse og indre ro.

2421-234

Den gode død

- **TID:** 4/11, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Hvad er en god død? Døden er et komplekst emne, og vores forståelse af, hvad der udgør en meningsfuld og værdig afslutning, varierer bredt. Der kan være meget på spil for den enkelte og familien i den sidste tid. På tværs af kulturer ser vi dog træk, der forener os: Kærlighedens kraft, nærværets betydning, værdighedens væsen og åndelig trøst. Fra fem forskellige perspektiver vil vi udforske nogle af disse træk og undersøge grundlaget for, hvad den gode død kan være – og hvad den kan lære os om at leve.

- 04/11: Dør vi i kærlighed?** Hanne Bess Boelsbjerg, postdoc i døds-kultur, Aarhus Universitet
- 11/11: Genbegravelser og finde hjem efter krig i Uganda.** Lotte Meinert, professor i antropologi, Aarhus Universitet
- 18/11: At dø bevidst som spirituelt ideal og praksis.** Martijn van Beek, lektor i antropologi, Aarhus Universitet
- 25/11: Livet beror på døden – perspektiver på den gode død fra tjuktjerne i Sibirien.** Jeanette Lykkegård, ph.d. i antropologi, Moesgaard Museum
- 02/12: Den gode død i samfundets udkant?** Vibeke Graven, ph.d., seniorforsker, REHPA, Videncenter for Rehabilitering og Palliation, Syddansk Universitet

2421-145

Lev et godt og sundt liv med Det Dobbelte KRAM

- **TID:** 11/11, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Peter Thybo, master i lære-reprocesser, PD i alm. pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv, CEO i Sundheds-Universet.com

Nedsat mental sundhed, livsstilsrelaterede sygdomme og kroniske sygdomme er blandt de største udfordringer på sundhedsområdet i dag. Hvordan kan man holde alvorlig stress og den første sygdom fra døren og genopbygge sin mentale sundhed og trivsel – også når livet byder på modstand og sygdom? Med afsæt i den nyeste sundhedsforskning stiller vi skarpt på sundhed og trivsel i hverdagslivet – især med fokus på de beskyttende faktorer. Du præsenteres bl.a. for sundheds- og trivselsmodellen Det Dobbelte KRAM. Her suppleres de traditionelle KRAM-faktorer (Kost, Rygning, Alkohol og Motion) med et mentalt sundheds-KRAM – Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring. Undervisningen bygger på bogen 'Det Dobbelte KRAM' (Hans Reitzels Forlag).

2421-144

Fakta og myter om børns udvikling

- **TID:** 25/11, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISERE: Trine Sonne, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet, og Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Må man vække et sovende barn? Skal børn kravle, før de kan gå? Kan små børn huske? Er det skadeligt for barnet at kigge på en skærm? Og hvilken rolle spiller rækkefølgen i en søskendeflok for barnets udvikling? Når det kommer til børn, findes der mange fortællinger om og holdninger til, hvad der former og driver deres udvikling. Få indblik i centrale områder af børns udvikling ud fra en nuanceret, kritisk og videnskabelig tilgang. Der vil primært være fokus på de tidlige leveår og op til førskolealderen. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Fakta og myter om børns udvikling' (Akademisk Forlag).

Natur & univers

2411-311

Livet, universet og alting

TID: 23/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Science fiction har givet os mange gode spørgsmål: Hvordan ser livet i universet ud, og hvorfor har vi ikke fået besøg endnu? Hvor langt er der fra universets begyndelse til dets slutning, og hvad er der på den anden side? Er det muligt at rejse i tiden, og kan man blive sin egen forfader? Kan naturens mindste kvantepartikler være flere steder på samme tid, og kan vi? Det er nemmere at spørge end at svare, men selv hvis vi ikke kan besvare alle spørgsmål, kan vi dog efterhånden komme med nogle kvalificerede gæt. Fem forskere vover springet.

23/01: Universets byggesten. Michael J.D.

Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

30/01: Mysteriske kvantefænomener. Anders

Søndberg Sørensen, professor i kvanteoptik, Københavns Universitet.

06/02: Universets ende(r). Ole Eggers Bjælde,

astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

13/02: Robotter. Lars Dalgaard, sektionsleder

for Computer Vision & Servicebotter, Teknologisk Institut

20/02: Liv i rummet. Kai Finster, professor i

astrobiologi, Aarhus Universitet

2411-280

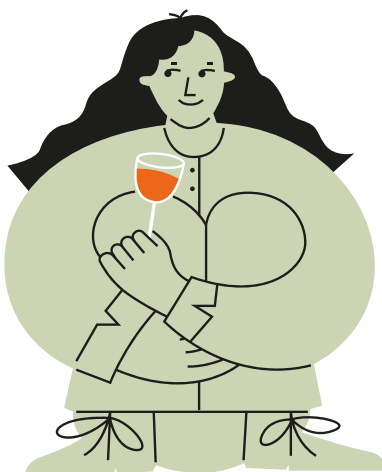
Kvantefysik og filosofi

TID: 23/1, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Og som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere, om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

2411-461

Fra stjernestøv til stjernedød

TID: 24/1, 6 onsdage, kl. 19.30-21.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Inde i midten af stjernerne, hvor der er millioner af grader varmt, bliver næsten alle grundstoffer i universet formet. Stort set alt i og omkring os er skabt inde i stjerner og frigivet til universet ved stjernernes død. Tag med, når vi følger forvandlingen af støv og gas til stjerner, stjernernes livscyklus, død og deres 'liv efter døden'. Lær om Solens og andre stjerners fødsel samt deres lange og korte liv. Hvor længe bliver Solen mon ved med at brænde? Hvad sker der, når dens brændstof er opbrugt? Og hvor kommer guld fra? Og hvordan påvirker Solen Jorden? Vi dykker ned i emner som kernefusion, stjerneohobe, molekyleskyer, stjernesvingninger, supernovaer og neutronstjerner – og ikke mindst universets første meget store stjerner.

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Snup en bid mad i kantinen

2411-050

Altings begyndelse

— **TID:** 29/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Det er svært ikke at fortabe sig i naturvidenskabens fascinerende forklaringer på vores tilstedeværelse i verden – om det er Big Bang, vejen fra vand til land, menneskets første fodspor eller noget helt fjerde. Men hvordan er egentlig historien om altings begyndelse, når den bliver belyst af forskellige fagligheder? Bliv klogere på altings begyndelse – både som den beskrives i naturvidenskaben, som den fortolkes i religionerne, og som den graves frem i arkæologien og historiebøgerne. Hvordan opstod livet i universet? Hvad siger Det Gamle Testamente om skabelsesberetningen? Hvor stammer de første mennesker fra? Hvad er meningen med det hele?

- 29/01: Big Bang og universet bliver til.** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet
- 05/02: Livets oprindelse – fra vand til land.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 12/02: Nu er vi her – hvad er så meningen med det?** Mia Skjold Tvede Henriksen, ph.d. i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
- 19/02: I menneskets ældste fodspor.** Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
- 26/02: Religion og samfundets begyndelse.** Anders Klostergaard Petersen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2411-401

Det forunderlige menneske

— **TID:** 29/1, 6 mandage, kl. 19:45-21:30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Har du tænkt over, at stort set alt, du foretager dig i din hverdag, er formet af din biologi og af vores kultur? Du er så at sige et biokulturelt væsen. Af natur er vi sociale væsener, og de fleste af os vil nikke genkendende til, at familie og venskaber er noget af det vigtigste for os. I samspillet med andre mennesker kan vi give og modtage viden, regler og kultur – bl.a. fordi vi gennem evolutionen har udviklet evnen til at skabe meningsdannende lyde og sprog. Vi tilbereder vores mad, fordi den bearbejdede mad giver mere næring. Vi tager noget bestemt tøj på og pynter os, fordi vi er æstetiske væsener. Vi er også politiske, musikalske, overtroiske og seksuelle. Seks forskere gør os klogere på menneskets biokulturelle adfærd. Forelæsningsrækken er udarbejdet med inspiration fra bogen 'Menneske, kultur, evolution – et biokulturelt perspektiv' (Aarhus Universitetsforlag).

- 29/01: Den kulturelle neandertaler.** Trine Kellberg Nielsen, leder af arkæologi, Moesgaard Museum, og adjungeret lektor, Aarhus Universitet
- 05/02: Det politiske dyr.** Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 12/02: Religioner og ritualer.** Jesper Sørensen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet.
- 19/02: Menneskets sprog.** Alexandra Regina Kratschmer, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet
- 26/02: Frygt og fiktion.** Mathias Clasen, lektor i engelsk, Aarhus Universitet
- 04/03: Æstetik og fetichisme.** Henrik Høgh-Olesen, professor i psykologi, Aarhus Universitet

2411-405

Det transiente univers. Når universet forandres

— **TID:** 12/2, 5 mandage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
SAMARBEJDSPARTNER: Astronomisk Selskab

Det transiente univers refererer til idéen om, at vores univers er i konstant forandring og udvikling. Stjerner fødes, lever og dør. Planeter bevæger sig i deres baner og ændrer sig over tid. Galakser kolliderer og fusionerer. Tid og rum kan bøjes og forvrides af massive objekter som sorte huller. Til at undersøge det transiente univers har vi efterhånden flere imponerende teleskoper, der kan observere og registrere forandringer i universet, der kan give os svar på fjerne himmellegemers oprindelse og udvikling og hjælpe os med at forstå de dynamiske processer. I denne serie vil nogle af de forskere, som til daglig er dybt involveret i denne forskning, fortælle om de nyeste resultater, og hvad vi kan forvente at se de kommende år.

- 12/02: LIGO/VIRGO-eksperimentet (på letforståeligt engelsk).** Daniele Bjørn Malesani, post.doc. i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 19/02: Vera Rubin – Rubin Observatoriet / LSST.** Christa Gall, lektor i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 26/02: STEP: det nye danske rumteleskop.** Mia Sloth Lundkvist, adjunkt i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 04/03: Tidal disruption events (TDE).** Georgios Leloudas, seniorforsker i astrofysik, Danmarks Tekniske Universitet
- 11/03: Nordic Optical Telescope (NOT) Transient Explorer.** Johan Peter Uldall Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet

2411-396

Multivers – findes der flere universer?

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Jakob Stoustrup, professor i reguleringsteori, Aalborg Universitet

Det menneskelige verdensbillede har ændret sig flere gange. Ptolemæus' verdensbillede havde Jorden i centrum. I renæssancen udfordrede Kopernikus dette ved at flytte Solen i centrum. I det moderne verdensbillede kredser Jorden om Solen i en galakse, der blot er en af mange i et uendeligt univers. Det ultimative spørgsmål er imidlertid, om der findes andre universer end vores eget? Dette spørgsmål kan spores helt tilbage til antikken, men er stadig aktuelt, bl.a. med flere Hollywoodfilm, der taler om et multivers – altså at vores univers bare er et blandt uendeligt mange universer. Videnskabeligt har emnet univers/multivers være kontroversielt. Selvom højt anerkendte fysikere som fx Stephen Hawking har været fortalere for eksistensen af et multivers, har andre ment, at det ikke er et spørgsmål, der hører hjemme under naturvidenskabens paradigme, da det har syntes uden for rækkevidde at verificere/falsificere en sådan teori baseret på observerbare data. I 2023 har tre danske forskere imidlertid fået offentliggjort en artikel, hvor de ikke alene viser, at spørgsmålet kan afgøres ved hjælp af observerbare data, men ligefrem angiver en formel til at afgøre spørgsmålet. I dette foredrag fortæller en af de tre forskere om opdagelsen og dens betydning.

2411-067

UFO'erne kommer

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Flyvende tallerkener, mystiske nattelys og grønne marsmænd. Hvert år fortæller mennesker om mystiske syn på himlen, og for langt de fleste mennesker er 'UFO' et synonym for et rumskib fra en anden planet. Den moderne UFO-myte opstod i kølvandet på 2. verdenskrig i en tid, hvor opmærksomheden var særligt skærpet på mulige nye teknologier fra fjendens hånd. Hvor går grænsen mellem virkelighed og fiktion? Hvorfor har det amerikanske militær brugt tid og penge på at studere de flyvende objekter? Og hvad er sandsynligheden for, at der findes intelligent liv på andre planeter? Bliv klogere på de væsentligste elementer i UFO-myten og vores eftersøgning af liv både i og uden for solsystemet.

2411-234

Bakteriernes skjulte liv

TID: 2/4, 4 tirsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

De er ikke til at se med det blotte øje, og vi skænker dem nok ikke mange tanker i hverdagen. Men vi er omgivet af bakterier. De er i og på vores kroppe og overalt i vores omgivelser. Nogle af dem kan vi ikke leve uden, mens andre kan gøre os dødeligt syge. I denne forelæsningsrække vil nogle af landets skarpeste bakterieforskere gøre dig klogere på en af klodens mest dominerende livsformer. For selvom de umiddelbart virker som meget simple organismer, så er det langt fra tilfældet. Takket være forskningen ved vi nu, at bakterierne lever i komplekse samfund, kan kommunikere over store afstande og producere avancerede molekyler som fx antibiotika. Dyk med ned i bakteriernes forunderlige verden!

02/04: Introduktion: Bakteriernes fantastiske egenskaber.

Lone Gram, professor i bakteriologi, Danmarks Tekniske Universitet

09/04: Vores indre liv – om kost, tarmbakterier og sundhed.

Martin Steen Mortensen, seniorforsker i tarmens mikrobiologi, DTU Fødevareinstituttet

16/04: Biofilm – bakteriernes beskyttelsesrum. Rikke Louise Meyer, professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet

23/04: Et spektakulært fund: kabelbakterier på havets bund.

Lars Peter Nielsen, centerleder og professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet

2411-264

Fremtidens energi

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Klimakrisen kradser, CO₂-udledningen stiger, og strømforbruget har aldrig været større. Mens vi vender de fossile energikilder ryggen, bliver behovet for andre og mere vedvarende energiformer mere og mere akut. Der er muligheder i både sol, vind, vand og jord. Nogle lande udfaser atomkraft, mens andre åbner nye værker. Er atomkraft vejen frem, eller bør vi stadig sige nej tak? Hvor langt er vi med at udnytte de forskellige energiformer? Og hvad med lagring, håndtering af affald og sikkerhed? I denne forelæsningsrække giver forskere og eksperter dig en grundig indføring i fordele og ulemper ved de forskellige energityper.

03/04: Vindenergi. Jens Nørkær Sørensen, professor i vindenergi, Danmarks Tekniske Universitet

10/04: Solenergi. Sune Thorsteinsson, projektleder, DTU Electro, Danmarks Tekniske Universitet

17/04: Geotermisk energi (på letforståeligt engelsk). Ivanka Orozova Bekkevold, lektor, ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

24/04: Bioenergi og biobrændstoffer (på letforståeligt engelsk). Hariklia Gavalas, lektor i bioenergi, Danmarks Tekniske Universitet

01/05: Atomkraft. Bent Lauritzen, sektionsleder, DTU Fysik, Danmarks Tekniske Universitet

08/05: Bølgeenergi. Erik Damgaard Christensen, professor og sektionsleder, DTU Mekanik, Danmarks Tekniske Universitet

Tag med forskere og eksperter ud i naturen, og få nyt blik for det mylder af liv, der findes alle vegne og ofte lige uden for vores hoveddør. I foråret skal vi opleve planter og fugle. Se side 39. Se også hold om fossiler side 40.

2411-336

Insekternes fascinerende liv

TID: 9/4, 4 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

For nogle er de en kilde til frygt – for andre en kilde til fascination eller måske proteinrig kost. Nogle af dem er giftige – andre er ganske harmløse. Nogle af dem råber vi ad i køkkenhaven, mens andre meget gerne må kigge forbi havens frugttræer. Insekterne er den mest artsrige dyregruppe på Jorden, og der lever insekter i stort set alle dele af verden. Fælles for insekterne er, at de er opdelt i tre dele (hoved, bryst og bagkrop), og at de har seks ben. Men herfra bliver forskellene meget markante, og insekterne kan da også inddeles i så diverse grupper som sommerfugle, myrer, bier og biller. I denne forelæsningsrække tager forskerne dig med helt tæt på insekternes fascinerende liv. Hvordan lever de? Hvad er særligt for de forskellige grupper? Og hvilke arter kan du møde i den danske natur?

09/04: Biller. Philip Francis Thomsen, lektor i økologi, Aarhus Universitet

16/04: Bier. Claus Rasmussen, ph.d., adjunkt i entomologi ved Agroøkologi, Aarhus Universitet

23/04: Myrer. Hans Joachim Offenberg, seniorforsker i plante- og insektøkologi, Aarhus Universitet

30/04: Sommerfugle. Anne Eskildsen, ph.d. i biologi

2411-457

Tænkepause: Jorden

TID: 9/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Bo Holm Jacobsen, lektor emeritus i geofysik, Aarhus Universitet

På små 200 år har mennesket formået at forstyrre stort set alle Jordens naturlige balancer, herunder klimaet, havmiljøet og biosfæren, mens over 100.000 miljøfremmede industrikemikalier flyder rundt i naturens kredsløb. Hvis vi skal passe bedre på kloden og os selv, må vi forstå Jordens enorme historie, dens naturlige systemer og de såkaldt planetære grænser, som den sætter omkring vores liv i fremtiden. Med et tilløb på 4.567 millioner år gennem syv superkontinenter og livets udvikling forbi forsvundne bjergkæder og supervulkaner skal vi springe ind i fremtiden, hvor der ligger en billet til mindst 100 millioner år for menneskeheden, hvis vi træder klogt og varsomt på Jorden. Forelæsnningen bygger på udgivelsen 'Jorden' i Aarhus Universitetsforlags populære bogserie 'Tænkepauser'.

2411-468

Oplev Danmarks natur: Med forskerne på vandring

TID: 23/5, 2 torsdage, kl. 16.30-18.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk

Over to torsdage sætter vi fokus på den natur, der findes lige uden for døren. Vi skal fascineres over det mylder af liv, vi kan finde, over syngende fugle og blomstrende planter. Lær at bestemme nogle af de mest almindelige danske arter, så du kan genkende dem næste gang, du støder på dem. Hør spændende historier om naturen, og bliv klogere på forskningens nyeste opdagelser. Snør de gode travesko, og tag med forskerne på vandring i den danske natur. Over to vandringer kan du blive klogere på planter og fugle. Turene afholdes som udgangspunkt uanset vejret, så husk tøj og sko, der passer til vejrsigtningen samt mad og drikke til at holde energien oppe undervejs.

23/05: Planter. Anders Sanchez Barfod, lektor i biologi, Aarhus Universitet

30/05: Fugle. Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet.

2421-227

Kunstig intelligens

TID: 3/9, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Vi omgiver os med kunstig intelligens på mobilens maps, i robotstøvsugere, i Google Translate og ChatGPT. Kunstig intelligens skal gøre vores verden lettere og bedre. Men præcis som mennesker skal computere også træne for at lære, og det er ikke helt uden bump på vejen. Også kunstig intelligens indeholder bias. For hvad er i grunden forskellen på den naturlige hjerne og den kunstige hjerne? Og er det fair at forvente gennemsligtige forklaringer af kunstig intelligens, når vores egne mest af alt minder om søforklaringer? Måske skal vi i fremtiden bare lade den menneskelige og den kunstige hjerne samarbejde i en slags hybrid-intelligens.

- 03/09:** **Hvordan mennesker og computere lærer.** Kristoffer Laigaard Nielbo, professor, Center for Humanities Computing, Aarhus Universitet
- 10/09:** **Innovation med kunstig intelligens.** Anders Kofod-Petersen, professor i anvendt kunstig intelligens, Norges Teknisk-naturvidenskabelige Universitet
- 17/09:** **Hybrid intelligens og kreativitet.** Jacob Sherson, professor MSO, Institut for Virksomhedsledelse, Aarhus Universitet

2421-209

Universets fundamentale kræfter

TID: 9/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Alt i verden er påvirket af de fire naturkræfter – den elektromagnetiske kraft, den svage kernekraft, den stærke kernekraft samt tyngdekraften. Det er dem, der gør, at mennesker ikke falder fra hinanden, at Solen lyser, og at gigantiske galakser støder sammen. Kræfterne er nemlig ansvarlige for alle fysiske vekselvirkninger i universet. Men hvorfor kan to protoner være lige ved siden af hinanden, selvom de frastøder hinanden? Hvordan kan vi se kræfternes effekt? Og kan der findes en femte fundamental kraft? Få svar på det og meget mere, når et stærkt hold forskere sætter fokus på de fire naturkræfter og de nyeste opdagelser, der involverer dem.

- 09/09:** **Den elektromagnetiske kraft.** Michael Drewsen, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 16/09:** **Den svage kernekraft.** Johan Peter Uldall Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet
- 23/09:** **Tyngdekraften.** Niels Obers, professor i teoretisk partikelfysik, Københavns Universitet
- 30/09:** **Den stærke kernekraft.** Johan Peter Uldall Fynbo, professor i astrofysik, Niels Bohr Institutet
- 07/10:** **Findes der flere fundamentale kræfter?** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

2421-098

Fossiler ved de danske kyster

TID: 9/9, 3 dage, 2 mandage. 9/9 og 16/9 kl. 19.30-21.15 og søndag 22/9 kl. 10.00-16.00
PRIS: 645 kr., studerende 325 kr.
TID OG STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden, og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Hør om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv – fra trilobitter, højtænder og krabbebolle til de mange forskellige søpindsvin. Hvordan de er blevet til fossiler, og hvordan du selv kan aflæse deres historie. Har du egne spændende fund derhjemme, er du velkommen til at tage dem med til fremvisning og få dem bestemt. Den sidste undervisningsgang tager vi i egne biler til Sangstrup Klint på Djursland. Her prøver vi selv at finde fossiler. Der er tips til, hvad man især skal kigge efter, og hvor de gode lokaliteter i øvrigt er rundtomkring i Danmark.

- 09/09:** **Forelæsning 1**
16/09: **Forelæsning 2**
22/09: **Ekskursion til Sangstrup Klint**

2421-247

To fag, et emne: Døden

TID: 23/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Døden er noget, de fleste helst ikke vil tale om. Men den kommer til os alle, om vi vil det eller ej. Vi kan komme mere eller mindre behageligt herfra, og nogle gange kan vores sidste timer udvikle sig til et helt mysterium. Vi siger også, at den enes død er den andens brød. Men hvem er det, der har gavn af det, når døden indtræffer? Og hvilken betydning har det uundgåelige endeligt ude i naturen for dyr, planter, svampe og bakterier? Denne aften har vi sat en retsmedicin og en biodiversitetsforsker stævne, når de hver især belyser døden fra en retsmedicinsk og en biologisk vinkel. Hvordan arbejder retsmedicineren med døden i sit daglige arbejde? Og hvorfor er biologen så begejstret for død i naturen?

- 17.15:** **Når livet rinder ud.** Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 19.30:** **Når død giver liv.** Rasmus Ejrnæs, professor i biodiversitet, Aarhus Universitet

2421-213

Gud eller videnskab?

TID: 21/10, 4 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Forholdet mellem videnskab og religion har gennem historien været præget af strid om, hvem der har autoritet til at forklare verden og menneskets placering i den. Både videnskaben og religionen spiller en stor rolle i vores tilværelse, men kan tro og viden forenes? Forelæsningsrækken giver et indblik i de diskussioner, der historisk har været mellem videnskaben og religionen, og kaster et blik på de diskussioner, der eksisterer på området i dag.

- 21/10: Gud og Darwin.** Hans Henrik Hjermitslev, ph.d. i videnskabshistorie, lektor, University College Syddanmark
- 28/10: Gud, universet og et par andre småting.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 04/11: Kosmologi, fysik og religion.** Hans Kjeldsen, professor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 11/11: Videnskabelige tilgange til religion: Kan man forklare religion?** Jesper Sørensen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2421-241

Alt du bør vide om naturvidenskab – næsten

TID: 21/10, 7 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvordan er det nu lige med Newtons love, evolutionsteorien, atomer, kvantemekanikken og DNA-spiralen? Få din naturvidenskabelige viden genopfrisket – eller start her. Få et overblik over de kræfter, som styrer alt omkring os, og de sammenhænge, teorier og opdagelser, der ligger bag vores viden om den verden, som mennesket gennem årtusinder har forsøgt at forstå. Naturvidenskaben har dannet grundlaget for vores verdensforståelse i dag og spiller fortsat en stor rolle i udviklingen af, hvordan vi skal forholde os til alt, hvad der foregår omkring os.

- 21/10: Kemi.** Mogens Christensen, professor i kemi, Aarhus Universitet
- 28/10: Geologi.** John A. Korstgård, professor i geologi, Aarhus Universitet
- 04/11: Biologi.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 11/11: Matematik.** Niels Lauritzen, lektor i matematik, Aarhus Universitet
- 18/11: Astronomi.** Forelæser på vej
- 25/11: Fysik.** Søren Ulstrup, lektor i fysik og nanoteknologi, Aarhus Universitet
- 02/12: Genetik.** Thomas G. Jensen, professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet

Det store
overblik

2421-245

Forunderlige former – en rejse i ukendt landskab

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Tag med på en spændende rejse, hvor vi skal opleve naturens, kunstens og matematikkens sammensmeltning i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Vi skal opleve hvorledes femkanten har det hele i sig – femtallets endelighed og det gyldne snits enestående uendelighed – samtidig med at det er blomsterverdensens fortrukne blomstringsform. Vi skal også dykke ned i fraktalernes forunderlige verden og en dybere forståelse af disse sæere former. Vi skal bevæge os på grænsen mellem orden og kaos for at opleve, at meget simple processer ligger bag disse strukturer, der dog samtidig er en central del af naturens evigt forandrende formsprog. Der kræves ingen matematiske forudsætninger.

2421-229

Jordens råstoffer – fra geologi til teknologi

TID: 23-24/11, 1 weekend, kl. 10.00-16.20
PRIS: 895 kr., studerende 495 kr. inkl. kompendium (værdi 100 kr.)
UNDERVISER: Hans Dieter Zimmermann, lektor emeritus i geologi, Aarhus Universitet

Livert igennem forbruger hver af os 1,5 tons råstoffer om måneden. Verdens befolkning vokser, levestandarden i mange lande stiger, og det samme gør vores behov for råstoffer fra minedrift. Energiomstillingen øger tilmed dramatisk vores behov for nøgleråstoffer som litium, kobolt, indium, gallium, platin m.fl., som sammen med andre metaller indgår i solceller, vindmøller, varmepumper, brændselsceller og batterier. Denne weekend ser vi nærmere på Jordens råstoffer. Hvilke råstoffer udvinder vi? Hvor findes de? Er der nok af dem? Hvordan dannes de, og hvilke geologiske forudsætninger kræves der? Hvilke bjergarter indeholder sjældne jordarter? Hvor leder man efter guld, diamanter og litium? Vi ser nærmere på 20-30 forskellige håndstykker af industri- og malmminerale.

2421-002

Da mennesket blev menneske

TID: 11/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet

Få indblik i, hvordan mennesket på kort tid – i udviklingsmæssig forstand på én nat – ændrede sig fra at være et ganske almindeligt pattedyr til at blive Jordens mest dominerende art nogensinde. Tag med på en fantastisk rejse gennem menneskets historie, og hør om, hvordan mennesket blev menneske. Forelæsningsrækken fortæller om menneskets oprindelse og udvikling fra aber over menneskeaber, abemennesker og neandertalere til moderne mennesker. Vi ser også på udviklingen af vores mentale egenskaber, vores kolonisering af kloden og udviklingen fra jæger-samler-samfund til moderne storbyfund. Forelæsningsrækken bygger på Peter K.A. Jensens bog 'Da mennesket blev menneske' (Gyldendal).

Tag børnene med på Folkeuniversitetet

Som noget nyt tilbyder Folkeuniversitetet forelæsninger for nysgerrige børn og deres forældre eller bedsteforældre. Giv dit barn eller barnebarn en anderledes oplevelse og et kig ind i forskningens fascinerende verden.

2411-238

Tag børnene med: Kemiske eksperimenter med fut i

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 195 kr., børn/studerende 95 kr.
UNDERVERSISER: Peter Hald, sikkerhedsleder ved Institut for Kemi, Aarhus Universitet

Det er både spændende og sjovt at eksperimentere, men eksperimentet er også centralt for videnskaben. I århundreder har videnskabsfolk lavet videnskabelige forsøg for at blive klogere på, hvad naturen kan. Tag dine børn eller børnebørn med på Folkeuniversitetet denne dag, og oplev spændende kemiske eksperimenter. Både nogle af dem, der siger BANG, men også forsøg, som kan laves i et helt almindeligt køkken med ting, du allerede har eller nemt kan skaffe. Anbefalet alder: fra 6 år.

2411-375

Tag børnene med: Myrejagten

— **TID:** 17/3, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 195 kr., børn/studerende 95 kr.
UNDERVERSISER: Julie Koch Sheard, postdoc og forsker i insekter, Marburg Universitet

I myrernes tuer er der både spisekammer, bønneværelser og et opholdsrum til dronningen. Nogle myrer går rundt på loftet med hovedet nedad. Andre har hovedform som en dør og kan holde fjender ude om natten. Myrerne vil gøre alt for at beskytte deres hjem eller for at erobre nye områder: De går i krig, smider stinkbomber, bygger fælder og spiller døde. Myrerne er nogle ret fascinerende væsener, og i denne forelæsning skal vi blive lidt klogere på en af verdens mest dominerende insektarter. Lær om myrernes forunderlige verden, og bliv klædt på til selv at lave eksperimenter derhjemme. Undervisningen bygger på bogen 'Myrejagten' fra Aarhus Universitetsforlag. Anbefalet alder: fra 8 år.

2411-464

Tag børnene med: Bamseroboter og robot- krusedullekunst

— **TID:** 17/3, 1 søndag, kl. 10-13.00
PRIS: 245 kr., børn/studerende 145 kr.
UNDERVERSISER: Ole Caprani, lektor i data-logi, Aarhus Universitet, og Sara Petrat-Melin, formidler og cand.pæd. i it-didaktisk design, Dokk1

Programmering er hverdag for både børn og voksne, og en basal programmeringsforståelse kan være gavnlig. Og det kan heldigvis leges ind, så alle har chance for at følge med. Denne dag dykker vi ned i programmeringens univers, hvor vi med LEGO Spike Prime-robotbyggesættet skal bygge bamseroboter og tegneroboter. Med blokprogrammer får vi bamseroboterne til at bevæge sig og tegneroboterne til at skabe krusedullekunst. Der introduceres enkle kommandoer og kontrolblokke, som kan bruges til at programmere robotterne til at give vidt forskellige udtryk, fx gakkede gangarter eller smukke krusedulle-mønstre. Kort sagt: Programmeringsforståelse kan bruges i vidt forskellige sammenhænge. Anbefalet alder: fra 6 år.

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

2411-466

Tag børnene med: På byvandring i Aarhus i 1900-tallet

TID: 1/6, 1 lørdag, kl. 10.00-11.30

PRIS: 195 kr., børn/studerende 95 kr.

STED: Hold øje med siden her, hvor mødested oplyses inden holdstart

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

På denne vandring hvirvler vi sammen tilbage til et fattigt arbejderhjem i Øgadekvarteret i Aarhus i begyndelsen af 1900-tallet, hvor vi møder drengen Hans, den stille far, der har skrædderværksted i kælderen, og den stærke mor, der er rengøringskone og politisk og socialt engageret. Vi følger i Hans' fodspor fra tiden som yngste dreng i en stor søskendeflok, mens han går i skole på Paradisgadeskole, er lærling hos typograf Olsen i Graven, som stædig fagforeningsmand i Studsgade og som passioneret medlem af det stadig mere indflydelsesrige Socialdemokrati. Alt imens Aarhus og verden forandrer sig. Anbefalet alder: fra 8 år.

2421-233

Tag børnene med: Kreativitet på tværs af generationer

TID: 10/11, 1 søndag, kl. 10.00-13.00

PRIS: 245 kr., børn/studerende 145 kr.

UNDERVISER: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Kom med til en hyggelig og kreativ workshop på tværs af generationer, hvor vi dykker ned i den kreative fordybelse og sammen oplever den følelse af glæde og meningsfuld selvforømmelse, som en kreativ stund kan give os. Du bliver klogere på, hvad der sker i os, når vi er kreative, og hvorfor kreativitet kan mindske uro og øge nærvær og oplevelsen af lykke. Formålet er ikke et flot resultat, men derimod at nyde processen og det flow, som opstår, når vi går ind i en kreativ proces – det er sundt for både hjerne og krop. Det kræver ingen særlige forudsætninger eller erfaring med at være kreativ – alle kan være med. Anbefalet alder: Fra 6 år.

2421-253

Tag børnene med: På opdagelse i universet – på Steno Museet

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-11.45

PRIS: 195 kr., studerende / børn under 18 år 95 kr., inkl. entre til museet

UNDERVISER: Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

SAMARBEJDSPARTNER: Steno Museet

Er der liv på andre planeter? Hvordan dannes stjerner? Hvorfor skifter Månen udseende? Og hvordan sover astronauter i rummet, når der ingen tyngdekraft er? Denne dag er der plads til de helt store spørgsmål, når astrofysiker og museumsinspektør Ole Eggers Bjælde tager børn og voksne i hånden rundt på Steno Museet, og fortæller om det astronomiske univers. Få en sanselig oplevelse af stjernehimlen i Planetariet. Eksperimenter med modeller for Solsystemet. Lær at finde vej på stjernehimlen med Karlsvognen og de klare stjerner på himlen. Og hør om den danske astronaut Andreas Mogensen's mission til Den Internationale Rumstation. Tag med på en kosmisk rejse ud i rummet. Anbefalet fra 6 år.

Religion & filosofi

2411-165

Et menneske af kvalitet

TID: 25/1, 8 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvilket slags menneske bør jeg stræbe efter at være? I dag lever mange af os fortravlede liv. Vi glemmer sommetider at stoppe op, se os for og få øje på verden omkring os. I travlheden risikerer vi at overse vores medmennesker og de værdier, der egentlig gør livet værd at leve. Forelæsningsrækken stiller skarpt på de dyder, som er med til at skabe gode relationer til kollegaer, venner, kæreste og familie, som skaber fundamentet for et godt samfund, vi har lyst til at dele med hinanden, og som skaber mennesker af kvalitet.

- 25/01: Generøsitet.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 01/02: Dannelse.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 08/02: Ærlighed.** Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 15/02: Mod.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 22/02: Retfærdighed.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/02: Myndighed.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 07/03: Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 14/03: Humor.** Anne Engedal, cand.mag. i filosofi og direktør, Aarhus Universitetsforlag

2411-166

Filosofihistorie – fra år 1900 til i dag

TID: 25/1, 8 torsdage, kl. 17.45-19.30. NB! 8/2: kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Forelæsningerne præsenterer nogle af de største og mest betydelige filosoffer, der har eksisteret. Den historiske periode, som strækker sig fra 1900 til i dag, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og mennesket bag dem, når vi gennemgår en perlerække af historiens største filosofiske tænkere fra Wittgenstein, Beauvoir og Sartre til Habermas og Butler og de tanker, der har været med til at forme vores samfund. Kom med og bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

- 25/01: Martin Heidegger: Spørgsmålet om væren.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 01/02: Ludwig Wittgenstein: Sprog, verden, livsform.** Cecilie Eriksen, ph.d., forsker, AIAS, Aarhus Universitet
- 08/02: Jean-Paul Sartre: Eksistensen går forud for essensen – om menneskets radikale frihed (NB! 17.15-19.00).** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 15/02: Simone de Beauvoir: Køn, kultur og politik.** Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
- 22/02: Hannah Arendt: Ondskabens banalitet og totalitarismen.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 29/02: K.E. Løgstrup, Justus Hartnack og Johannes Sløk: Om teologi, filosofi og idéhistorie.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 07/03: Jürgen Habermas: Vægten af det bedre argument.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 14/03: Judith Butler og Donna Haraway: Videnskab, politik og seksualitet.** Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Få inspiration til dit arbejdsliv
– heldagskurser på Moesgaard Museum

2411-400

Filosofiske formiddage: Kend filosofien gennem 5 citater

— **TID:** 26/1, 5 fredage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

I filosofien finder man bevingede ord, hvis berømmelse næsten overgår deres berømte forfattere, og hvis udbredelse rækker langt ud over deres oprindelige sammenhænge. "Det eneste, jeg ved, er, at jeg ingenting ved", "Hav mod til at bruge din forstand" og "Gud er død" er blandt eksemplerne. Denne slags slående sætninger er som magiske porte, der fører os direkte ind i centrum af den filosofiske tænkning. I denne forelæsningsrække åbner vi fem af disse porte ind til filosofien og hører om, hvad meningen egentlig var med de berømte udsagn, der den dag i dag giver genlyd.

- 26/01: "Det eneste, jeg ved, er, at jeg ingenting ved" (Sokrates).**
 Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 02/02: "Alle mennesker stræber af natur efter viden" (Aristoteles).**
 Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 09/02: "Hav mod til at bruge din forstand" (Kant).** Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
- 16/02: "Subjektiviteten er sandheden" (Kierkegaard).** Bjarke Mørkøre Stigel Hansen, ph.d. i filosofi, postdoc i teologi, Aarhus Universitet
- 23/02: "Gud er død" (Nietzsche).** Lars Albinus, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2411-126

Det Etske Råd – hvor går dine grænser?

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Frank Beck Lassen, projektleder i Det Etske Råd, og Martin Ejning Christensen, projektleder i Det Etske Råd

Det første danske reagensglasbarn blev født i 1984 og var et tydeligt tegn på, at den teknologiske udvikling flyttede grænser for, hvad man hidtil ikke havde anset for at være muligt. Debatten om reagensglas-metoden førte i 1987 til oprettelsen af et etisk råd til rådgivning af Folkeetinget og offentlige myndigheder og til at understøtte en offentlig debat i befolkningen. Siden da har Det Etske Råd stimuleret til debat om en lang række vanskelige, etiske dilemmaer. Etik er noget, man kan blive klogere på ved at diskutere med andre. Andre kan nemlig forlange, at man begrunder sine etiske vurderinger. Denne weekenddag har du chancen for at arbejde med etiske dilemmaer på samme måde som Det Etske Råd, og du får chancen for at sætte dine egne værdier på spil. Måske din holdning bliver den afgørende.

2411-191

Tænkepauser: Buddha og Jesus

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet, og Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Alle kender dem, mange forguder dem, nogle er ligeglade med dem, og en del historikere tror, at de har haft deres gang på Jorden. Buddha og Jesus er begge store spirituelle skikkelser, om end de deler vandene. Men hvem er de egentlig? Og har de levet i virkeligheden? Hvordan er netop disse mænd blevet til religionernes superstjerner og globale vare-mærker? Hvad har de til fælles, og hvor adskiller de sig fra hinanden? Bliv klogere på disse mystificerende mænd, der til stadighed har stor betydning for mange mennesker rundt om i verden. Forelæsningerne er baseret på Tænkepauserne 'Jesus' af Kasper Bro Larsen (Aarhus Universitetsforlag 2018) og 'Buddha' af Jørn Borup (Aarhus Universitetsforlag 2021).

2411-411

Eksistensfilosofi

— **TID:** 30/1, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

"Der findes kun ét virkelig alvorligt filosofisk problem: selvmordet. At afgøre, om livet er værd at leve eller ej, er at besvare filosofiens grundspørgsmål." Således begynder Albert Camus sit essay 'Sisyfosmyten' med spørgsmålet om tilværelsens mening. Dette spørgsmål såvel som spørgsmålet om menneskets frihed er eksistensfilosofiens omdrejningspunkt. Begge spørgsmål har rod i menneskets særlige måde at være på. Det er ikke blot, det eksisterer. Det står på en underfundig måde uden for sig selv og forholder sig bevidst til sig selv. Bliv klogere på livets store spørgsmål, når vi ser nærmere på eksistensfilosofiens store tænkere.

- 30/01: Søren Kierkegaard – mennesket er lidenskab.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 06/02: At tænke er at takke – om tænkningens velsignelse hos Heidegger.** Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 13/02: Eksistensen går forud for essensen – om menneskets radikale frihed hos Sartre.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 20/02: Det verdensløse menneske – en kritik af eksistentialismen.** Niels Grønkjær, dr.theol. og religionsfilosof
- 27/02: Karl Jaspers – kommunikationens tænker.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 05/03: Arendt og Heidegger – kærlighed og angst.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 12/03: Camus og Frankl – mening i meningsløsheden.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2411-167

Filosofi i verdensklasse

TID: 30/1, 8 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Filosofihistorien byder på mange fantastiske idéer og teorier om vores verden og vores eksistens. Nogle filosofiske værker bliver dog citeret oftere end andre, fordi de simpelthen er i en klasse for sig. Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forskning på at forstå sig selv og sin verden. Platons idéer, Kants kritik og Beauvoirs kønsspørgsmål er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – filosofiens absolutte mesterværker.

- 30/01: Platon – Staten.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 06/02: Aristoteles – Etikken.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 13/02: René Descartes – Meditationer over den første filosofi.** Bjørn Rabjerg, cand.mag., ph.d. og højskolelærer i filosofi ved Hadsten Højskole
- 20/02: Thomas Hobbes – Leviathan.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 27/02: Immanuel Kant – Kritik af den rene fornuft.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 05/03: G.W.F. Hegel – Åndens fænomenologi.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 12/03: Martin Heidegger – Væren og tid.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 19/03: Simone de Beauvoir – Det andet køn.** Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole

2411-402

Idéhistorie: Da mennesket tog magten. Renæssance, oplysning og romantik

TID: 2/2, 8 fredage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Se lokaler på fuau.dk

Før renæssancen opfattede man mennesket som et afhængigt væsen, hvis mål og bestemmelse var ydmygt at indpasse sig i den af Gud givne orden. I renæssancen får vi et nyt menneskesyn: idéen om mennesket som et frit, selvstændigt og selvbevidst individ, som skaber sig selv og sin verden. Gud rykkes ud i kulissen, og mennesket sætter sig selv i centrum. Det betyder også et nyt syn på samfundet og naturen, der ikke længere opfattes som Guds faste orden, men som skabt af menneskers handlinger, og som mennesket kan gennemskue med sin fornuft og beherske gennem sit arbejde.

- 02/02: Renæssancens nye menneskesyn: Pico della Mirandola, Machiavelli, Erasmus af Rotterdam.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 09/02: Individ og samfund: Shakespeare og Hobbes.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 16/02: Videnskab, kunst og et nyt verdensbillede: Kopernikus, Galilei, Leonardo da Vinci.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 23/02: Billedsprog 1500 til 1800: Renæssance, manierisme, barok, rokoko, nyklassicisme.** Gitte Tandrup, mag. art. i kunsthistorie
- 01/03: Rationalisme og empirisme: Descartes, Locke, Hume og Kant.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 08/03: Friheden: Erasmus, Luther og Kant.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 15/03: Etik – det gode liv og den etiske fordring: Smith, Hume og Kant.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 22/03: Følelse, fornuft og det legende menneske: Goethe og Schiller.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

2411-109

Livsglædens filosofi – på sporet af den tabte smag for livet

TID: 13/2, 5 tirsdage, kl. 14.15-16.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, William Scharff Auditoriet – Auditorium 5, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Tidsånden har sine udsving. Derfor er det undertiden jubelidioterne og til andre tider jammeratleterne, der har vind i sejlene. Men måske er modsætningen mellem optimisme og pessimisme for grovkornet til at udtrykke den erfaring, mennesker gør med at være i live og med at skulle føre deres liv? I filosofien findes der en understrøm, som forsøger at adressere en glæde ved livet, som går tværs igennem livets mere påfaldende pendulering mellem lykke og ulykke. Vær med, når vi er 'på sporet af den tabte smag for livet' i en række fænomener på livsglæde.

- 13/02: Platon og lysten til livet**
20/02: Spinoza og bekræftelsen af livet
27/02: Kant og smagen for livet
05/03: Kierkegaard og glæden ved livet
12/03: Livets latter

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

Det er ikke længere givet, hvordan man(d) er en 'rigtig' mand. Professor Mikkel Thorup giver sit bud på nutidens mange mænd, maskulinitetsformer, og hvad de betyder. Se side 51.

2411-286

Immanuel Kant 300 år: Modernitetens største filosof

TID: 15/2, 5 torsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I 2024 er det 300 år siden, den store tyske filosof Immanuel Kant blev født. Kant har som ingen anden påvirket den moderne filosofi og det moderne menneskes selvforståelse. Han revolutionerede filosofien med sit hovedværk 'Kritik af den rene fornuft' og formulerede kort tid efter oplysningstidens valgsprog: "Sapere aude – hav mod til at betjene dig af din egen forstand!" Kants filosofi indeholder teorier, begreber og spørgsmål, som den dag i dag stadig definerer og tilbyder originale tilgange til spørgsmål, der berører hele filosofiens brede område: Hvad kan vi vide? Hvordan bør vi handle? Og hvad er mennesket?

- 15/02: Kants teoretiske filosofi.** Jørgen Hass, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 22/02: Kants praktiske filosofi.** Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/02: Kants æstetik.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet
- 07/03: Kant om historien, samfundet og politikken.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 14/03: Kants pædagogik og menneskesyn.** Jørgen Huggler, lektor i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

2411-208

De hemmelige evangelier

TID: 28/2, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00. NB!
 20/3 kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Ikke alle Jesusfortællinger fra oldkirken kom med i Bibelen. Centralt i mange religioner finder man en kamp om, hvad den rette tro er, og hvilke skrifter der skal læses. Nogle kommer med, mens andre udebliver. Bliv klogere på apokryferne, Thomasevangeliet, Judasevangeliet og Mariaevangeliet, når vi her introducerer til de såkaldte apokryfe evangelier og deres alternative kristendom. Tag med på en rejse gennem de hemmelige evangelier, når vi går i dybden med de enkelte skrifter. Se holdsiden på fuau.dk for bøger og tekster.

- 28/02: Apokryferne. Hvor blev de læst, af hvem og havde de et særligt formål?** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke
- 06/03: Thomasevangeliet.** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke
- 13/03: Judasevangeliet.** René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet
- 20/03: Mariaevangeliet (NB! 19.45-21.30).** Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

2411-287

Nietzsche og nihilismen: Guds død og det moderne menneske

TID: 28/2, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

Friedrich Nietzsches filosofi udspiller sig som en kritik af hele den vestlige filosofitradition, det moderne menneske, dets forståelse af verden og af sig selv – og sigter samtidig på en omvurdering af alle værdier. "Intet er sandt, alt er tilladt", lyder det i Nietzsches diagnose af tilstanden i det moderne, og han betegner begrebet 'nihilisme' som en tilstand af orienteringsløshed efter Guds død. Få Nietzsches bud på, hvordan det moderne menneske kan eksistere og orientere sig i en verden, hvor Gud er død, intet er sandt, og alt er tilladt, når vi stiller skarpt på Nietzsches begreb om nihilisme.

2411-288

Schopenhauers etik og livsfilosofi

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

Arthur Schopenhauer er en af de mest indflydelsesrige filosoffer i det 19. århundrede. Han videreførte Kants filosofi, var Hegels skarp-tungede antipode og omdrejningspunktet for både Nietzsche og Freud. Samtidig lod utallige kunstnere og forfattere fra Wagner og Brahms til Tolstoj og Mann sig inspirere af Schopenhauers pessimistiske forståelse af mennesket og verden. Schopenhauer opfattede menneskets inderste og primære væsen som 'vilje' eller 'drift' og verden som et udtryk for en evigt stræbende livsvilje. Selvom Schopenhauer beskrives som pessimismens filosof, formulerer han også en smuk og humanistisk 'medlidenhedsetik', der tager udgangspunkt i det andet menneskes smerte og lindringen heraf. På denne temalørdag dykker vi ned i Schopenhauers filosofi, der godt nok ikke kan gøre os lykkelige, men dog klogere på at leve livet.

2411-072

Tænk dig om

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand: når politikere taler for deres politik; når reklamefolk taler for deres produkt; når videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og også når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter effektivt. Det er en af filosofiens spidskompetencer, og filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt. Med andre ord: Du bliver bedre til at tænke dig om.

2411-108

Barmhjertighed hos Kierkegaard og Løgstrup

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Forholdet mellem Løgstrup og Kierkegaard var ikke ukompliceret. Denne aften stiller vi skarpt på deres indviklede forhold og lader deres tænkning mødes over ét af de temaer, de deler: barmhjertigheden. Er det nok, at man har 'et hjerte i barmen'? Eller må man også have 'penge på lommen'? Består barmhjertigheden alene i et særligt sindelag, eller må der også ydes konkret hjælp til nødlidende, før der kan være tale om ægte barmhjertighed? Eller svarer barmhjertigheden mon snarere på de situationer, hvor hjælpen selv er hjælpeløs? For Løgstrup var barmhjertigheden en 'suveræn livsytning', mens Kierkegaard omtalte den som en 'kærlighedens gerning'. Vi tager de to tænkeres bud under nærmere øjesyn.

2411-170

Forstå Trump med filosofferne

— **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet, Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet, Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet, og Frank Beck Lassen, projektleder i Det Ethiske Råd

Donald Trump. Tiltalt og dømt ekspræsident, lyssky ejendomshandler, sexistisk hanelefant, selvcentreret realitystjerne. Vi har hørt på utrolige udmeldinger, rystet på hovedet i fortvivlelse og set afsløringer, fadæser og bizarre optrin under Trumps præsidentperiode. Nu har han meldt sit kandidatur til præsidentvalget i 2024, og nu skal vi til at forholde os til ham igen. Men hvilket samfund gør det muligt, at en person som Trump kan eksistere og tilmed blive præsident? Hvad siger hans præsidentembede om vores tid? Skal Trump forstås som en afvigelse, eller er han et symbol på, hvad fremtiden bringer? Få fire filosoffers bud på, hvordan vi kan forstå fænomenet 'Trump'. Foredragene tager afsæt i udgivelsen 'Idéhistorien læser Trump' (Forlaget Baggrund 2020).

2411-358

Tørklædets historie – mellem politik og symbolik

— **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 19.45-21.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

Det islamiske tørklæde er et af de mest omdiskuterede symboler i dag, og det er ikke nyt, at det er et knudepunkt i en lang række offentlige debatter. Men hvorfor? Hvad er det med tørklædet, der fortsætter med at provokere og berøre os? Gennem nedslag i tørklædets historie og hverdagsudtryk får du denne aften indsigt i, hvordan tørklædet er et politisk symbol, der skaber mening, vækker følelser og krydser grænser. I løbet af aftenen bliver vi klogere på religiøse skrifter, den tidlige ægyptiske kvindebevægelse, det danske maskeringsforbud fra 2018, og på hvordan mode spiller en rolle i tørklædets politiske symbolik.

2411-140

Hegel – om religion og oplysning

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Niels Grønkjær, dr.theol. og religionsfilosof

Vi lever i en overgangstid fuld af modsætninger. Det, der var, vender ikke tilbage i den tid, der kommer, og vi ved ikke, hvad der kommer. Kan vi forsone os med vores tid, tage dens modsætninger på os? I en kritik af oplysnings-tænkningen har den tyske filosof G.W.F. Hegel formuleret en filosofi om kristendommen som åndens religion: Den forsoner de største modsætninger og virkeliggør frihed i fællesskab. Det kan bidrage til, at også vi kan forstå os selv i vores samtid. Vær med, når religionsfilosof og dr.theol. Niels Grønkjær stiller skarpt på Hegels religionsfilosofi.

2411-098

Myter – den moderne genlyd af gamle fortællinger

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie, forfatter og ekstern lektor, Aarhus Universitet

Myter kan være sjove og underholdende, men er de egentlig troværdige eller blot farverige fortællinger? Ordet 'myter' henviser ikke kun til fejlagtige og farverige forestillinger, men også til fortællinger om, hvordan verden hænger sammen og er opstået. Måske kender du til myterne om de olympiske guder i græsk mytologi, Thors hammer eller om Moses, der delte vandene. Selvom myterne ofte er urgamle, er de fortsat relevante for os i dag og påvirker vores kulturer, identiteter og selvforståelser. Bliv klogere på myter, på hvordan de opstår, og hvorfor vi bør tage dem alvorligt – uanset hvor gamle de er. Forelæsningen er baseret på Tænkepause-bogen 'Myter' af Karen Bek-Pedersen (Aarhus Universitetsforlag 2022).

2411-404

Kærlighed og dømoni – Kierkegaard og Dostojevskij

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 11:15-13:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Se lokaler på fuau.dk
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Kierkegaard og Dostojevskij hører til de forfattere, der ikke blot viser os et snævert udsnit af menneskets virkelighed – de skaber også i deres forfatterskaber et univers. Her befinder vi os ikke i en lunken midte, men møder erfaringsverdenen, der rækker fra himmel til helvede, fra det grænseløst gode til det afgrundsdybt onde. En erfaringsverden med en intensitet og fylde, der kan sætte vores egen tilværelse i perspektiv. I forelæsningerne vil vi sætte forfatteren Dostojevskij i dialog med tænkeren Kierkegaard og lade dem belyse hinanden. Vi kommer omkring lidenskaben i alle dens skikkelser i Dostojevskijs 'Brødrene Karamazov' og omkring kærlighedens mange former og facetter i Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger'.

2411-403

Shakespeares univers

TID: 5/4, 5 fredage, kl. 11:15-13:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Se lokaler på fuau.dk
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Shakespeares tragedier viser os ikke blot et snævert udsnit af den menneskelige erfaringsverden, men åbner et univers, der rækker ud over "den beroligende, trygge Midte, i hvilken de fleste Mennesker have deres Liv" (Kierkegaard). Tragedierne holder et spejl op for os, hvori vi kan kende og genkende os selv, vores egne konflikter og erfaringer, men i en forstørret og intensiveret skikkelse. Det dynamiske centrum i dette univers er lidenskaben i alle dens skikkelser: forelskelsens berusende lidenskab, det brusende magtbegær, og jalousien som forvandler kærligheden til et indædt had. Kom og bliv klogere på Shakespeares rødder i den græske tragedie.

05/04: MacBeth – magtbegæret og vanskeligheden ved at gøre det onde

12/04: Romeo og Julie – forelskelsens ligefremme lidenskab

19/04: Othello – den ambivalente lidenskab. Kærlighed bliver til had

26/04: Hamlet – den låste lidenskab I

03/05: Hamlet – den låste lidenskab II

Læs mere
og tilmeld dig
på fuau.dk

2411-103

Værklæsning: Søren Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger'

— **TID:** 8/4, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger' er et af de smukkeste og mest udfordrende værker om kærlighed i den europæiske idéhistorie. En radikal udlægning af den kristne kærlighed (agape) holdes her op imod kærlighedsbegreberne fra den antikke verden: elskoven (eros) og venskabet (philia). For Kierkegaard er den kristne kærlighed først og fremmest til stede i handlingen – men han rokker samtidig ved vores forestilling om, hvad det overhovedet vil sige at handle. Således er fx barmhjertighed en kærlighedens gerning, selvom den intet formår at udrette. Vær med, når vi i fællesskab læser og diskuterer Kierkegaards storværk 'Kjerlighedens Gjerninger'. Se bøger på holdsiden på fuau.dk.

- 08/04:** Kjerlighedens Gjerninger, s. 11-24: Om kærlighedens skjulte liv, der kendes på frugterne
15/04: Kjerlighedens Gjerninger, s. 25-95: Om kærlighedsbuddet: Du skal elske Næsten!
22/04: Kjerlighedens Gjerninger, s. 96-136: Om at kærligheden er lovens fylde
29/04: Kjerlighedens Gjerninger, s. 155-203: Om vores pligt til at forblive i kærlighedens gæld til hinanden
06/05: Kjerlighedens Gjerninger, s. 212-226: Om kærlighedens opbyggelighed
13/05: Kjerlighedens Gjerninger, s. 312-326: Om barmhjertigheden, der intet kan give og intet formår at gøre

2421-110

Idéer der ændrede verden

— **TID:** 2/9, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Din verden er fuld af idéer, som giver dit liv struktur, mening og retning. Mange idéer virker evige og intuitive, men tænker vi efter, bliver det klart, at de ikke er faldet ned fra himlen. De er opstået i verden på et tidspunkt, og deres betydning står i forhold til historien og nutiden. Idéer som 'frihed' og 'staten' har formet den måde, vi forholder os til os selv og hinanden på, men er forskellige i dag fra fx. tiden omkring den franske revolution. Men hvorfor? Kom med, når vi ser nærmere på 6 store idéer, der har ændret vores verden.

- 02/09:** **Stat.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
09/09: **Sekularisering.** Frank Beck Lassen, projektleder i Det Etske Råd
16/09: **Køn.** Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet
23/09: **Teknologi.** Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet
30/09: **Håb.** Anders Moe Rasmussen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
07/10: **Velfærd.** Ove Kaj Pedersen, dr.phil., professor emeritus i komparativ politisk økonomi, Copenhagen Business School

2421-111

Store danske teologer

— **TID:** 2/9, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Få indblik i Danmarks teologiske arv og i nogle af landets største og mest betydningsfulde teologer, der prægede såvel kirken som nationen. I denne forelæsningsrække udforsker vi N.F.S. Grundtvigs visionære teologi og tanker om frihed, ånd og fællesskab, Søren Kierkegaards berømte eksistentielle refleksioner og filosofi, K.E. Løgstrups betragtninger om tilværelsens betydning og opgør med Kierkegaards eksistentialisme, Johannes Sløks refleksioner om menneskets eksistens samt Anna Marie Aagaards befielsesteologi og tanker om at have mod til at tro. Hør, hvordan disse store tænkere har formet teologien, kirken og nationen på hver sin måde, og hvordan deres tænkning fortsat resonnerer hos os i dag.

- 02/09:** **N.F.S. Grundtvig.** Ingrid Ank, leder af Grundtvig-Akademiet
09/09: **Søren Kierkegaard.** Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
16/09: **K.E. Løgstrup.** Bjørn Rabjerg, cand.mag., ph.d. og højskolelærer i filosofi ved Hadsten Højskole
23/09: **Johannes Sløk.** Mikael Brorson, cand.theol. og ph.d.-studerende i teologi, Aarhus Universitet
30/09: **Anna Marie Aagaard.** Else Marie Wiberg Pedersen, lektor emeritus i systematisk teologi, Aarhus Universitet

2421-043

Hannah Arendt

— **TID:** 3/9, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Man må forsvare sin plads i verden. Det faktum var både politisk, filosofisk og personligt vigtigt for den tysk-jødisk-amerikanske filosof Hannah Arendt. Arendt blev født i Tyskland i 1906, og hendes filosofi tog udgangspunkt i menneskets oplevelse i verden. I løbet af sit liv studerede hun filosofi under store, tyske tænkere som Martin Heidegger og Karl Jaspers og oplevede en krig, der konfronterede mennesket med store spørgsmål om ondskab, liv og rettigheder. Hun kom i koncentrationslejr som ung jøde, blev flygtning og fulgte senere opgøret med nazismens krigsforbrydelser under retssagen mod SS-officeren Adolf Eichmann i 1960'ernes Jerusalem. Alle disse oplevelser gav anledning til en tænkning, der er levende forbundet med hendes eget livs oplevelser, men som samtidig overskrider det rent personlige for at sige os noget universelt om, hvad det vil sige at være menneske, og om eksistensens vilkår.

- 03/09:** **Arendt og menneskets vilkår.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
10/09: **Arendt og flygtningene.** Mikkel Flohr, ph.d. i politisk filosofi, Roskilde Universitet
17/09: **Arendt og totalitarismen.** Jonas Holst, lektor i filosofi, San Jorge Universitet, Zaragoza
24/09: **Arendt, Eichmann og det ondes banalitet.** Per Mouritsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
01/10: **Arendts kritik af menneskerettighederne.** Henrik Borup Nielsen, cand.mag. i idéhistorie og journalist, Avisen.dk

2421-103

Filosoffer du bør kende

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Filosofihistorien byder på et væld af filosoffer, der gennem århundreder har forsøgt at forstå den menneskelige eksistens og verden omkring os. En lang række filosoffer har haft en stor indflydelse på den måde, vi i dag forstår verden og mennesket på, men det er imidlertid umuligt at nå omkring dem alle på en gang, så hvilke filosoffer kunne være gode at give sig i kast med først? Over seks aftener kan du blive klogere på seks filosoffer, der har haft særlig indflydelse på vores forståelse af verden og mennesket, og som helt bestemt er værd at kende.

04/09: Platon. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

11/09: René Descartes. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

18/09: Immanuel Kant. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

25/09: Friedrich Nietzsche. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

02/10: Simone de Beauvoir. Louise Rognlien, ph.d.-studerende i idéhistorie, Aarhus Universitet

09/10: Hannah Arendt. Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

Det er hyggeligt at blive klogere sammen med andre. Husk i øvrigt, at du ifm. forelæsningserne også har mulighed for at hygge dig over et måltid god mad i Matematisk Kantine i Ny Munkegade.

2421-131

Teologien i Dantes 'Inferno'

TID: 9/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Valeria Dessy, ph.d. i teologi, Aarhus Universitet

I 'Den guddommelige komedie' fortæller Dante om vandringen gennem de tre dødsriger: Helvedet, hvor straffen er evig, Skærsilden, hvor sjæle- ne soner deres synder, og Paradiset, hvor de finder den evige salighed og forening med Gud. Netop teologien som den grundlæggende ramme for værket giver Dante mulighed for at udforske sin egen tro og skabe et værk af dyb litterær og teologisk betydning. Bliv klogere, når vi i løbet af en aften dykker ned i 'Den guddommelige komedie' og hører, hvordan Dante brugte religion som et fundamentalt tema til at undersøge menneskets åndelige rejse, synd og frelse.

2421-135

Mange mænd

TID: 7/10, 1 mandag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

I dag lever vi i et samfund, hvor der er langt flere måder at være mand på end tidligere. Der er flere mandetyper, som man kan blive inspireret af, forarget over, bemærke eller bare ignorere. Det er med andre ord ikke længere givet, hvordan man(d) er en 'rigtig' mand. En udvikling, som både er frigørende og forvirrende for rigtig mange. For hvad sker der med manden, når hans traditionelle opgave som familiens overhoved, beskytter og jæger nu bedst udleveres ved at omlægge kosten til vegetarmad og ved at lære sine børn gode manerer på sociale medier?

2421-132

Evangelierne om Jesus – mellem biografi og fanfiktio

— **TID:** 21/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.30. Ingen undervisning 25/11.
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Jesus er en hovedperson i Vestens kulturhistorie og i kristendommen, og meget har været skrevet om ham. Og han er en mand med mange ansigter. Få indblik i Jesusfigurens udvikling i den tidlige kristendom – fra den historiske Jesus over evangeliernes Jesusportrætter til de senere apokryfers fanfiktio. Jesusfiguren udvikler sig, hver gang historien genfortælles i nye sammenhænge. På den måde forbliver han også fortsat aktuel. For de bedste historier ender aldrig.

- 21/10:** Jagten på den historiske Jesus
28/10: Markusevangeliet – den ældste Jesusbiografi
04/11: Matthæus- og Lukasevangeliet – den farisæiske og den politiske Jesus
11/11: Johannesevangeliet – det filosofiske evangelium
18/11: Apokryferne – tidlig kristen fanfiktio
02/12: Verdens værste evangelier – Jesus i 'The Slave Bible' (1807) og i 'Das Volkstestament' (1940)

2421-133

Det meningsfulde liv

— **TID:** 21/10, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvor finder man meningen med livet? Er den lig med wellness, selvrealisering, rigdom og tidens evige lykkejagt? Spørgsmålet om, hvad der giver livet mening, er lige så gammelt som menneskelivet selv, men svarene har ændret sig meget gennem tiden. Bliv klogere på det meningsfulde liv set med seks forskellige fagområders øjne. Hør om, hvordan en lang række forhold som sprog, politik, teknologi, etik, natur og menneskelige fællesskaber er nødvendige horisonter, som et meningsfuldt liv udfolder sig igennem. Om hvad der faktisk giver livet værdi og mening.

- 21/10:** Det meningsfulde liv ifølge filosofien. Cecilie Eriksen, ph.d., forsker, AIAS, Aarhus Universitet
28/10: Det meningsfulde liv ifølge lægevidenskaben. Lise Kirstine Gormsen, læge, ph.d. i smertemedicin og lektor i medicinetik, Aarhus Universitet
04/11: Det meningsfulde liv ifølge litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
11/11: Det meningsfulde liv ifølge samfundsvidenskaben. Christian T. Lystbæk, lektor i organisation og ledelse, Aarhus Universitet
18/11: Det meningsfulde liv ifølge teologien. Birgitte Graakjær Hjort, område- og afdelingsleder, ph.d., Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter
25/11: Det meningsfulde liv ifølge naturvidenskaben. Hans Henrik Hjermitsev, ph.d. i videnskabshistorie, lektor, University College Syddanmark

2421-113

Hvad enhver bør vide om filosofi

— **TID:** 22/10, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

For de gamle grækere opstod filosofien af en beundrende undren over den verden, de levede i. Denne undren er ikke kun forbeholdt filosofferne, men vedrører alle mennesker til alle tider. Selv de mest grundlæggende filosofiske spørgsmål er spørgsmål, som vi alle nok har undret os over på et tidspunkt i vores liv: Hvad er det for en verden, jeg lever i? Hvilket slags menneske bør jeg være? Deler andre min erfaring? Hvad er det rigtige at gøre? Få svar på disse spørgsmål og mange flere, når udvalgte filosoffer danner grundlaget for en introduktion til filosofiens væsentligste discipliner og vigtigste tanker.

- 22/10:** Det værende: Platon, Aristoteles og Thomas Aquinas. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
29/10: Erkendelse: René Descartes, David Hume og Immanuel Kant. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
05/11: Det, der viser sig: Martin Heidegger, Hannah Arendt og K.E. Løgstrup. Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i idéhistorie, Aarhus Universitet
12/11: Eksistens: Søren Kierkegaard og Friedrich Nietzsche. Cæcilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research
19/11: Det logiske: Aristoteles, Gottlob Frege og Ludwig Wittgenstein. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
26/11: Det gode og det rigtige: Aristoteles. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

2421-007

Værklæsning: Søren Kierkegaards 'Begrebet ironi' og 'Sygdommen til døden'

— **TID:** 23/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad er selvet? I sit forfatterskab kredsede Kierkegaard fra først til sidst om det spørgsmål. I sin første bog, 'Begrebet ironi', undersøgte han ironien. I forfatterskabets anden ende undersøgte han fortvivlelsen, nemlig i 'Sygdommen til døden'. Begge fænomener – ironi og fortvivlelse portrætteret gennem Sokrates og Jesusfiguren – viser, at selvet i sit selvforhold støder på en grænse. I denne forelæsningsrække dedikerer vi tre gange til hhv. 'Begrebet ironi' og 'Sygdommen til døden' for at nærme os selvets gåde i spændet mellem det sokratiske og det kristelige. Alle kan være med i værklæsningen. Det forventes ikke, at man kender til emnet eller har læst værkerne på forhånd. Se bøger på holdsiden på fuau.dk.

- 23/10:** Begrebet ironi (første del, kapitel 1)
30/10: Begrebet ironi (første del, kapitel 2 og 3)
06/11: Begrebet ironi (anden del)
13/11: Sygdommen til døden (første afsnit, A og B)
20/11: Sygdommen til døden (første afsnit, C)
27/11: Sygdommen til døden (andet afsnit)

2421-089

Hvad enhver dansker bør vide

TID: 23/10, 7 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Hvad bør man læse, høre, se og smage, før man dør? Det giver tv, bøger og aviser os mange bud på. På Folkeuniversitetet har vi spurgt eksperterne. Vi inviterer nogle af landets dygtigste forskere til at give deres bud på, hvad der er grundlæggende at vide inden for deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som revolutionerede menneskets tilværelse. Hvad betyder 1864 for danmarkshistorien? Hvorfor er Johannes V. Jensen fortsat på pensum? Hvilke komponister har haft størst indflydelse på dansk musiktradition? Og hvad er historien bag opfindelsen af bl.a. vindmøllen og penicillinen? Få perspektiv på det, som ændrede verden.

23/10: Litteratur. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

30/10: Danmarks historie. Carsten Porskrog Rasmussen, overinspektør, Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot, og adjungeret professor i historie, Aarhus Universitet

06/11: Teknologi. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

13/11: Klima. Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

20/11: Musik. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

27/11: Sundhed. Uffe Juul Jensen, professor emeritus i filosofi og videnskabsteori, Aarhus Universitet

04/12: Kunst. Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne som podcasts i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'

2421-019

Tolkien og nordisk mytologi

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Du kender måske til 'Ringenes herre' og 'Hobbitten' eller ud og hjem igen, 'Tom Bombadils eventyr' eller andre eventyrlige fortællinger, som stammer fra J.R.R. Tolkiens magiske universer? På denne temalørdag dykker vi på hovedet ned i den verden mellem mytologi og historie, hvor Tolkien skabte sine store fortællinger. De nordiske sagn var hans inspiration, og hans kærlighed til sprog og til de fantastiske eventyr, sprog kan fortælle, var hans drivkraft. Ringe, drager, elverfolk og dværge har rødder, der går tusind år tilbage i historien. Følg sporene, og oplev den virkelige dybde i Tolkiens univers.

2421-012

Heidegger og Arendt — om angsten og enden, kærligheden og begyndelsen

TID: 11/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Denne aften undersøger vi to filosofiske forfattere og spejler dem i hinanden: Martin Heidegger taler om den eksistentielle angst og forholdet til døden, og Hannah Arendt om det aktive liv og forholdet til fødslen. Heideggers og Arendts skæbner var ikke bare personligt, men også filosofisk forviklede, fordi de begge tog bestik af yderpunkterne i den menneskelige eksistens. Spændér en aften i selskab med to af det 20. århundredes allerstørste tænkere og se, om du kan blive lidt klogere på den menneskelige eksistens.

2421-156

Den ortodokse kirke i Rusland – dengang og nu

TID: 12/12, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Annika Hvithamar, ph.d., lektor og Institutleder for Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

Ruslands ortodokse kirke har en lang og spændende, men for de fleste danskere forholdsvis ukendt, historie. Med Ruslands invasion af Ukraine og de ukrainske flygtnings ankomst til Danmark har vi pludselig fået øje på den ortodokse kirke og måske mødt ortodokse kristne. Vær med, når vi bevæger os på en rejse i den ortodokse kirkes historie i Rusland. Fra dens ankomst til Rusland i 900-tallet, forbi dens politiske og samfundsmæssige rolle i tiden efter Sovjetunionens fald og helt frem til dens aktuelle rolle i krigen mellem Rusland og Ukraine i dag.

Vi skal tage ansvar for lyden omkring os

Vi er omringet af lyd, men selvom de fleste foretrækker varme og rare klange, har vi en tendens til at normalisere dagligdagens usunde støj. Sådan behøver det ikke at være. Kunst og design kan hjælpe os med at finde melodien og skabe en mere harmonisk hverdag.

Af: Brian Traantoft Rasmussen

Blæstens sus i bløde blade, bussers brøl på våde veje, børnehvin på rut-sjebaner. Selv i et lydtæt rum kan vi høre knogler knirke og hjertet slå. Vores liv er nedsunket i lyd. Og de vibrerende trykbølger påvirker i høj grad vores humør og helbred.

Det ved Marie Koldkjær Højlund alt om. Hun er lektor i audiodesign og musikvidenskab på Aarhus Universitet samt komponist, musiker og udøvende lydkunstner. I årevis har hun forsket i, hvad hverdagens lydmiljøer betyder for vores måde at leve på.

”Vi har alle en masse idéer om, hvordan hverdagen skal lyde, og det påvirker vores adfærd i forskellige rum. Vi opfører os automatisk helt anderledes i kirken end til en koncert. Men hvis vi ikke tænker over, hvorfor vi egentlig gør, som vi gør, har vi svært ved at forestille os, hvordan vi kan ændre på de ’normale’, men usunde lydmiljøer, vi lever i til dagligt,” forklarer hun.

Op der er mange gode grunde til at ændre på særligt storbylivets pulserende lydlandskab, understreger hun. Såkaldt ’dårlig støj’ – altså insisterende lyde, vi ikke selv kan kontrollere – påvirker nemlig vores fysiske og mentale sundhed enormt negativt. Den slags støjinferno er bl.a. associeret med depression og demens.

Ifølge lydforskeren fra Aarhus Universitet kan kunst, design og musik dog være med til at stille spørgsmål ved vores indgroede opfattelser af det ’normale’ lydbillede – og dermed skabe kulturforandringer og langt sundere lydmiljøer i vores hverdag.

NATURENS STEMME

Et af de steder, der trænger til en ny melodi, er landets fødestuer. Her er problemet ikke enerverende trafiklarm og dumpe drøn fra enorme byggeprojekter, men mere en kakofonisk disharmoni af tikkende ure, fjerne skrig og smækkende døre, der for de fødende kan forstærke følelsen af utryghed i en allerede presset situation.

Den lydlige virkelighed forsøgte Marie Koldkjær Højlund at ændre sidste år, da hun sammen med en forskergruppe installerede et lidt alterna-

tivt lyd-, lys- og videoværk på alle fødestuer på både Regionshospitalet Nordjylland og Regionshospitalet Gødstrup. Idéen til kompositionen kom direkte fra en række par, der snart skulle føde.

”Vi spurgte dem, hvilke lyde de associerede med ro og tryghed, og det mest gennemgående svar var lyde fra den natur, de kendte. Derfor tog jeg rundt med en naturfotograf i det nordjyske og optog i over et år natures skiftende lyde,” forklarer Marie Koldkjær Højlund.

Når de fødende par i dag kommer ind på en fødestue i Nord- og Midtjylland, mødes de af et totalmiljø, der i både farver, lys og lyd spejler årstiden udenfor. Interiøret er også lavet om. Stuen ligner mere et rart hotelværelse end et klinisk teknikrum, fortæller lydkunstneren.

Op lyden af bølgeskvulp, svajende fyrretræer og nattergalens sommersang – alt efter præference, for miljøet kan ændres på en tablet – har indtil videre haft en overraskende positiv effekt.

”De fødende føler sig mere trygge, parterne føler sig mere aktivt involverede, fordi de kan agere støttende DJ, og jordemødrene oplever, at de er mere stolte af det, de kan tilbyde,” fremhæver Marie Koldkjær Højlund.

ET HARMONISK MEDBORGERSKAB

Sundhedsvæsenet er i en dyb krise, og intet tyder på en forbedring lige foreløbig. Men måske kan den kulturforandrende kunst være med til at knække kurven.

For oplever sosu-assistenten, sygeplejersken og jordemødre, at arbejdspladens lydmiljø faktisk kan ændres, kan det måske på sigt øge både deres arbejdsglæde og patienternes oplevelser.

”Vi lever et liv i lyd, og i bund og grund handler det her om sonisk medborgerskab. At vi simpelthen kræver at blive hørt, hvis vi lever i et usundt lydmiljø, og at vi sammen tør tage ansvar for, at hverdagen får en bedre og sundere lyd,” forklarer lydforskeren.

Arkæologi & historie

2411-213

Turen går til Norge

TID: 24/1, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gammel kærlighed ruster aldrig. Heller ikke selvom det endte i en omstridt skilsmisse i 1814. Vi elsker Norge – fjordene, der skærer sig ind i fjeldene. Munchs fortryllende og foruroligende motiver. For slet ikke at tale om Knausgårds lange 'kamp'. Tag med til vores broderation mod nord på en lystvandring gennem Norges historie og det norske kunst-, kultur- og naturlandskab. Få fire fagfolks bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres historie-, kultur- og naturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

24/01: Historien. Morten Nordhagen

Ottosen, ph.d., professor, Forsvarets Høgskole

31/01: Landskabet. Lis Allaart, maringeolog hos GEUS

07/02: Litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

14/02: Kunsten. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

2411-258

Aarhusianere på flugt og i kz-lejr – Auschwitzdag 2024

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-12.35

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

Den 27. januar 1945 blev koncentrationslejren Auschwitz befriet, og siden er dagen blevet den internationale markering af kz-lejrenes rædsler og en påmindelse om aldrig at glemme. I Aarhus markerer vi dagen med et fortrinsvis lokalt fokus. Vi skal høre om nogle af de jødiske børn, der efter Gestapos aktion mod de danske jøder i oktober 43 blev skjult hos familie og bekendte. Desuden klarlægges det, hvordan mange modstandsmænd og -kvinder i sommeren 45 modtog akut social og økonomisk hjælp for at komme tilbage i dagligdagen – en øjeblikkelig og systematisk indsats var helt afgørende. Afslutningsvis får vi historien om nogle af de modstandsfolk, som blev straffet med deportation til kz-lejrene.

10.00: De skjulte, jødiske børn i Aarhus og omegn. Klaus Bertelsen, cand.mag., museumsfaglig medarbejder, Besættelsesmuseet og Den Gamle By

10.45: Pause

10.55: Den akutte hjælp til modstandsfolk i befrielsessommeren. Søren Kjær, ph.d.-studerende, Syddansk Universitet og Sydvestjyske Museer

11.40: Pause

11.50: Aarhusianske skæbner i kz-lejrene. Søren Tange Rasmussen, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

2411-216

Japans historie

TID: 1/2, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Japans økonomi er verdens tredjestørste, og japansk teknologi, kunst, design og populærkultur har i høj grad vundet indpas i resten af verden. Vi vender blikket bagud og sætter fokus på udvalgte begivenheder og personer i Japans fantastiske historie fra den første kejserinde, Himiko, til i dag. Hver forelæsning tager udgangspunkt i en periode og et sted. Steder, der er centrale seværdigheder på grund af deres velbevarede kultur og særlige historie – fra de gamle kejserbyer Nara og Kyoto over shogunbyerne Kamakura og Tokyo til øerne Hokkaido og Okinawa, der blev indlemmet i det japanske imperium i slutningen af 1800-tallet. Vi skal også se nærmere på strømninger fra Kina og Korea, samuraikrigere, europæere, krig og fred, der har præget Japan.

01/02: Kejserinder og kejsere (660 f.v.t.-1180). Jane Oksbjerg, rejseseleder, arkæolog og japanolog

08/02: Samuraier og slagmarker (1180-1600). Jane Oksbjerg, rejseseleder, arkæolog og japanolog

15/02: Samuraiernes verdener (1600-1868). Jane Oksbjerg, rejseseleder, arkæolog og japanolog

22/02: Dannelsen af nationen Japan (1792-1903). Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

29/02: Krig og fred i Japans historie (1876-2018). Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

2411-249

Den Store Krig – 1. verdenskrig 1914-1918

TID: 5/2, 5 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

'Den europæiske katastrofe' eller 'Den Store Krig' har været med til at lægge grunden for store dele af den moderne verden. Det var en konflikt mellem industrialiserede stormagter, som i fire ødelæggende år formåede at ryste kommende generationer med skyttegravskrig, massive dødstal og en stædig vedholdenhed. Krigen fremprovokede nytænkning, mobiliserede samfundøkonomierne og åbnede for nye, radikale ideologiers ankomst. Forelæsningerne belyser centrale årsager til 1. verdenskrigs udbrud. Herefter analyseres nogle af de mest blodige og afgørende slag: Marne, Verdun og Aisne på vestfronten samt slag på østfronten og i Mellemøsten. Vi ser på de bagvedliggende politisk-økonomiske beslutninger i hvert af krigsårene og kobler dem sammen med konsekvenserne for Europas historie i de følgende år.

05/02: 1914. Krigens årsager og udbrud

12/02: 1915. En lang krig tager form

19/02: 1916. Styrkeprøven

26/02: 1917. Bristepunkt

04/03: 1918. Sammenbrud og sejr

2411-299

Danmarks dronninger

TID: 28/2, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Mange af dem har sat et afgørende aftryk på Danmark, men ofte har dronningerne stået i skyggen af deres kongelige ægtemænd – også i historiebøgerne. Indtil det 20. århundrede var kvinder som regel udelukket fra den politiske sfære. Men en delvis undtagelse var fyrstehofferne, hvor kvinder som ægtefæller til regerende fyrster og mødre til tronarvinger kunne have betydelig magt og indflydelse. Tag med på en rejse gennem danmarkshistorien fra middelalderen til i dag i selskab med en række af Danmarks markante dronninger og ikke mindst fire fortællelystne forskere. Undervejs møder vi bl.a. Elisabeth af Habsburg, Caroline Mathilde, 'Europas svigermor' Louise af Hessen-Kassel og selvfølgelig Margrete 1., den mest magtfulde kvinde i middelalderens Nordeuropa. Men vi starter i nutiden med Margrethe 2.

28/02: Margrethe 2. og dronningemagt gennem tiden. Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot

06/03: Margrete af Sambiria, Margrete 1. og Dorothea af Brandenburg. Vivian Etting, museumsinspektør og seniorforsker, Nationalmuseet

13/03: Christine af Sachsen, Elisabeth af Habsburg, Dorothea af Sachsen-Lauenburg og Sophie af Mecklenburg. Lars Bisgaard, lektor i historie, Syddansk Universitet

20/03: Juliane Marie, Caroline Mathilde, Caroline Amalie og Louise af Hessen-Kassel. Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet

2411-221

Byvandring: Det utugtige og mørke Aarhus

TID: 12/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

For knap 200 år siden var Aarhus en mørk by og en labyrint af små stræder, gyder og baggårde. Kun en håndfuld tranlamper lyste op i gadebilledet. Folk faldt i åen, fordi de ikke kunne se, hvor de gik. I ly af mørket havde forbrydere, smuglere og letlevende damer frit spil. På fire vandring skal vi på sporet af mørket og livet i skyggerne – og ikke mindst høre om, hvordan Aarhus med tiden blev oplyst med gas og siden elektricitet. De dunkle eksistenser forsvandt dog ikke af den grund, og vi skal bl.a. vove os ind i datidens Nygade, der frem til midten af 1900-tallet var hjemsted for et broget klientel, hvor man kunne møde Bisse-Anton, Kryster-Frans, Moppedisen, Hønen og Rokuglen. Det bliver en tur ind i en helt anden verden.

12/03: Tolderstien – om kunsten at smugle en gås

19/03: Gadebelysningen – om livet i skyggerne

02/04: Nygade – en rotterede?

09/04: At drive en smugkro – i Gok-Annas fodspor

2411-257-257

Dansk Vestindiens historie – og da den kom til Aarhus

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

STED: Se steder på fuau.dk

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Dagen er en god blanding af forelæsning og byvandring. Vi indleder med en forelæsning, der dykker ned i centrale temaer for at forstå Dansk Vestindiens historie. Vi skal høre om forholdene i plantagesamfundet, slaveriets gradvise afvikling, salget af øerne og om nogle af de vestindere, der slog sig ned i Danmark. Efter frokost skal vi på byvandring i Aarhus, hvor vi følger den spændende historie om drengen fra en plantage på Sankt Croix, James Thompson, der blev et kendt ansigt i Aarhus, hvor han i en årrække drev restaurant, hotel og natklub. Per Nielsen er historiker og forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Syddansk Universitetsforlag).

Tag med til Historiske Dage i København 9.-10. marts

LÆS MERE PÅ HISTORISKEDAGE.DK

2411-420

Hansestæderne

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Carsten Jahnke, lektor i historie, Københavns Universitet

Som arketyper på en middelalderlig hansestad vidner byer som Stralsund og Lübeck om fortidig storhed og velstand. Hanseforbundet var en sammenslutning af byer, der i løbet af middelalderen blev en økonomisk og politisk magtfaktor i hele Nordeuropa. Forbundets dominerende stilling i handlen omkring Østersøen og de nordlige tyske områder dannede grundlag for en økonomisk og kulturel blomstringstid i hansestæderne i 1300- og 1400-tallet. Dagen vil give en introduktion til hanseforbundets opståen, og hvilke økonomiske og politiske forhold der lå bag dets udvikling. Desuden vil vi se på, hvordan 'die Hanse' har udviklet sig i løbet af den sene middelalder, og hvilken rolle forbundet spillede i denne periode.

2411-421

Danmark: De første 1000 år

TID: 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders Lundt Hansen, historiker og forfatter

Hvordan blev Danmark til? Og hvad har været med til at forme landet til det kongedømme, vi stadig har i dag? Det er spørgsmål som disse, Anders Lundt Hansen går på jagt efter i danmarkshistorien denne søndag. Tag med på en rejse gennem de første 1.000 år af Danmarks historie fra omkring år 400, hvor 'daner' første gang blev sat på pergament, og frem til Danmark var et solidt middelalderkongerige i år 1400. Undervejs skal vi se nærmere på de begivenheder, der har formet historien og på krige, myter, konger, bygningsværker og almindelig dagligdag i Danmarks første 1.000 år. Forelæsningen er baseret på Anders Lundt Hansens bog 'Danmark: De første 1000 år' (Lindhardt og Ringhof).

2411-219

I skyggen af Rusland

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

Den 24. februar 2022 holdt Putin tale til det russiske folk, før han invaderede Ukraine. Ud af den lyste en klippefast overbevisning om, at Rusland er et imperium, som har ret til at forsvare sin såkaldte interessesfære, uanset at den er sammenfaldende med det, ukrainerne kalder deres stat. Store imperier har altid søgt at underlægge sig andre folk i kampen om territorium, ressourcer, ideologi og magt. Denne aften handler om netop imperier og interessesfærer og om de millioner af mennesker i Centraleuropa, der tilfældigvis bor i imperiernes skygge og alene af den grund gang på gang er blevet malet til støv. Med afsæt i Molotov-Ribbentrop-pagten mellem Rusland og Tyskland i august 1939 følger vi historien frem til Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022. Aftenen bygger på Vibe Termansens nye og anmelderroste bog 'I skyggen af Rusland' (Gads Forlag).

2411-215

Storhed og fald i det gamle Mexico – fra Teotihuacan til aztekerne

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

Da de spanske erobrere ankom til Mexico i 1519, var den aztekiske civilisation på sit højeste og kontrollerede fra hovedstaden Tenochtitlan et vidtstrakt imperium. Aztekerne var dog bare den sidste af en række imponerende kulturer i det centralmexicanske højland. Før dem var byer som Tula, Xochicalco og Cacaxtla omdrejningspunkter i en fascinerende kulturtradition, som havde sin begyndelse omkring år 0-500 e.v.t. i den enorme storby Teotihuacan – 'Stedet, hvor Solen blev født'. Denne aften tager vi på en rejse fra Teotihuacan og frem til aztekerne og ser nærmere på, hvordan de forskellige kulturer afløste hinandens dominans, gennem den nyeste forskning i gamle skriftsystemer, den overvældende billedrigdom og helt nye arkæologiske fund.

2411-218

Turen går til Berlin

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

Tag med på en kulturhistorisk rejse gennem Berlins omskiftelige historie. Siden genforeningen er Berlin blevet en af Europas førende kunst- og kulturmetropoler. De gamle arbejderkvarterer Prenzlauer Berg og Friedrichshain-Kreuzberg har for længst opnået kultstatus, men i dag er det i lige så høj grad de mindre veletablerede kunst- og kulturprojekter i bydele som Wedding og Weissensee, der får internationale kulturudøvere til at se mod Berlin. Samtidig blev byens udbud inden for den etablerede kunst- og kulturverden udvidet kolossalt med åbningen af Berlins byslot som kæmpe museumslandskab. Vi skuer også længere tilbage og inddrager Berlins kulturhistoriske udvikling i tiden op til 1918, i mellemkrigstiden og i efterkrigstidens delte by.

2411-470

Et andet Europa – særtræk ved Østeuropas historie

TID: 2/4, 5 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

Til trods for mange fællestræk er det østlige Europas historie forbavsende anderledes end Vesteuropas. De store stepper, der strakte sig fra Kyivs porte helt til Beijing, og nomadernes parallelverden har haft afgørende betydning for mange østeuropæiske landes historie og kultur, mens forsvundne statsdannelser kaster lange skygger ind i nutiden. Det østlige Europa er også en brydningszone, hvor jøder, protestanter, ortodokse kristne, muslimer og sågar hedninge gennem tiderne har levet side om side og sammenvævet regionen til et religiøst og etnisk kludetæppe, der udgør en fortsat udfordring for de fremvoksende nationalstater. Der perspektiverne op til moderne tid.

02/04: Den store europæiske steppe og de europæiske nomader

09/04: Forsvundne riger og deres betydning

16/04: Tyskerne og jøderne i det østlige Europa

23/04: Hedenskab, islam, ortodoksi – religionsgrænser gennem tiden

30/04: Nationalstaternes svære og igangværende fødsel i det østlige Europa

2411-465

Historie på Dokk1: Den kolde kulturkrig 1945-1991

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 12.00-13.45. Ingen undervisning 24/4

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Hvad havde østtyskerne at gøre med danske cigaret-smuglere? Hvorfor ville kommunistpartiet have Cliff Richard til Bratislava? Hvorfor kastede formand Mao sig pludselig over bordtennis? Den kolde krig handlede om politisk og ideologisk konkurrence, om oprustning, om stedfortræderkrige og diplomatiske finesser og spionage. Men den handlede også – og ikke mindst – om kulturkamp: Hvordan søgte de stridende parter at vinde sjælene for deres sag og svække fjenden? Vi skal undersøge nogle af de kulturkampe, der rundtom i verden rasede under den kolde krig. Nogle var decideret opfundet af statsapparaterne som propaganda, nogle opstod ved et tilfælde. Andre igen blev udkæmpet af samfundsgrupper med deres helt egne mål og blev så at sige taget som gidsler for den store sag. I den kulturelle sfære opløste den kolde krig sig i et virvar af flertydige kampagner. Det er relevant at kende til, for noget tilsvarende sker jo også i dag.

03/04: Den kolde krigs store historie

10/04: Propaganda i øst og vest

17/04: Frygten for forandring

01/05: Truslen fra den tredje verden

08/05: Ungdomsoprør og antikrigsbevægelser

Tilmeld dig
nyhedsbrevet
på fuau.dk

SØNDERJYLLANDS HISTORIE

Weekend på Sandbjerg Gods

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver ud i Europa.

I weekenden 13.-14. april 2024 rykker Folkeuniversitetet traditionen tro ind på Sandbjerg Gods ned til Alssund, hvor vi dykker ned i grænselands spændende og særlige historie. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag krydret med musik og fællesspisning, herunder lidt godt fra det sønderjyske kaffebord. På programmet er:

Sønderjylland – en særlig historie. Den tidlige historie. Foredrag med Carsten Porskrog Rasmussen, dr.phil., adjungeret professor og enhedsleder, Museum Sønderjylland

Lidt godt fra det sønderjyske kaffebord og foredrag om de sønderjyske kaffebordstraditioner. Med Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

Sønderjylland – en særlig historie. Den nationale konflikts opståen, kulmination og fredeliggørelse fra 1800 til nutiden. Foredrag med Hans Schultz Hansen, dr.phil., adjungeret professor og forskningsleder, Rigsarkivet

MALM: Menneske igen – sange fra skyttegravene. Musikalsk indslag med Lars Malm (vokal og guitar) og Tomas Raae (bas)

Nazisternes sidste tilflugt. Maj 1945 i Flensborg – mellem ofre og gerningsmænd. Foredrag med Hans Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Gåtur ved Sandbjerg – med fortællinger om Sandbjerg, området og overgangen fra Als i 1864. Lars Dall, driftsinspektør, Sandbjerg Gods

Danskere i tysk krigstjeneste under 1. verdenskrig. Foredrag med Claus Bundgård Christensen, lektor i historie, Roskilde Universitet

HOLDNUMMER: 2411-293 (dobbeltværelse) og 2411-294 (enkeltværelse)

TID: Weekend 13-14/4

PRIS: 2.450 kr. pr. person

2411-217

Danmarks historie

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vilde vikinger. En nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet. Driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og vejen mod demokrati. Kvinder, der går til stemmeurnerne og ud på arbejdsmarkedet. Verdenskrige, Stauning eller kaos – og frygt for, at den kolde krig bliver varm. En vej mod EU belagt med brok, brosten og forbehold. Tag med på en mere end 1.000 år lang rejse gennem Danmark. Fem forskere opruller Danmarks historie fra vikingetid til nutidens globale tidsalder og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger det er afgørende at kende for at forstå, hvorfor Danmark ser ud, som det gør.

03/04: 800-1536: Vilde vikinger og fromme riddere. Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum

10/04: 1536-1750: Reformation, adelsvælde, enevælde. Charlotte Appel, lektor i historie, Aarhus Universitet

17/04: 1750-1914: Grundlaget for det moderne Danmark: national integration, demokratisering og modernisering. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

24/04: 1914-1945: Krig, kriser og krig. Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet

01/05: 1945-i dag: National og international. Danmark i den globale tidsalder. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

Tag med på byvandring, og hør om bl.a. luftangreb, byens baggårde eller dengang, da Dansk Vestindien kom til Aarhus. Se side 57 og 61.

2411-214

Forstå USA – i historisk perspektiv

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det ulmer i den amerikanske undergrund, og det amerikanske samfund er mere splittet end måske nogensinde før. Amerikanerne går til valg i efteråret 2024 i en virkelighed, hvor basale demokratiske spilleregler er under pres, og vilde konspirationsteorier er blevet en del af den politiske mainstreamdiskurs. I et forsøg på at forstå de udfordringer og konflikter, der præger USA, vender vi blikket bagud og ser på et udvalg af de mest centrale begivenheder og strømninger i amerikansk historie. En række USA-eksperter giver her et dybere indblik i landet 'over there' – fra masseimmigration og dannelsen af det politiske system over udenrigspolitiske udfordringer, populærkultur og frem til de nyeste tendenser i amerikansk politik og samfund.

03/04: Flugten til Amerika: Immigration og kampen for frihed, 1877-1912. Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

10/04: Den amerikanske forfatning og demokratiet under angreb. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

17/04: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden. Jakob Sinding Skøtt, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium

24/04: Amerikansk populærkultur: Myter, vold, race og politik i film, tv og musik. Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

01/05: Konspirationsteorier og populistiske strømninger. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

08/05: Præsidentvalg i USA midt i en kold borgerkrig. Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

2411-309

Hitlers mænd i Danmark

TID: 8/4, 5 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Danmarks militærstrategiske betydning og den særlige fredsbesættelsesordning var grundpiller i de tyske udsendinges fremfærd i Danmark. Vi skal i sporene på nogle af de embedsmænd, værnemagtsofficerer, politi- og SS-folk, der spillede en rolle i udfoldelsen af naziregimets besættelsespolitik – hvem var de, hvilken forskelligartet social, politisk og karrieremæssig baggrund bragte de med sig, og hvordan håndterede de det danske 'Sonderfall'? Samtidig kastes der lys over de magtstrukturer, Hitlers mænd i Danmark var underlagt, og den politiske linje, de fulgte og førte. Afsættet er en antologi (red. John T. Lauridsen og Henrik Lundtofte), der er på vej på Aarhus Universitetsforlag.

08/04: De øverstkommanderende tyske generaler i værnemagten.

Jens Andersen, museumsinspektør, Bunkermuseum Hanstholm, Museum Thy

15/04: Cécil von Renthe-Fink – diplomatiets mand. Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

22/04: En farlig mand – rigsbefuldmægtiget Werner Best. Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

29/04: Under pres. Best, Bovensiepen, Pancke og modstanden 1943-45. Henrik Lundtofte, leder af Historisk Samling fra Besættelsestiden, Sydvestjyske Museer

06/05: Gestapo i Aarhus og bekæmpelsen af den midtjyske modstand 1943-45. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseum, Den Gamle By

2411-222

Byvandring: Foråret omkring rådhuset

TID: 30/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Over tre byvandring skal vi nyde foråret i Aarhus og det smukke område i og omkring Rådhusparken. Undervejs hører vi om de kæmpestore anlægsprojekter, der i første halvdel af 1900-tallet gav Aarhus en moderne banegård, et moderne rådhus, en imponerende retsbygning, et stort bibliotek og en flot rådhuspark. Men vi skal også opdage fortidens spor rundt om Rådhuspladsen, for selvom meget er forsvundet, kan man faktisk få øje på købmandsgårde, gamle børneasyler og soldaterbyggerier, hvis man har øjnene med sig.

30/04: Banegårdspladsen og Park Allé – et kendt område, en ukendt historie

07/05: Rådhusparken – stjalne liljer, opgravede lig og en duft af bagværk

14/05: Rådhuspladsens naboer – på sporet af området, som det var engang

2411-256

Byvandring: Aarhus 1944: Katastrofer, luftangreb, fangenskab og terror

TID: 27/6, 4 torsdage, kl. 17.00-18.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk

Med året 1944 gik den tyske besættelse af Aarhus ind i en ny fase, hvor vilkårlig vold, terror og forfærdelige ulykker kunne ramme hvem som helst. Samtidigt satte tyskerne hårdt ind mod de aarhusianske sabotører, der i løbet af 1943 havde udviklet sig til en slagkraftig organisation. Gennem en kirkegårdsvandring og tre byvandring fortæller der om en af de mest voldsomme perioder i byens historie, og vi ser de steder, hvor begivenhederne fandt sted. Alle vandring er tilrettelagt, så de finder sted på 80-årsdagen for de skildrede begivenheder og foregår derfor på udvalgte datoer sommer og efterår 2024.

27/06: De dødbringende stikkere. Klaus Bertelsen, cand.mag., museumsfaglig medarbejder, Besættelsesmuseum og Den Gamle By

04/07: Da det regnede med stål – katastrofen på havnen 4. juli 1944.

Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseum, Den Gamle By

19/09: Operation Möve – da politiet blev taget 19. september 1944.

Klaus Bertelsen, cand.mag., museumsfaglig medarbejder, Besættelsesmuseum og Den Gamle By

31/10: Britiske bomber – luftangrebet på Gestapos hovedkvarter

31. oktober 1944. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseum, Den Gamle By

2421-175

Det nye Europa – tiden 1919-1939

TID: 2/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 16/9
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Mellem 1919 og 1939 forandrede Europa sig fundamentalt. 1. verdenskrig kostede millioner af menneskeliv, rystede hele samfunds sociale struktur og sønderrev kontinentets politiske orden. Samtidig forsvandt gamle europæiske imperier, imens andre voksede sig på bekostning af krigens tabere. Versaillestraktaten og Folkeforbundet forsøgte at skabe en ny orden i Europa og i resten af verden, men blev i løbet af 1930'erne udfordret af det fascistiske Italien og det nazistiske Tyskland. Forelæsningsrækken belyser periodens storpolitiske udvikling. Hør om de franske forsøg på at inddæmme Tyskland, Weimarrepublikkens udenrigspolitik, USSR's forsøg på at finde en ny plads blandt Europas stater, Italiens aggressive udenrigspolitik samt Hitlers udfordring – og senere afmontering af Versaillesfreden, som endte i udbruddet af en ny europæisk storkrig i 1939.

02/09: 1919-1923: Versaillesfreden og det nye Europa

09/09: 1923-1929: De brølende 1920'ere

23/09: 1929-1933: Krisen

30/09: 1933-1939: Totalitarisme som modsvarer til demokratiet

07/10: 1939: En ny krig

2421-215

Historiens detektiver

TID: 2/9, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Ved hjælp af moderne teknologi, de nyeste naturvidenskabelige metoder og godt gammeldags gravearbejde fører arkæologisk detektivarbejde gang på gang til store forskningsgennembrud, der grundlæggende forandrer vores forestillinger om fortiden. Den græsk-romerske oldtid viser sig for os i al sin spraglede farverigdom under røntgenstrålernes lys. Analyser af strontiumisotoper leder forskerne på sporet af bronzealdermenneskets vandring. Men arkæologer efterforsker også egentlige forbrydelser – både i form af handel med illegale oldsager på kunstmarkedet og i form af historiens mest grufulde forbrydelser mod menneskeheden. Få indblik i arkæologiens fascinerende detektivarbejde.

02/09: På sporet af antikkens farverigdom. Cecilie Brøns, ph.d., seniorforsker, Ny Carlsberg Glyptotek

09/09: Hvad strontiumisotoper kan fortælle om Egtvedpigens og Skrydstrupkvindens liv. Rasmus Andreasen, ph.d., akademisk medarbejder, Geoscience, Aarhus Universitet

16/09: Illegale oldsager på kunstmarkedet. Vinnie Nørskov, museumsleder, Antikmuseet, og lektor, Aarhus Universitet

23/09: Holocaustarkæologi: på sporet af fortidens forbrydelser. Anders Otte Stensager, mag.art i arkæologi, Det Kgl. Bibliotek

2421-170

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

TID: 30/9, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlingerne på Østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre, hvoraf den største var Oksbøllejren, der husede omkring 36.000 flygtninge. Forelæsningsen fortæller historien om de tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Hvorfor kom flygtningene, hvor kom de fra, og hvordan løste de danske myndigheder opgaven? Historien om de tyske flygtninge har været overset, men er yderst tankevækkende og aktuel. Forelæsningsen bygger bl.a. på John V. Jensens bog 'Tyskere på flugt' (Aarhus Universitetsforlag). For særomvisning i Oksbøllejren og det nye museum FLUGT se nedenfor.

2423-169

Særomvisning: Danmarkshistoriens største flygtningelejr og museet FLUGT

TID: 5/10, 1 lørdag, kl. 13.30-15.30

PRIS: 240 kr. inkl. entré

STED: FLUGT, i foyeren ved hovedindgangen, Præstegårdsvej 21, 6840 Oksbøl. NB! Deltagerne sørger selv for kørsel

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Danmarkshistoriens største flygtningelejr lå i Oksbøl. I 1946 husede den 36.000 tyske flygtninge, som ikke havde mulighed for at vende hjem. Dermed var den en overgang Danmarks femtestørste by. Lejrens historie er fyldt med skæbner – nogle tragiske, andre fyldt med håb. Turen ledes af museumsinspektør John V. Jensen og går rundt i den tidligere flygtningelejrs område, herunder flygtningekirkegården, hvis knap 2.000 navne maner til eftertanke, og så skal vi selvfølgelig også se det nyåbnede museum FLUGT med museumsbygning tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group. Undervejs får vi beretninger om lejren, dens mennesker, problemer, hverdag, glæder og sorger. For optaktsforelæsning se ovenfor.

2421-174

Nazisternes sidste tilflugt

TID: 21/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Hans Christian Davidsen, forfatter, kulturredaktør, Flensborg Avis

Tysklands betingelsesløse kapitulation 8. maj 1945 regnes for afslutningen på 2. verdenskrig i Europa. Men Det Tredje Rige havde faktisk et to uger langt efterliv lige syd for den dansk-tyske grænse. Som hovedsæde for en nazistisk regering ledet af admiral Karl Dönitz blev Flensborg tilflugtssted for mellem 2.000 og 3.000 nazister, herunder topfigurer som Heinrich Himmler og Auschwitzkommandanten Rudolf Höss. I Flensborg gik de under jorden eller blev udstyret med nye identitetspapirer for at fortsætte flugten ud af Europa. Samtidig fortsatte Dönitzstyret nådesløst med at henrette unge, menige soldater for faneflugt, på trods af at krigen i Europa var forbi. Hør om de dramatiske uger i Flensborg efter den tyske kapitulation. Forelæsningsen bygger på bogen 'Nazisternes sidste tilflugt' (Forlaget Hovedland).

Kom med til
Århundredets Festival
8.-17. marts

SE BAGEST I PROGRAMMET OG LÆS MERE PÅ AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

2421-172

Fortidens forsvundne byer

TID: 22/10, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Antikkens og middelalderens byer er vores vinduer ind til forsvundne verdener. Byerne er de steder, hvor sporene efter fortidens samfund kommer til live: fra monumentale templer og storslåede søjlegader til sporene af dagligdagens liv; fra slaverne til kunsthåndværkernes værksteder og markeder med varer fra hele verden. Antikkens storbyer, vikingetidens havnebyer og middelalderens købstæder var omdrejningspunkt for møder, der bandt folk sammen, og begivenheder, der forandrede verden. Danske forskningsprojekter er med til at afdække byernes arkæologi over hele verden. Mød en række af forskerne bag, og hør om byernes dramatiske historie, dybe kultur og vidtstrakte netværk.

- 22/10: Fortidens forsvundne byer – baggrund, kontekst og betydning for nutiden.** Rubina Raja, professor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet, og Julia Steding, videnskabelig assistent, Centre for Urban Network Evolutions, Aarhus Universitet
- 29/10: Palmyra – An Urban Island in the Desert (forelæsningen foregår på letforståeligt engelsk).** Olympia Bobou, videnskabelig assistent, Centre for Urban Network Evolutions, Aarhus Universitet
- 05/11: Ribe – byen, hvor vikingetiden begyndte.** Søren Michael Sindbæk, professor i middelalderarkæologi, Aarhus Universitet
- 12/11: Xanten ved Limes – Romerriget i nord (forelæsningen foregår overvejende på dansk, men også med en smule letforståeligt engelsk).** Julia Steding, videnskabelig assistent, Centre for Urban Network Evolutions, Aarhus Universitet
- 19/11: Halikarnassos – byen med det berømte mausoleum.** Birte Poulsen, lektor i klassisk arkæologi, Aarhus Universitet
- 26/11: Den skjulte by – vikingetidens og middelalderens Odense.** Kirstine Haase, ph.d.-studerende i arkæologi, Aarhus Universitet
- 03/12: Rom – den evige stad.** Sine Grove Saxkjær, postdoc, Det Danske Institut i Rom og Aarhus Universitet, og Trine Arlund Hass, Carlsberg Foundation Junior Research Fellow, Linacre College, University of Oxford

2421-222

Dansk kolonihistorie

TID: 23/10, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Fra Vestindien i vest over Afrika i syd og Grønland i nord til Indien i øst – engang strakte Danmarks besiddelser som kolonimagt sig over det meste af verden. Danmarks kolonihistorie er historien om de enorme summer, der i perioder blev tjent på handel med krydderier og sukker. Det er historien om religiøse missioner og komplekse møder mellem forskellige kulturer. Og ikke mindst er det historien om den danske deltagelse i den transatlantiske slavehandel – et af danmarkshistoriens mørkeste kapitler. Forelæsningerne kaster lys over Danmarks fortid som kolonimagt. Hvad var motiverne bag koloniseringen? Hvad betød den for datidens Danmark og for de folk, man underlagde sig? Og hvilke tråde trækker kolonitiden til i dag? Forelæsningsrækken tager bl.a. afsæt i bogserien 'Danmark og kolonierne' (Gads Forlag).

- 23/10: Introduktion til dansk kolonihistorie og de danske kolonier i Indien.** Niels Brimnes, professor i historie, Aarhus Universitet
- 30/10: Vestindien.** Louise Sebro, museumsinspektør, ph.d., Museum Lolland-Falster
- 06/11: Guldkysten og den transatlantiske slavehandel.** Erik Gøbel, fhv. seniorforsker, Rigsarkivet
- 13/11: Grønland.** Peter Andreas Toft, ph.d. i eskimologi og arktiske studier, museumsinspektør, Nationalmuseet
- 20/11: Arven fra kolonitiden – undskyldninger og erstatninger.** Astrid Nonbo Andersen, ph.d. og seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

2421-219

Den amerikanske mission – mytologi og magt i amerikansk politik

TID: 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

USA står ved en skillevej. Indenrigspolitisk er landet splittet af konflikter, der truer med at rive det i stykker. Globalt sker der forskydninger i verdensordenen, der har ført til fremvæksten af nye ikke-vestlige magtcentre. Det har i dag afgørende global betydning, om amerikanerne vælger at opretholde viljen til unipolær global magt eller at arbejde for en multipolær, regelbaseret verdensorden. Men hvad er det egentlig, der historisk set har drevet USA's sikkerhedspolitiske engagement i verden? Og hvad er sammenhængen mellem USA's globale sikkerhedspolitik og landets interne politiske konflikter? Lars Erslev Andersen dykker ned i historien bag de store politiske myter og religiøse forestillinger, som rummer nøglen til at forstå både USA's interne konflikter og landets globale engagement – historisk såvel som i dag. Afsættet er bogen 'Den amerikanske mission. Mytologi og magt' (Aarhus Universitetsforlag).

10.00: Mytologi, verdensanskuelse og identitet i USA

11.45: Pause

12.30: Den amerikanske mission – fra 1800-tallets ekspansion til Roosevelt og Wilson

14.15: Pause

14.30: Den amerikanske mission – fra 2. verdenskrig til i dag

2421-177

Specialstyrker og -operationer i 2. verdenskrig

TID: 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Nutidens specialstyrker – britiske SAS og amerikanske Navy SEALs – kan føre deres historie tilbage til 2. verdenskrig. Her opstår der et behov for egentlige elitestyrker, fordi man skal bagefter fjendens linjer og hente efterretninger, foretage sabotage eller støtte større operationer. Hør om den militærhistoriske udvikling af specialstyrker i 2. verdenskrig og om udvalgte operationer fra bl.a. britiske SAS og SBS, amerikanske Rangers, tyske Brandenburger Regiment og italienske Decima Flottiglia MAS. Vi dykker bl.a. ned i Operation Flipper i 1941, hvor man forsøger at myrde Rommel, og operationerne bag de tyske linjer under felttoget i Normandie.

2421-251

Forstå verden – med historien

TID: 31/10, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Historien er en uundværlig erfaring, når vi prøver at forstå de forandringer, der sker i verden i dag: Hvorfor er det amerikanske demokrati i krise? Er Kina på vej til at blive en ny stormagt? Hvorfor har Rusland invaderet Ukraine? Hvad er baggrunden for Mellemøstens mange aktuelle problemer? Og hvad foregår der egentlig på det afrikanske kontinent i dag? Vær med, når en række eksperter tager os med til nogle af de lande og områder i verden, der i dag undergår historiske forandringer, og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger i deres fortid det er afgørende at kende til for at forstå nutiden.

31/10: USA. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

07/11: Kina. Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

14/11: Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

21/11: Det afrikanske kontinent. Casper Andersen, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

28/11: Rusland og dets naboer. Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

05/12: Arktis, Grønland og Danmark. Jens Lei Wendel-Hansen, ph.d. i historie

2421-176

Det Tysk-romerske Rige

TID: 10/11, 1 søndag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Ebbe Juul-Heider, lektor, cand.mag. i historie og oberstløjtnant

Få historien om Det Tysk-romerske Rige, der prægede Europa i 800 år. Da Romerriget gik i opløsning, brast også drømmen om et samlet Europa, og barbarerne fik frit spil. Vikinger, hunner og magyarer hærgede de sørgelige rester af det mægtige imperium, som først i 962 fandt sin arvtager som Europas stærke centralmagt – Det Tysk-romerske Rige. Otto den Store fik den politiske magt som kejser af den nye supermagt, mens paven stod som det åndelige overhoved. Gennem 1500-tallets reformationer og det efterfølgende århundredes trediveårskrig mistede den tysk-romerske kejser langsomt sin magt over rigets uregelmæssige regioner. Selvom kejserens politiske magt for længst var overgået til diverse bystyrer, fyrster og konger, opretholdtes kejserriget helt indtil 1806, hvor Napoleons nyrevolutionerede franskmænd gav Det Tysk-romerske Rige dødsstødet.

2421-173

Sønderjylland – en særlig historie

TID: 11/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISERE: Carsten Porskrog Rasmussen, overinspektør, Museum Sønderjylland – Sønderborg Slot, og adjungeret professor, Aarhus Universitet, og Hans Schultz Hansen, forskningsleder, Rigsarkivet, og adjungeret professor, Syddansk Universitet

Sønderjylland har sin helt egen, særlige historie, der adskiller sig fra resten af Danmarks. Landsdelen har gennemlevet en omskiftelig historie som grænseland og hertugdømme, omstridt mellem Danmark og Tyskland, og en del af det tyske kejserrige. Men samtidig har Sønderjylland altid været noget helt for sig selv. Vær med, når historikerne Carsten Porskrog Rasmussen og Hans Schultz Hansen over en aften fortæller om Sønderjyllands lange, dramatiske historie med fokus på den politiske, nationale og kulturelle udvikling. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Sønderjylland – en særlig historie' (Historisk Samfund for Sønderjylland).

Folkeuniversitetets undervisning
foregår på Aarhus Universitet
i Ny Munkegade

– MEDMINDRE ANDET ER ANGIVET. SE LOKALE PÅ FUAU.DK

Opdag Verden

Marokko – et eventyr i farver

Fra Marrakesh gennem ørkenbyer til Essaouria

Oplev folkelivet i Marrakesh' labyrintiske medina
Udforsk den mur-omkransede karavaneby Taroudant
Bo på riad i kystbyen Essaouira og smag på det marokkanske køkken

14 dage · halvpension · fra 36.990 kr.
23. januar · 19. marts · 12. oktober · 16. november

På sporet af Egypten

En rejse gennem Egyptens eventyrlige historie

Egyptens største mesterværker samt trinpyramiderne ved Sakkara
4 nætter i Luxor med god tid til fordybelse i områdets templer og grave
2 indenrigsflyvninger giver mindre transporttid og flere oplevelser

12 dage · halvpension · fra 19.990 kr
28. jan · 12. feb · 26. feb · 3. marts · 25. marts m.fl.

Jordan rundrejse

Eventyr i et gæstfrit kongedømme

God tid i den skjulte by, Petra, med 2 hele dage
Udforsk den eventyrlige dal; Dana Natural Reserve
Oplev Det Døde Hav og den rødlige Wadi Rum-ørken

12 dage · halvpension · fra 18.990 kr.
25. februar · 17. marts · 24. marts · 21. april m.fl.

Forlænget weekend i Istanbul

Oplev essensen af Istanbul på 5 dage

Oplev Istanbuls skjulte juvel Rustem Pasha Moskéen
Udforsk Hagia Sophia; det flotteste eksempel på byzantinsk arkitektur
Sejl på Bosphorus-strædet, som skiller Europa og Asien fra hinanden

5 dage · halvpension · fra 7.990 kr.
18. april · 25. april · 2. maj · 9. maj · 16. maj m.fl.

NY
REJSE

Gratis livestreams

Med Folkeuniversitetets livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden, uanset hvor du er. Forelæsningerne foregår i Microsoft Teams. Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem. Tilmeld dig på fuau.dk.

2411-329

En sten i Grønland, der forandrede Jordens historie

TID: 24/1, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Minik Rosing, professor i geologi, Statens Naturhistoriske Museum, Københavns Universitet

Er man nysgerrig på at forstå Jordens historie og livets opståen, kan det være en god idé at rette blikket mod Grønland. Her findes intet mindre end nogle af verdens ældste bjergarter. Minik Rosing, der er professor i geologi ved GLOBE Institute på Københavns Universitet, har studeret de grønlandske bjergarter igennem mere end fire årtier. I stenene har han fundet spor efter fotosyntese, som danner grundlag for livet på Jorden. Rosing er anerkendt verden over for sin forskning. Ikke mindst for at have opdaget de tidligst kendte tegn på liv på Jorden. Det gjorde han i 3,8 mia. år gamle bjergarter fra Isua nordøst for Nuuk i Grønland. Til denne livestream kan du høre ham fortælle om, hvad der gør grønlandske sten helt særlige for Jordens historie. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 8.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-341

Hvem er vikingerne?

TID: 31/1, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum

Der har de seneste årtier både i kulturlivet, på museerne og i medierne været et særligt fokus på vikingernes historie og betydning for vores selvopfattelse. De bliver fejret, kritiseret og diskuteret, når samtalen i forskellige sammenhænge drejer sig om dansk og nordisk identitet. Men hvem er vikingerne egentlig, hvordan opstod fortællingen om dem, og har de nordiske lande mere patent på deres fortælling end andre lande? Hvorfor tager vi vikingehatte på til fodboldkampe, og hvad betyder det, når en stor streamingtjeneste laver en serie om vikinger, der kun er løst baseret på historiske facts? Til denne livestream vil Kasper H. Andersen, historiker ved Moesgaard Museum, kigge nærmere på vikingernes identitet og den måde, vi gennem tiden har skrevet og omskrevet deres historie på. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 8.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-330

Nordens historie på 45 minutter

TID: 7/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERS: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

At de nordiske lande i dag har et særligt fællesskab, kan ikke komme som den store overraskelse. Men hvad er det, historisk set, der binder os sammen? Og har vi altid sat pris på naboskabet? Slet ikke. Faktisk har det meste af den nordiske historie indtil begyndelsen af det 19. århundrede bestået af voldsomme krige i kampen om magten. Herfra voksede en identitet ud af skæbnefællesskabet. Til denne livestream kan du opleve historiker og forfatter Lars Hovbakke, der vil give en 45 minutters lyn-introduktion til Nordens historie. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 8.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-331

Stormagtsspillet i Arktis

TID: 21/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

Det stærkt forværende forhold mellem Rusland og de øvrige arktiske stater efter den russiske invasion af Ukraine i februar 2022 har skærpet stormagtsspillet i Arktis og sat samarbejdet i Arktisk Råd under pres. Med finsk og svensk medlemskab af NATO er der lagt op til, at også NATO kommer til at spille en større rolle i regionen. Derfor er det formentlig slut med den særegne lavspænding, som har kendetegnet Arktis siden afslutningen af den kolde krig. Det er dårligt nyt for de arktiske småstater som kongeriget Danmark. Hvad driver det tiltagende stormagtsspil i Arktis? Og hvad er implikationerne for det arktiske samarbejde og regionens småstater? Det vil lektor ved Forsvarsakademiet Camilla Tenna Nørup Sørensen zoome ind på til denne livestream. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 8.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-332

Asger Jorn og den nordiske folkekunst

TID: 28/2, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Teresa Østergaard Pedersen, ph.d. og museumsinspektør, Holstebro Kunstmuseum

Du kender ham måske bedst som kunstneren bag det skandaleombruste værk 'Den foruroligende ælling', der blev udsat for hærværk i 2022. Men den danske billedkunstner Asger Jorn var livet igennem også optaget af nordisk folkekunst, som han arbejdede med i skrift, billeder og en række meget store projekter. Til denne livestream vil ph.d. Teresa Østergaard Pedersen, museumsinspektør på Holstebro Kunstmuseum, gøre os klogere på Asger Jorn og den nordiske folkekunst. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 08.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-333

Danmarks natur fra istid til nutid

TID: 6/3, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Hans Henrik Bruun, lektor og ph.d. i økologi og evolution, Københavns Universitet

Vi taler i dag meget om biodiversitetskrise og naturbevaring, og fra politisk hold forsøger man nu at bruge vildere natur med rådne træstammer og store planteædere som middel til at bremse artstabet. Men hvordan ser vild natur egentlig ud i Danmark? En del af svaret kan vi finde ved at kigge bagud på naturens og biodiversitetens udvikling i Europa – og i særdeleshed Nordeuropa – gennem de seneste par millioner år. Lektor Hans Henrik Bruun forsker og underviser til daglig i økologi og biologisk mangfoldighed ved Københavns Universitet og vil til denne livestream give et overblik over udviklingen og give sit bud på, hvilken natur og biodiversitet vi kunne få, hvis vi gav plads til det. Livestreamingen fungerer som optakt til Århundredets Festival, der den 8.-17. marts 2024 sætter fokus på NORDEN.

2411-370

En perfekt storm? Biden, Trump og præsidentvalget i USA 2024

TID: 10/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

I november 2024 er der atter præsidentvalg i USA, og en perfekt politisk storm er under opsejling. En 'kold borgerkrig' udkæmpes i øjeblikket i et stærkt polariseret USA. De to politiske partier dæmoniserer hinanden, og slag om demokratiske grundprincipper og kulturelle kerneværdier udkæmpes. Samtidig er den siddende demokratiske præsident, Joe Biden, og hans republikanske udfordrer, Donald Trump, historisk upopulære. Hvem vinder kampen om at være den mindst upopulære? Og hvor galt kan det egentlig gå? Til denne livestream kigger professor og leder af Center for Amerikanske Studier ved SDU Jørn Brøndal på de politiske udsigter i USA frem mod præsidentvalget i november 2024.

2411-376

Hvad er intelligens, og hvorfor er det så vigtigt at tale om?

TID: 24/4, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Lars Larsen, professor MSO i psykologi, Aarhus Universitet, og chef for Center for Livskvalitet

Hvad vil det sige at være dum? Er man så uintelligent? Og hvad er intelligens overhovedet for en størrelse? Spørger man professor MSO og intelligensforsker Lars Larsen, skal vi turde tale højt om intelligensforskelle. Det har nemlig en betydning for, hvilke muligheder vi har. Især er det interessant at kigge på alder og intelligens i et samfund, der kun bliver mere og mere komplekst med store informationsstrømme og digitale løsninger. Til denne livestream vil Lars Larsen give en introduktion til, hvad intelligens er, hvordan man måler det, og hvorfor det er så vigtigt at snakke om.

2411-369

Livsvigtige tarmbakterier

TID: 22/5, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVERISER: Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

Tarmproblemer er typisk ikke det første emne, der bliver bragt op, når dagens begivenheder skal vendes rundt om spisebordet, eller når man har tante Kirsten til bords til familiefesten. Men faktisk burde vi blive meget bedre til at tale om tarmen. 1 ud af 6 voksne danskere har irriteret tarm, og 50.000 danskere lever med kronisk tarmbetændelse. Tabuiseringen er heldigvis ikke smittet af på forskningen, som de seneste år i stigende grad har undersøgt og understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm. Ja, der findes ligefrem livsvigtige bakterier i tarmen. Til denne livestream kan du opleve Christian Lodberg Hvas zoome helt ind på tarmen og de mikroorganismer og det bakteriesamfund, som vi faktisk ikke kan leve uden – men som er under hastig forandring.

Tilmeld dig
på fuau.dk

Kunst, arkitektur & design

2411-081

Art nouveau

TID: 22/1, 6 mandage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVERS: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Da Verdensudstillingen slog dørene op i Paris i år 1900, tog den nye kunst, art nouveau, verden med storm. Hvad en ung generation så som industrialiseringens kønsløse masseprodukter, fik modspil af slyngende organiske former. Kunstnernes fascination gik hånd i hånd med naturvidenskabernes opdagelser. I naturen fandt man et formsprog, der kunne forny og forbedre kunsten. Naturen og skønheden skulle have en plads i den moderne verden. Kunstnere og arkitekter som Alphonse Mucha, Hector Guimard, Gustav Klimt og Antoni Gaudí var på tværs af Europa forenede i troen på skønhedens forvandlende og frigørende kraft. Tag med på opdagelse i denne fascinerende periodes maleri, arkitektur og kunsthåndværk.

2411-058

Verden rundt: Kina

TID: 23/1, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Med nedslag i alt fra arkitektur og kunst til litteratur og filosofi giver fem eksperter dig et sjældent indblik i fremmede kulturer og gør dig klogere på både fortiden og nutiden. Første gang gælder det Kina. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

23/01: Kinesisk arkitektur. Leif Høgfældt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus

30/01: Kinesisk kunst. Gitte Tandrup, mag. art. i kunsthistorie

06/02: Kinesisk litteratur. Anne Wedell-Weddellsborg, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet

13/02: Kinesisk filosofi. Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet

20/02: Kinesisk fotografi. Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

2411-100

Fotografiets historie og 20 af de største fotografer

TID: 24/1, 5 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVERS: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

I fem forelæsninger vil fothistorikeren Gunner Byskov gennemgå fotografiets historie og gøre rede for, hvorfor netop fotografiet blev modernitetens sejrende medie. Det bliver både med en fortælling om den tekniske udvikling fra daguerreotypiet til den digitale verden – men især vil det være en fortælling om de fotografer, der brugte teknikken til at lave fantastiske billeder. Det bliver med udgangspunkt i 10 mandlige og 10 kvindelige fotografer, der alle kom til at gøre en forskel og hvis værker vi stadigvæk beundrer. Men i løbet af de fem forelæsninger vil du også møde mange andre fotografers værker.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

2411-079

Kunsthistorien på ét semester

TID: 25/1, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renæssance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

- 25/01: Renæssance og manierisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 01/02: Barok og rokoko.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 08/02: Klassicisme og romantik.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 15/02: Realisme og impressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 22/02: Symbolisme og ekspressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 29/02: Kubisme og futurisme.** Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet
- 07/03: Surrealisme.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 14/03: Kunst og arkitektur i dag.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2411-059

Temalørdag om Michael Kvium

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslenende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne lørdag skal det handle om Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie.

2411-060

Hvad er det værd? – om køb og salg af kunst

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Søren Holmstrup, cand.mag. i kunsthistorie, Sotheby's Institute, og vurderingssagkyndig hos Bruun Rasmussen Kunstauktioner

Når kunstens internationale topnavne som Andy Warhol, Pablo Picasso og Edvard Munch kommer på auktion, resulterer det ofte i priser på trecifrede millionbeløb. Vi undersøger kunstmarkederne og ser på, hvorfor nogle kunstnere kan sælge for millioner, mens andre skal kæmpe for at få dækket udgifter til lærred og maling. Hvordan prissættes kunst, og hvilke faktorer påvirker et kunstværks pris? Samlere, gallerier, auktionshuse, kunstnere, museer, kunstmesser, kritikere – spillerne er mange på det internationale kunstmarked, men hvilke roller har de forskellige, og hvad er deres indbyrdes relation? Ud over at undersøge kunstens markedsmekanismer vil forelæsnningen give en introduktion til det at købe kunst.

2411-041

Dansk design – før og nu

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design blev verdenskendt i midten af det 20. århundrede gennem lanceringen af en række vellykkede og ikoniske møbler, lamper, køkkengrej, legetøj, stereoanlæg m.m. Designerne, der gik i spidsen dengang, var folk som Hans J. Wegner, Finn Juhl, Arne Jacobsen, Nanna Ditzel, Verner Panton og flere med dem. Men hvad var det egentlig, der skabte succes? Og hvad skulle der til, for at dansk design kunne genopfinde sig selv, så Danmark igen kunne blive et markant designland? Vær med denne weekenddag, hvor Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer, fortæller historien.

2411-011

Billedkunst fra 1960 til i dag. Rablende eller samlende

TID: 7/2, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00. Ingen undervisning 14/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Søauditorierne – William Scharff Auditoriet – Auditorium 5 (bygning 1253, lok. 317), Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan har kunstværkerne skildret vores tilstand de sidste 60 år? Kunstværkernes stemning kan veksle mellem kold ironi og varm humor, frihed og bundethed, indstændig erindring og sort glemsel, kærlighed og had, omsorg og svigt, mest svigt. Har vi stadig en krop at sanse og ønske med, spørger mange kunstværker. Kan kunstneren stadig skabe en modvirkelighed, et spejl, vi kan bruge til at sætte virkeligheden i relief? Eller er der kun markedet tilbage, penge, billedforførelse? Forelæsningerne vil tegne de toneangivende tendenser med et særligt blik på den kunst, der alligevel puster afgørende til humanistiske rester i verden.

- 07/02: 1960'erne. Mellem frisk og tomt. Og kritiske stemmer. Popkunst, minimalisme, avantgarde med performance, happenings, konceptkunst og andet**
- 21/02: 1970'erne. Feminismens aftryk i kunsten – især tysk erindringsarbejde. Det mytiske**
- 28/02: 1980'erne. Postmodernisme med overflade, selviscenesættelse, simulacrum, fragmenter, forførelse, markedet**
- 06/03: 1990'erne. Kunstnere søger veje imod værdiernes erosion**
- 13/03: 2000'erne. Kunstverdenen åbner sig mere end før for den ikke-vestlige kunst**
- 20/03: 2010'erne. Bevidstheden vokser omkring civilisationernes sammenstød, klimaforandringer, kønstatistikker, overgreb af den ene eller anden art. Kunsten kan give billedrum**

2411-043

Moderne boligindretning baseret på dansk design

TID: 14/2, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hvordan skabes hjem, der fungerer og er rare at være i? I denne forelæsningsserie kigger vi på, hvilke idealer for boligindretningen der har hersket op til i dag, og hvad man kan lære af det, når man selv skal indrette sit hjem. Vi ser også på, hvordan nogle af de klassiske danske designere som PH, Panton, Utzon, Finn Juhl og Arne Jacobsen har arbejdet med indretning. Der fokuseres på emner som lys, farve, møbleringsprincipper, nyt kontra gammelt, brugsværdi og oplevelsesværdi.

14/02: Boligen – til praleri eller det gode liv? – inspireret af bl.a. PH og FDB-møbler

21/02: Hvad er gode rum og god møblering? – Wegners, Juhls og Pantons tilgange

28/02: Principper for godt dags- og kunstlys – fx Utzon og PH's filosofi

06/03: Hvordan kan man arbejde med farver i boligen? – bl.a. Pantons farvelære

2411-076

Danske kunstnere i udlandet – fra Bertel Thorvaldsen til Else Alfelt

TID: 14/2, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Da Bertel Thorvaldsen (1770-1844) i 1838 kom hjem som international superstjerne efter 40 år i Italien, åbner det døren til det store udland for de næste generationer af danske kunstnere. I nutidens globaliserede kunstverden er udlandsophold, internationale biennaler, messer og udstillinger kun en dagsrejse væk. I denne forelæsningsrække skal vi høre om danske kunstnere, der har studeret, rejst og boet i udlandet, dengang lange rejser og kommunikation med omverdenen stadig var en langsom og affære. De udvalgte kunstnere har både beriget, oplyst og forarget den hjemlige andedam med nye impulser og tendenser fra den store verden, fra Italien til Marokko.

14/02: Bertel Thorvaldsen

21/02: Martinus Rørbye

28/02: J.F. Willumsen

06/03: Gerda Wegener

13/03: Franciska Clausen

20/03: Else Alfelt

2411-266

Kunsthistorie fortalt gennem motiverne

TID: 19/2, 5 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Fra kærlighed og glæde til angst og død. Forelæsningsrækken fokuserer på motiver på tværs af kunsthistorien, således at også mindre kendte kunstnere analyseres. Følelser er gennem tiderne blevet fremstillet på mange måder, men det er de samme følelser. Forelæsningerne ser på motiver som kærlighed, livets aldre, angst, glæde, liv og død og sætter dem ind i samtiden, således at vi både forstår, hvor langt de er fra os, og hvor tæt vi er på hinanden på tværs af tid.

2411-135

De syge i kunsten

TID: 20/2, 3 tirsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Denne forelæsningsrække præsenterer kunstens omgang med det syge menneske i hele sin bredde. Vi skal se på kunstneriske bearbejdninger af mystiske symptomer, krigsskader og granatchok; på sygdom som et mellemstadium mellem liv og død; på symbolske og selvbiografiske skildringer af smerte og kritisk sygdom; på psykisk sygdom som motiv og drivkraft; og på kunstneres billedliggørelse af livet med sygdom eller funktionsnedsættelser. Undervejs vil vi også se på, hvad kunsten kan i forhold til at italesætte de vilkår og forandringer, som sygdommen indstifter i vores liv.

20/02: Kritisk sygdom, selvskade og martyrier

27/02: Psykisk sygdom, syg kunst og sygdommen som mellemstadium

05/03: Ulækker sygdom, funktionsnedsættelser og værdighed

Weekendophold på Sandbjerg Gods

DYK NED I SØNDERJYLLANDS HISTORIE. SE SIDE 59

2411-075

Verden rundt: Iran

TID: 21/2, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Denne gang gælder det Iran. Et land, der i disse år er præget af oprør, protester og kvindekamp, men som ikke desto mindre gemmer på en rig kultur. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

- 21/02: Iransk litteratur.** Emil Madsen Brandt, ph.d.-studerende ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet
- 28/02: Iransk film.** Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 06/03: Iransk tegneseriekunst.** Rikke Platz Cortsen, ph.d. i tegneserier
- 13/03: Iransk arkitektur.** Anne Romme, lektor ved Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi
- 20/03: Iranske tænkere.** Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet

2411-130

Den lidenskabelige barok – om former og farver i barokkens skulptur og maleri

TID: 27/2, 3 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Barokkens kunstnere ønskede i høj grad at indtage beskueren i værkerne. Kunsten er præget af dramatisk iscenesættelse og intimitet på en helt ny måde. Appel til følelserne, kontraster og bevægelse og en friere penselføring er nogle af de fællestræk, der kendetegner den dramatiske barok. Føj dertil illusionistiske og dekorative tendenser samt en rigere kolorit og en overvældende pragtglæde, så får man en lidenskabelig kunst – fra storslåede loftsmalerier over dramatiske fortællinger i vægmaleri og skulptur til en yderst elegant klædedragt. Over tre aftener går vi på opdagelse i den lidenskabelige barok og stiller skarpt på former og farver i periodens skulptur og maleri.

2411-134

Ismernes tidsalder – fra kubisme til ekspressionisme

TID: 28/2, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00. Ingen undervisning 27/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Søauditorierne – William Scharff Auditoriet – Auditorium 5 (bygning 1253, lok. 317), Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Med kubismens udvikling kort ind i det 20. århundrede fulgte det totale opgør med 500 års europæisk kunsttradition. Herefter bliver alt kastet op i luften på ny. Friheden synes total, men hvor skal man bevæge sig hen? Skal billedkunsten overhovedet knyttes an til en materie? Eller er det vore drømme, som måske er udtryk for vores inderste ubevidste jeg? Eller var verden bare gal, eller skulle man insistere på forandringer gennem voldsomt ekspressive udladninger?

- 28/02: Kubismen**
06/03: Dadaisme og metafysisk maleri
13/03: Futurismen
20/03: Konstruktivismen
03/04: Surrealismen
10/04: Ny ekspressionisme

2411-368

Mærk kunsten gennem 500 års kunsthistorie

TID: 5/3, 6 tirsdage, kl. 10.15-12.00. Ingen undervisning 26/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Søauditorierne – William Scharff Auditoriet – Auditorium 5 (bygning 1253, lok. 317), Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

På tværs af historien kan man genkende oplevelser og følelser og prøve at forstå et andet menneske gennem et kunstværk. Ved at analysere 12 kunstneres hovedværker kan vi dels opbygge kunsthistorisk viden og dels blive bedre til at opleve kunst. Fra ungrenæssansen til i dag. I forelæsningsrækken kommer vi forbi kunstnere som Giotto, Titian, Tiepolo, Goya, Berthe Morisot, Mary Cassatt, Courbet, Bonnard, Francis Bacon, Lucian Freud, Bill Viola og Olafur Eliasson.

2411-085

Et vindue mod virkeligheden: To hovedværker i renæssancemaleriet

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Maleriet som et vindue til verden er en kunstopfattelse, der for første gang formuleres i renæssancen. Selvom der dengang mest var tale om en opdigtet verden, markerer renæssancens nye realisme en af de helt store revolutioner i kunstens historie. Dagens præsentation af det tidlige renæssancemaleri vil fokusere på to af dets absolutte hovedværker fra starten af 1400-tallet, nemlig 'Arnolfinis bryllup' af flamlænderen Jan van Eyck og 'Skattens mønt' af florentineren Masaccio. Her skal vi også se, hvordan indholdet i de to værker har givet anledning til diskussion, i det ene tilfælde om forholdet mellem symbol og virkelighed samt de portrætteredes identitet, i det andet om forholdet til samtidens politiske forhold.

2411-319

En dag med Ovartaci

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 13.00-14.00
PRIS: 250 kr. inkl. entre til Museum Ovartaci
STED: Torbens Auditorium, Olof Palmes Alle 11Y, 8200 Aarhus N
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Ovartaci har aldrig været mere populær. 2022 var kunstneren på Venedig Biennalen, 2023 på COBRA-museet i Amsterdam. Med udgangspunkt i sin nye bog om Ovartacis liv og kunst vil Anne Valbjørn Odgaard guide jer ind i kunstnerens univers i en times oplæg, hvorefter I får lov til selv at gå på opdagelse i det nyåbnede Museum Ovartaci.

2411-012

Mit livs billeder – med Bente Scavenius

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin anmelderroste bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker i bogen. For værkerne gælder det, at det er den private, men dog fagligt relevante, historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng. Forelæsningen tager udgangspunkt i bogen 'Mit livs billeder' (Gyldendal). Du finder en rabatkode til bogen i kvitteringen, når du har tilmeldt dig.

2411-501

Følelser i kunsten – nedslag i to guldaldr

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Lægning, ph.d. i arkitektur, mag.art. i kunsthistorie og postdoc, Aarhus Universitet

Nogle perioder i kunsthistorien opviser flere følelser end andre. Samtidig kommer nye følelser til, mens andre falder bort. I slipstrømmen på Pieter Bruegels skildringer af bøndernes glæder og sorger indtraf en eksplosion af følelser i 1600-tallets kunst. Følelser som bl.a. overraskelse, glæde, vrede, kærlighed og sorg blev tematiseret som aldrig før, og den hollandske guldalderkunst indtog hovedrollen. Vi ser på hovednavne som Rembrandt, Frans Hals, Jan Steen m.fl. og deres fascinerende bidrag. Omkring 1800 forplantede en ny følsomhed sig ind i kunsten, og kunstnerne i den danske guldalder var ikke sene til at tage bestik af udviklingen. Vi forfølger denne nye følelseskultur i innovative billeder af bl.a. Jens Juel, Wilhelm Bendz og Martinus Rørbye. Forelæsningen tager afsæt i forårets udstilling 'Da hverdagen stjal billedet i Holland og Danmark' på Niivaagaards Malerisamling, som Kasper Lægning har stået bag.

2411-133

Suzanne Valadon – kroppen i kunsten

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Ruth Christensen, cand.mag. i kunsthistorie

Forelæsningen belyser den franske kunstner Suzanne Valadon (1865-1938), der brød flere barrierer for at blive en succesfuld maler. Hun konfronterede tidens sociale normer ved at hævde sin uafhængighed, og hun blev den første selv lærte kvinde, der udstillede på Salon National des Beaux-Arts i Paris. Med sit køn, sin kunst, klasse og livsstil udfordrede Valadon samtidens konventioner og banede nye veje for kunsten med sine kompromisløse portrætter og nøgenstudier. Valadon skabte sig i begyndelsen af det 20. århundrede en indbringende karriere i den parisiske kunstverden. Hun malede ærlige selvportrætter og portrætter af kvinder med robuste kroppe, kurvede former og kønsbehåring. Dermed blev hun en vigtig rollemodel for senere generationer af kvindelige kunstnere.

2411-136

Temaaften om L.A. Ring

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 18.30-21.15
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Jonas Wolter, lektor og cand.mag. i historie og kunsthistorie

L.A. Ring var den jævne bondebefolknings maler og en reaktionær kunstner på den måde, at han tog motiver og temaer op, som indeholdt en eksistentiel alvor og en politisk kritik af classesamfundet. Selv var Rings liv præget af op- og nedture. I mange af malerierne spiller kampen mellem liv og død en central rolle, og motivisk tager de ofte udgangspunkt i Rings nære omgivelser og familie. Samtidig arbejdede Ring stilistisk både med de internationale strømninger realisme og symbolisme, men på sin egen eksperimenterende måde, hvilket placerer ham som en af tidens mest markante kunstnere. Vær med, når vi stiller skarpt på en af dansk kunsts fremmeste malere.

2411-493

Venedig – før og nu

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Vi gennemgår biennalerne, deres historie og betydning og de udstillinger, der knytter sig til verdens væsentligste og mest prestigefyldte kunstudstilling af samtidskunst, som startede i 1895. Dertil kommer en række af de største attraktioner som kunstmuseet Gallerie dell'Accademia med nogle af verdenskunstens mesterværker, Scuola Grande di San Rocco med Tintoretto's totalinstallation, Palazzo Fortuny skabt af den excentriske kunstner og scenograf Mariano Fortuny samt ikke mindst privatmuseet Palazzo Grassi og Punta della Dogana. Forelæsningen er en optakt til en rejse til byen i uge 40, hvor vi skal besøge Venedig Biennalen og nogle af byens kunstmuseer. Men man kan deltage i forelæsningen uden at tage med på rejsen. Rejsen til Venedig bliver annonceret på fuau.dk i foråret 2024.

2411-014

Billedkunst nu – biografiske snit

TID: 3/4, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Flere lokaler. Se holdsiden
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i det biografiske stof omkring fire store mestre i vores tid med formnerve og fortællekraft. Hvilke værdier er i spil? Hvad er de oppe imod? Hvordan kom de i gang? Hvordan har de udviklet sig? Hvordan er deres private og sociale sfære, og hvilken betydning har det for deres kunst? Og først og sidst: Hvad handler deres billedsprog om?

03/04: Marina Abramovic (f. 1946, serbisk). Broer mellem mennesker

10/04: Bill Viola (f. 1951, amerikansk). Mulighed for forvandling

17/04: Paula Rego (1935-2022, portugisisk, engelsk). Malerier med bid og humor

24/04: Ai Weiwei (f. 1957, kinesisk). Det skal siges

2411-080

Kunst – teori og analyse

TID: 8/4, 6 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

I denne forelæsningsrække bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renæssance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Forelæsningsrækken præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

- 08/04: Kunstforståelse – at se på kunst**
15/04: Form og farver
22/04: Stilhistorie
29/04: Kompositionsanalyse
06/05: Ikonologisk og semiotisk analyse
13/05: Værkets ydre rammer – museet, udstillingen og det offentlige rum

2411-364

Byvandring: Ny arkitektur på Aarhus Havn

TID: 29/4, 1 mandag, kl. 10.00-12.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Pakhus 77, ved indgangen til padelcentret, Hveensgade 5
UNDERVISER: Jens Christian Pasgaard, ph.d. og arkitekt MAA

Byvandringen vil have fokus på ny arkitektur og nye byrum på Aarhus Ø. Vandringen starter på Pier 3, hvor der vil være en indledende diskussion om Aarhus' nye havnefront og om havneudviklingen i det store byudviklingsperspektiv. Herefter går turen mod nord, hvor vi vil passere bl.a. Bassin 7, Kampanilen, Isbjerget og Light House. Turen vil indeholde en række stop, hvor der vil være fokus på byrums kvalitet, bydelens særlige steder og lystbådehavns rolle som bindeled mellem nyt og gammelt.

2411-262

Byvandringer: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

TID: 29/4, 2 mandage, kl. 14.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

På to byvandringer i Aarhus ser vi på de bygninger og den kunst, som findes i Aarhus i dag. Den første vandring starter ved domkirken, hvor vi fremhæver arkitekturdetaljer, så man selv kan gå på opdagelse i byen. Samtidig analyserer vi sammenhængen mellem husene, pladsen og dens kunst. Den anden vandring starter ved rådhuset. Med afsæt i dets arkitektur ude og inde prøver vi at forstå funktionalismen. Byvandringerne er rettet mod, at man fremover vil kunne genkende perioder og stilarter i byen.

2421-137

Rejse i Toscanas kunst og historie

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Se på fuau.dk
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Et strejftog gennem mere end 2.500 års kunst i Toscana. Der vil især blive fokuseret på kunst og arkitektur uden for Firenze for at vise en del af det overflødhedshorn, der befinder sig i andre toscanske byer. Vi følger etruskernes og romernes efterladenskaber i de ældgamle byer. Middelalderen bragte handel og velstand til fx Pisa, Lucca og Arezzo med enestående arkitektur og kunst. Renæssancen foldede sig først ud i Firenze, og vi er nødt til at kigge indenfor – bl.a. på Uffizi-museet. Men også byer som Arezzo, Cortona, Siena, Pistoia og Montepulciano blomstrede. Blandt kunstnerne kan nævnes Masaccio, Piero della Francesca, Fra Angelico, Signorelli, Leonardo og Michelangelo. Siden bl.a. Pontormo, Vasari og i barokken bl.a. Artemisia Gentileschi og Pietro da Cortona.

2421-197

Farver, farver, farver!

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Farver spiller en kæmpe rolle i kunsten! Fra farver fremstillet af naturens materialer, jord, mineraler eller lus, til kemisk fremstillede farver i hidtil usete nuancer. Kunstnere har til alle tider stræbt efter de perfekte farver og skubbet til udviklingen mod en stadig større palet. Farver er blevet tillagt symbolsk betydning, som når Jomfru Maria skildres i blå og rød symboliserende det himmelske og det jordiske. De er blevet udforsket for deres psykologiske virkning på os, og adskillige farvelærer er blevet skrevet op gennem århundrederne for at forstå farvernes forunderlige verden. Forelæsningsrækken giver et indblik i materialer, betydninger og opfattelser af farver op gennem kunstens historie.

2421-040

Biografiske snit i dansk kunst omkring 1900

TID: 11/9, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00. Ingen undervisning 16/10
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Se på fuau.dk
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Der er fokus på seks danske kunstnere. Hvad lavede de? Hvordan levede de? Hvordan var samspejlet med kunstverdenen? En række andre kunstnere vil blive omtalt i med- og modspil. P.S. Krøyer, Harald Slott-Møller, J.F. Willumsen, Michael og Anna Ancher, Suzette Holten, Johanne Krebs og andre.

- 11/09: L.A. Ring. Skæve træer, hegn og mennesker**
18/09: Marie Krøyer. 'Skønhed er sandhed. Sandhed skønhed'
25/09: Johan Rohde. Drivkraft i det danske kunstliv
02/10: Agnes Slott-Møller. Genfortryllelse af sagn med helte og heltinder
09/10: Ejnar Nielsen. Livstegn i alt det hårde
23/10: Bertha Wegmann. Mester mellem svane og ælling

2421-138

Nederlandsk maleri fra van Eyck til van Gogh

TID: 17/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

1400-årenes omfattende handel bringer Nederlandene i forbindelse med den italienske renæssance, men maleriet antager her nye og anderledes former. Med brødrene van Eyck udvikles for alvor en særlig realisme med en dvælen ved detaljen og ikke så få hverdagsskildringer. Uafhængighedskrigen mod Spanien deler Nederlandene i et katolsk syd (nu Belgien) og et calvinistisk nord (Holland). I syd flourer den store barokkunst med Rubens, Jordaens og van Dyck. Mod nord viger kirke og fyrstemandt for borgerstanden, der gør Holland til verdens førende handelsnation. Kunsten bliver en vare, og kunstnere specialiserer sig. Landskaber, opstillinger, portrætter eller - som vi især skal se - genremalerier anført af kunstnere som bl.a. Adriaen Brouwer, ter Borch og Vermeer. Helt unik står for eftertiden Rembrandt van Rijn. Et par århundreder senere forsøger van Gogh at tage tråden op, men snart fører en ny tids malerkunst ham helt andre steder hen.

2421-024

Danish Modern – dansk design fra PH til Panton

TID: 21/10, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design blev en del af den internationale modernismerevolution i starten og midten af det 20. århundrede. Men de danske designere og arkitekter greb det anderledes an end mange af kollegaerne i udlandet på fx Bauhaus-skolen. Det var, måske typisk dansk, en mere stille revolution, men som muligvis endte med at sejre større end de store udenlandske navne og bevægelser. Kom og hør om dem alle, fra PH til Verner Panton.

2421-086

Kunsthistorien på ét semester

TID: 24/10, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renæssance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

24/10: Renæssance og manierisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

31/10: Barok og rokoko. Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum

07/11: Klassicisme og romantik. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

14/11: Realisme og impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

21/11: Symbolisme og ekspressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

28/11: Kubisme og futurisme. Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet

05/12: Surrealisme. Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

12/12: Kunst og arkitektur i dag. Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2421-066

Lær at se – Anna Anchers kunst

TID: 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

Oplev Lilian Munk Rösing præsentere sin anmelderroste bog om Anna Ancher. Bogen handler om at få sit eget rum og om at 'lære at se'. Den handler om, hvordan Anna Ancher formår at indfange lyset stoffligt – med tyk farve og grove penselstrøg. Om hvordan hun maler tætte vægge gennemskinnelige og gennemskinnelige gardiner tætte. Om hvordan hendes håndarbejdende skikkelser også er portrætter af kunstneren. Og om hvordan hun som person og kunstner formår at bevare sit eget rum.

2421-129

Færøsk kunst – mellem modernisme og national identitet

TID: 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

I et land, hvor malerkunst var ukendt indtil for hundrede år siden, forekommer den rige udvikling, færøsk kunst har gennemlevet siden 1930, som noget af et mirakel. Færøsk kunst er nu blevet en ligeværdig stemme i koret af nordisk kunst fra samme periode. I et land, der først i slutningen af 1800-tallet blev bevidst om sin nationale identitet, kom hjemlige motiver selvfølgelig til at stå centralt i den nye færøske kunst. Til gengæld udviser kunsten på Færøerne ikke nogen nationalromantisk forherligelse af land og folk som 1800-tallets øvrige kunst i Norden. Det skyldes, at den nationale vækkelse ramte de færøske kyster omtrent samtidig med den internationale og formdyrkende modernisme. Dagens forelæsnings vil tage udgangspunkt i række enkeltværker fra færøsk kunsthistorie i spændingsfeltet mellem modernisme og national identitet.

2421-063

Edward Hopper

TID: 18/11, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidligere pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklametegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbigående – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

Har du tid og lyst til at gå
på Folkeuniversitetet i
dagtimerne på hverdage?

Se side 24-25 for
forelæsninger på bl.a.

Dokk1, hvor du kan
møde historiker
Søren Hein Rasmussen.

2421-027

Caravaggio: Hans kunst, tid og efterfølgere

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Caravaggio (1571-1610) udviklede fra omkring 1600 et revolutionerende billedsprog, ofte i sine altertavler til romerske kirker. Mange af dem er der endnu. Tiden var moden til at tage hans meningsfyldte konfronterende realisme til sig, selvom han også oplevede at få afvist sine billeder og måtte male dem om. Han levede i det rå gademiljø og måtte flygte fra Rom i 1606. Han malede videre på Malta, på Sicilien og i Napoli. Med sin direkte karske realisme og malemåde med lys og mørke blev han en stærk inspiration for en række mestre. Hvad er der på spil?

2421-196

Rokoko – nøgenhed og dekadence i oplysningens tjeneste

TID: 23/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Birgitte Zachø, mag.art. i kunsthistorie

Rokoko forbindes ofte med det franske hofs dekadence i årene før den franske revolution. Løsslupenhed og sorgløshed prægede billedet. Men er det virkelig hele historien? Nej! Rokoko er også oplysningens kunst og opstår som et ironisk svar på barokken. Det er en mangfoldig periode, der rummer både overdådig kirkearkitektur, indtagende nøgne kvinder, porcelænsfascination og visionær kunst, der søgte at forandre og forbedre verden. Denne lørdag vil vi dykke ned i rokoko og blive klogere på 1700-tallets europæiske kunstscene.

2421-029

Temaaften om Michael Kvium: Natur og samfundskritik

TID: 11/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Kunstneren Michael Kvium er berømt og berygtet for sine forvrængede menneskefigurer og stærke symboler. Kviums kunst er imidlertid meget mere end dét: Fra midten af 1990'erne optræder flere og flere dyr og naturelementer i Kviums værker, og i de senere år er der også føjet en markant samfundskritisk dimension til hans virke. Denne temaaften fokuserer på naturen og samfundskritikken i Kviums kunst: Vi skal se på, hvilke dyr Kvium gengiver, og på den rolle, de spiller i værkernes fortællinger. Vi skal også bag om nogle af de senere års samfundskritiske og satiriske værker. For hvor 'naturlig' er egentlig den natur, vi møder hos Kvium? Og hvad er det for en verdensorden, Kvium kommenterer med sin kunst?

2421-035

40 ikoniske fotografier

TID: 12/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVERISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotografierne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

Ruslands nye patrioter er klar til krig – og et rent lokalmiljø

Der er så meget, vi ikke forstår. Og Rusland er noget af det. Men måske kan vi alligevel få en lidt bedre idé om vores enorme nabo i øst ved at holde øje med deres foranderlige fædrelandskærlighed.

Af: Brian Traantoft Rasmussen

"Rusland er i dag mere autoritært end i slutningen af 1980'erne. Der er sket et tilbageslag til dengang, hvor Sovjetunionen svingede taktstokken. Russerne er simpelthen længere væk fra os, end vi troede – og det har overrasket eksperter verden over."

Sådan opsummerer Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker fra DIIS, situationen i kølvandet på Putins invasion af Ukraine. Og han ved, hvad han taler om. Rusland og udviklingen i det postsovjjetiske rum går som en rød tråd gennem hans alsidige karriere, der begyndte i årene efter Sovjetunionens kollaps.

Forskernes forundring – der visse steder tangerer opgivelse – betyder dog ikke, at vi skal forvise studier af russiske forhold til historiens mødning. Måske snarere tværtimod, mener han.

Rusland er stadig lige rundt om hjørnet, og når bjørnen brøler, sender det ryster gennem Europa. Derfor må vi fortsat forsøge at forstå de mekanismer, der driver krigen og former Rusland. Og ifølge Flemming Splidsboel Hansen bør vi stille skarpt på den særegne russiske patriotisme.

VILJEN TIL KRIG

Officielt er der ingen ideologi i Den Russiske Føderation. Det forbyder forfatningen fra 1993. Men alle er enige om, at skulle der være en, ville det være patriotisme. Det har Putin nævnt ved flere lejligheder, og i årevis har han da også spillet på den patriotiske loyalitetsfølelse i sit forsøg på at mobilisere befolkningen til både civil og militær handling, forklarer Flemming Splidsboel Hansen.

"Jeg har bl.a. undersøgt militarisme og patriotisme i det russiske samfund, og hvor militarismen kan ses som evnen til at gå i krig, at man ser krig som noget ønskværdigt og derfor forbereder sig på den, kan patriotismen ses som viljen til at gå i krig og ofre sig for fællesskabet," forklarer han.

Rusland er i krig i Ukraine, og de forbereder sig på at blive ved. I det russiske statsbudget for 2024 er der afsat 40 % til forsvaret. Til sammenligning får socialområdet 20 %.

Samtidigt udrulles patriotisme for fuld udblæsning overalt i Rusland, fra skolebøger og skulpturer til politiske taler og populærkultur. "Det er en 360 graders dækning", forklarer forskeren fra DIIS.

Men noget tyder på, at myndighedernes propagandaprojekt går mere trægt end forventet. Flemming Splidsboel Hansens nyeste forskning indikerer i hvert fald, at der, trods en generelt udpræget støtte i befolkningen, findes en ret begrænset vilje til at gå i krig blandt særligt kultureliten og de unge russere. De støtter måske krig, men ser helst, at andre gør det beskidte arbejde ved fronten.

MILJØ-PATRIOTERNE

De seneste år har en ny forståelse af patriotisme vundet indpas i Rusland. Ifølge meningsmålingerne er en patriot nu i høj grad en, der bekymrer sig om den russiske natur. I popularitet tangerer dén tolkning idéen om patriotisme som viljen til krig.

"Det har skabt en ny socialpolitisk virkelighed, hvor landets ledere bl.a. må tage stilling til, hvordan de vil rydde op efter Sovjetunionens absurde forurening. Derfor så vi også en Putin før krigen, der talte om vigtigheden af miljøplaner og affaldssortering," forklarer Flemming Splidsboel Hansen. Det russiske samfund er simpelthen nået til et punkt, hvor miljøspørgsmålet er uundgåeligt.

Men bevægelsen udfordrer tanken om opofrelse for det større fællesskab, uddyber han. For selvom miljø-patrioterne også kæmper for de russiske skove, brusende floder og kæmpe bjerge, er deres primære formål at skabe sunde og bæredygtige miljøer lige der, hvor de selv og deres familier bor.

Flemming Splidsboel Hansen understreger, at den traditionelle forståelse af patriotisme generelt har genvundet terræn med krigen i Ukraine, men han tror på, at individualismen og miljøhensynet vil fylde mere og mere i det lange løb.

"Og hvis det sker, og det på den anden side af krigen derfor bliver sværere at mobilisere sind og soldater, kan miljø-patriotismen måske afføde en helt ny geopolitisk virkelighed," afslutter han.

Litteratur, film & musik

2411-016

Alexander Meinertz: En introduktion til ballettens verden

— **TID:** 22/1, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Alexander Meinertz, ballet-anmelder og forfatter

Ballet er en verden af fantastiske fortællinger og fysiske kraftpræstationer. Med udgangspunkt i sin anmelderroste bog 'Ballet' introducerer Alexander Meinertz os denne aften til ballettens verden med engagement, viden og overskud. Undervejs dykker han ned i ballettens oprindelse i 1600-tallet, dens fundamentale principper og klassiske udtryk, men udfolder også den moderne ballets ekspressive og udforskende fortælleform samt ballettens kulturelle, historiske og sociale kontekst.

én aften

2411-028

Børneklassikere – for voksne

— **TID:** 23/1, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Der er nogle af de klassiske fortællinger for børn eller omhandlende børn, som går lige i hjertet på os voksne og kan forstås på flere planer og afslører flere lag: Det kan være religiøse, samfundsmæssige, psykologiske eller filosofiske. Tag med på en vandring i børnenes verden, og bliv klogere på værkernes budskaber, værdier, og hvad de har at sige os voksne.

- 23/01:** Astrid Lindgren: 'Brødrene Løvehjerte'
- 30/01:** Antoine de Saint-Exupéry: 'Den lille prins'
- 06/02:** Tove Jansson: 'Mumitrolde'
- 13/02:** J.M. Barrie: 'Peter Pan'
- 20/02:** Kenneth Grahame: 'Vinden i piletræerne'
- 27/02:** Lewis Carroll: 'Alice i eventyrland'

2411-119

Værker i verdensklasse

— **TID:** 24/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på seks forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring seks aftener med seks værker i verdensklasse. Det er godt selskab!

- 24/01:** Johann Wolfgang von Goethe: 'Faust' (1808). Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 31/01:** Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1856). Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet
- 07/02:** Ernest Hemingway: 'Farvel til våbnene' (1929). Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder for Politiken
- 14/02:** Gabriel García Márquez: '100 års ensomhed' (1967). Martin Zerlang, mag.art. i litteraturvidenskab, professor ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet
- 21/02:** Marguerite Duras: 'Elskeren' (1984). Amanda Grimsbo Roswall, cand.mag. i litteraturvidenskab og ph.d.-studerende ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, Københavns Universitet
- 28/02:** Inger Christensen: 'Sommerfugledalen' (1991). Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet

2411-210

Puccini – 100 år med store operaoplevelser

- **TID:** 27-28/1, 1 weekend, kl. 10.00-15.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

I 2024 er det hundrede år siden, at en af de største operakomponister døde, nemlig Giacomo Puccini. Alle kender 'Så kold den lille hånd er' fra 'La Bohème', tårnarien fra 'Tosca', 'O mio babbino caro' fra 'Gianni Schicchi', 'Nessun dorma' fra 'Turandot' og mange andre af hans udødelige numre. Ingen kan undgå at blive bevægede over hans kvindelige hovedfigurer, hvad enten det er den stakkels Madame Butterfly eller den handlekraftige Minnie i 'Pigen fra Vesten'. Denne temawebweekend ser vi på Puccinis ret kulørte livshistorie og på hans følelsesladede værker, der fortsat kan fylde operaarhusene og glæde et meget bredt publikum.

2411-239

Krigens litteratur

- **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Som regel er det militærfolk, historikere eller samfundsforskere, der udtaler sig om krige, eller også hører vi fra øjenvindner, der har deltaget i eller er flygtet fra kampene. Men skal vi have en dybere forståelse af, hvad krig gør ved mennesker og samfund, er det oplagt at spørge skønlitteraturen. Op gennem litteraturhistorien er krige blevet beskrevet på mange forskellige måder, både fra soldaternes skiftende synsvinkler og fra civile ofre, men også fra efterkommere til krigens helte og skurke. Denne dag gennemgår vi krigens litteraturhistorie fra begyndelsen af 1800-tallet og frem til i dag, hvor krigen i Ukraine også er blevet beskrevet i litteraturen.

2411-211

Musikkens mesterværker

- **TID:** 5/2, 6 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 12/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle store musikværker. Her er et farverigt tonedigt om 1001 nats eventyr, tre berømte symfonier fra tre forskellige perioder i musikhistorien, en romantisk opera og Mahlers vældige afskedssang. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie, om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

- 05/02:** Beethoven: 'Symfoni nr. 5', "Skæbnesymfonien"
19/02: Schumann: 'Symfoni nr. 1', "Forårsymfonien"
26/02: Mahler: 'Das Lied von der Erde'
04/03: Rimskij-Korsakov: 'Scheherazade'
11/03: Sibelius: 'Symfoni nr. 5'
18/03: Tjajkovskij: 'Eugen Onegin'

2411-053

Oversat skønlitteratur – aktuelle udenlandske værker

- **TID:** 5/2, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Savner du inspiration til din næste store læseoplevelse? Og vil du gerne have eksperternes bud på, hvilke aktuelle udenlandske værker der er værd at kaste sig over? Så vær med i denne forelæsningsrække, hvor det skal handle om den allernyeste oversatte skønlitteratur. Undervejs besøger vi fjerne afkroge af verden og dykker ned i værker af både franske, tyske, norske, japanske og tanzanianske forfattere. Forelæsningerne forudsætter ikke, at man har læst værkerne på forhånd.

- 05/02:** Annie Ernaux: 'Årene' (da. 2021). Steen Bille Jørgensen, professor i fransk, Aarhus Universitet
12/02: Lutz Seiler: 'Stern 111' (da. 2022). Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
19/02: Michel Houellebecq: 'tilintetgøre' (da. 2022). Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
26/02: Linn Ullmann: 'Pige, 1983' (da. 2022). Lotte Kirkeby Hansen, forfatter og anmelder
04/03: Abdulrazak Gurnah: 'Efterliv' (da. 2022). Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet
11/03: Sayaka Murata: 'Døgnkiosk-mennesket' (da. 2019). Annette Thorsen Vilslev, ph.d. i moderne japansk litteratur og litterat

UDVID FORELÆSNINGSOplevelsen

Snup en bid mad i kantinen

2411-383

Nyere stemmer i dansk litteratur

— **TID:** 6/2, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00.
OBS: Ingen undervisning 13/2 og 26/3
PRIS: 1.395 kr., studerende 695 kr.
STED: Søauditorierne – Eduard Biermann Auditoriet (bygning 1252, lok. 204), Bartholins Allé 3, 8000 Aarhus C
UNDERVISER: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

På dette kursus vil vi læse nogle af de absolutte højdepunkter i den nyere danske litteratur – af forfattere, som alle debuterede efter år 2000. Vi skal møde nye originale stemmer, som skiller sig ud ved deres særpræg. Flere af værkerne kan dog også bringes i dialog og måske ligefrem siges at repræsentere nye strømninger. Værkernes tematiske knudepunkter: kultur, køn, klasse, kapitalismekritik og øko-katastrofe kunne lyde som en reprise af 1970'erne, men den sproglige (selv)bevidsthed synes større, og apokalypsen rykket tættere på. Hver kursusgang indledes med et oplæg fra underviseren, hvor værket placeres litteratur-, kultur- og idéhistorisk. Herefter tager underviseren fat på analyse og fortolkning af værket, som vi fortsætter gennem fælles diskussion på holdet.

- 06/02:** Knud Romer: 'Den som blinker er bange for døden'
20/02: Kristian Bang Foss: 'Døden kører Audi'
27/02: Lone Hørslev: 'Dyrets år'
05/03: Theis Ørntoft: 'Digte 2014'
12/03: Hanne Højgaard Viemose: 'Mado'
19/03: Yahya Hassan: '2'
02/04: Olga Ravn: 'De ansatte'
09/04: Christina Hagen: 'Korrekthedsbibelen'
16/04: Asta Olivia Nordenhof: 'Penge på lommen'
23/04: Ida Marie Hede: 'Suget eller Vasker du vores fuckfingre med tårer?'
30/04: Josefine Klougart: 'Alt dette kunne du få'
07/05: Glenn Bech: 'Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet'

2411-384

Det gode selskab: Høj på sprog

— **TID:** 8/2, 5 torsdage, kl. 10.00-11.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Vi bruger det dagligt. De fleste af os har stærke holdninger til det. Og når nogen udtaler eller – Gud forbyde det – staver ordene bare en lille smule anderledes, rynker vi på næsen. Også selvom vi udmærket forstår dem. Få rørt lattermusklen, og få ikke mindst øje og øre for vores måder at bruge det danske sprog på, når vi tager med ud i både verden, landets af-sides egne og ind i hverdagssamtalen og Den Danske Ordbogs maskinrum: fra det danske sprogs oprindelse til ordbogsprincipper og såkaldt 'samtalegrammatik' – og fra dialektale forskelle i dagens Danmark til engelsk påvirkning af det danske sprog.

- 08/02:** Hvorfor er dansk verdens bedste sprog? Peter Juel Henriksen, seniorforsker ved Dansk Sprognævn
15/02: Som man siger: Dansk talesprog i forskellige egne af Danmark i dag. Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder
22/02: Ekkoer af engelsk: Om engelsk påvirkning af dansk sprog. Henrik Gottlieb, lektor emeritus i engelsk, Københavns Universitet
29/02: Ordbogen – principper og debatter. Lars Trap-Jensen, seniorredaktør på ordnet.dk
07/03: Samtalegrammatik: Kunsten at føre en samtale. Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

2411-024

Haruki Murakami og anden japansk litteratur på dansk

— **TID:** 20/2, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gennem fire forelæsninger tager den danske oversætter af Murakami, Mette Holm, og cand. mag. i filosofi og japansk David Larsson dig gennem både ældre og helt ny japansk litteratur. Bliv klogere på Haruki Murakami, Yukio Mishima, den nyoversatte Nobelprisvinder Yasunari Kawabata samt de japanske kvindelige forfattere, der foreligger på dansk. Og hør også om, hvordan den japanske litteratur når ud til de danske læsere.

- 20/02:** Introduktion til Haruki Murakamis forfatterskab. Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
27/02: Lidt ældre og meget nyere japansk litteratur i oversættelse. Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
05/03: Hvordan præsenteres japansk litteratur? Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk
12/03: Yukio Mishima og hans forfatterskab. David Mark Larsson, cand.mag. i filosofi og japansk, Københavns Universitet

2411-114

Hvad er et liv? Nobelpris- tageren Annie Ernauxs forfatterskab

— **TID:** 11/3, 1 mandag, kl. 17.45-19.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Nobelpristageren Annie Ernaux skriver om sit eget liv, idet hun blander det individuelle liv med det kollektive liv, tydeligst i 'Årene' (2008/2020), hvor vi følger hendes eget liv fra en opvækst i 40'ernes Nordfrankrig til hendes liv som voksen i Paris. Vi lever hver vores liv, men den historie, som vores liv udgør, er samtidig flettet ind i en fælles historie, og det er denne forbindelse, Ernaux er optaget af at beskrive. Ofte er det et konkret fotografi, der er udgangspunktet for erindringen hos Ernaux, fordi fotografiet akut kan bringe os tilbage til en tid, vi har lagt bag os. Forelæsningen giver et overblik over hele forfatterskabet, inklusive 'Fortabe sig', som udkom på dansk i maj 2023.

Kom med til
 Århundredets Festival
 8.-17. marts

LÆS MERE PÅ AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

Hvad er det, man kan og skal lægge mærke til, når man lytter til musik? Det sætter lektor Søren Schauser fokus på i 'Højdepunkter i klassisk musik og opera'. Se side 81. Her er det vibrafonist Viktoria Holde Søndergaard til Hearts & Minds Festival.

2411-037

Højdepunkter i klassisk musik og opera – med Søren Schauser

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 12.00-14.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

Ligger der et hemmeligt budskab gemt i Beethovens 'Für Elise'? Hvorfor er Edward Elgars 'Gådevariationer' så hemmelige? Og hvad har komponisterne egentlig selv sagt om det hele? Denne dag formulerer Søren Schauser vigtig viden og fortæller sjove anekdoter, mens han guider dig gennem det særlige ved en række udvalgte højdepunkter inden for klassisk musik og opera. Hvad er det, man kan og skal lægge mærke til? Og hvad gør stykkerne centrale i musikhistorien? Søren Schauser er bl.a. ph.d. i filosofi, violinist og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Desuden er han kendt for sin medvirken i 'Den klassiske musikquiz' på DR2.

2411-328

Asger Schnack om John Coltrane

— **TID:** 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Asger Schnack, forfatter

Denne søndag har du mulighed for at høre forfatter Asger Schnack fortælle om sit forhold til John Coltrane i videste forstand. Der er ikke tale om en musikteoretisk eller -historisk forelæsning, men om et foredrag, der tager udgangspunkt i John Coltranes betydning i sig selv og i sammenhæng med andre af jazzens store personligheder (Miles Davis, Thelonious Monk), men også – og ikke mindst – vil inddrage John Coltranes og andre musikeres indflydelse på digtekunsten i form af improvisation og direkte inspiration fra enkelte numre eller plader. I USA taler man ligefrem om Jazz Poetry, et fænomen, der også kendes i Danmark, og som Asger Schnack vil belyse ud fra egne og andres erfaringer og resultater – fra Per Højholt til Pia Juul.

2411-351

Da litteraturen – og Danmark – blev moderne: Dansk litteratur 1870-1914

— **TID:** 17/3, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

I tiden 1870-1914 sker der en omvæltende modernisering af Danmark. I byerne, på landet, i de politiske og sociale modsætninger, i livsformer, i forholdet mellem mænd og kvinder. Og litteraturen følger med. Det blev 'den 2. guldalder' – efter romantikkens. Georg Brandes satte sig i spidsen for det moderne gennembrud hos forfattere som Henrik Pontoppidan, J.P. Jacobsen, Herman Bang – og senere bl.a. Jeppe Aakjær, Martin Andersen Nexø og Johannes V. Jensen. Kvindelige forfattere hørte med, men blev temmelig overset. Det skal vi råde bod på! Denne dag skal vi læse nogle af de bedste tekster og forstå dem i sammenhæng med de skiftende idéer, temaer, skrivemåder.

2411-087

Forfatteren og forskeren – Helle Helle og Dag Heede

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Helle Helle, forfatter, og Dag Heede, lektor i dansk litteratur, Syddansk Universitet

Helle Helles forfatterskab er både folkelig og lettilgængelig bestsellerlitteratur, kompleks og sofistikeret 'dansk lærerlitteratur' for feinschmeckere. Hun blev længe læst som en 'minimalistisk realist', der skrev om de samme jeg-svage, livsangste, kvindelige selvbetragtere. Men værk og forskning går nu nye veje og sætter spørgsmålstejn ved både minimalismen og realismen. Værkerne handler nemlig også om sig selv og deres egne tilblivelsesbetingelser, og de tilsyneladende handlingslammede hovedpersoner er i realiteten på vej til at blive forfattere. Hør forfatter Helle Helle i samtale med litteraturforsker Dag Heede. Vi tager udgangspunkt i den nye roman, 'Hafni fortæller', men derfra kommer vi godt rundt i hele forfatterskabet.

2411-097

Koncertforelæsning: Guitarens historie

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.45-19.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Thea Vesti Pedersen, guitarist og lektor ved Det Jyske Musikkonservatorium, og Jens Christian Kwella, guitarist og lektor ved Det Jyske Musikkonservatorium

Under navnet GuitarRama Jazzical har el-guitarist Jens Christian Kwella skabt en række kompositioner for elguitar og klassisk guitar og opført, indspillet og udgivet dem sammen med klassisk guitarist Thea Vesti Pedersen. Denne aften fortæller de to guitarister om og fremfører eksempler fra guitarens historie og viser, hvordan alle disse roller inddrages i de nye kompositioner. Musikken kommer omkring det meste af guitarens historie fra folkemusik og klassisk til jazz og rock, og der demonstreres og fortælles om forskellige spilleteknikker og traditioner. Få en forsmag her.

2411-040

Rune Lykkeberg om Shakespeare

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.45-19.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

William Shakespeares drama er en fælles fortælling for vores kultur. Hans stykker er sjove, spændende og dramatiske. Hans sprog er ny-skabende og forrygende. Og man bliver altid klogere, når man ser vores verden reflekteret på hans scene. I bogen 'Samtaler om Shakespeare' (Informations Forlag) har Rune Lykkeberg talt med skuespillere, instruktører, forskere, en oversætter, en kritiker og en minister om deres liv med Shakespeare og om, hvad der for dem er det særlige ved hans dramatik. Vær med, når han denne aften stiller skarpt på, hvad han har fået ud af at skrive bogen – og ikke mindst hvad vi ifølge ham kan bruge Shakespeare til i dag.

Hvad har store forfattere tænkt og skrevet om det at sætte sit liv på skrift? Tag med litteraturhistoriker Anne Green Munk på rejse gennem den selvbiografiske skønlitteratur. Se side 83.

2411-365

Salman Rushdie

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 18.00-20.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Søren Frank, professor i litteraturvidenskab, Syddansk Universitet

Det sendte chokbølger gennem hele den vestlige verden, da Salman Rushdie under et litterært arrangement i New York den 12. august 2022 pludselig blev angrebet af en maskeret mand, som stak forfatteren flere gange med en kniv. Episoden kostede Rushdie det ene øje. Den britisk-indiske forfatter fik sit store gennembrud med romanen 'Midnatsbørn' i 1981, for hvilken han modtog Bookerprisen. Syv år senere udkom 'De sataniske vers'. En bog, der fik det iranske præstestyre til at udstede en fatwa mod ham. Trods et liv med sikkerhedsvagter har Rushdie imidlertid aldrig opgivet sin kamp for ytringsfrihed. Denne aften dykker Søren Frank ned i et ikke let tilgængeligt forfatterskab, men et forfatterskab, der, når man først er kommet ind i det, er svært at give slip på igen.

2411-382

Dansk sprog i 6.000 år

TID: 2/4, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Thomas Olander, lektor i indoeuropæisk sproghistorie, Københavns Universitet

De fleste ved, at svensk og norsk er søster-sprog til dansk. Tysk og engelsk er en slags kusiner, men vores sprog har også fjernere slægtninge over hele kloden – vi er en lille del af den store indoeuropæiske sprogfamilie. Med udgangspunkt i moderne dansk, som vi går rundt og snakker det med hinanden, spoler vi tiden tilbage og sætter dansk ind i en større sproghistorisk sammenhæng. Hvordan er dansk blevet til? Hvornår kom det til Danmark? Hvor kom det fra? Og hvor langt tilbage går det danske sprogs historie? Undervejs kommer vi forbi gamle stadier af dansk og andre sprog, og vi snakker om, hvad det betyder, at nogle sprog er beslægtede med hinanden, men ikke med andre.

2411-019

Tre værker du bør kende

TID: 9/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, fede design og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, eller fordi du vil udfordres. NB Forelæserne, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

09/04: Tre kunstværker, du bør kende.

Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

16/04: Tre film, du bør se.

Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievitenskaber, Aarhus Universitet

23/04: Tre musikværker, du bør lytte til.

Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

30/04: Tre bøger, du bør læse.

Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

07/05: Tre design, du bør kende.

Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Tilmeld dig
nyhedsbrevet
på fuau.dk

2411-236

Forfatteren og forskeren – Svend Åge Madsen og Henrik Zetterberg-Nielsen

TID: 30/4, 1 tirsdag, kl. 17.45-19.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Svend Åge Madsen, forfatter, og Henrik Zetterberg-Nielsen, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Svend Åge Madsens forfatterskab er unikt ved sin sammenhæng og sammenbundethed. Bøgerne slynger sig ind i hinanden, og fortællingerne fortsætter i nye fortællinger. Henrik Zetterberg-Nielsen forsker i fiktion og fortællinger og særligt i, hvad mennesker bruger fortællinger om åbenlyst opfundne karakterer og begivenheder til. I dialogen ser forfatteren og litteraten især på de litterære opfindelser, som Madsen introducerer eller forandrer eller er med til at gøre til trends i dansk litteratur. Aftenen indeholder oplæsning, diskussion og snak om nye og ældre bøger af Madsen.

2421-120

Lær af de bedste – om at skrive erindringer og selvbiografisk skønlitteratur

TID: 4/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Anne Green Munk, postdoc i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Har du nogensinde gået med tanken om at nedfælde dine erindringer? Det kan være med tanke på udgivelse, for at starte en familietradition eller bare for at udforske, hvad der sker, når man begynder at skrive om sit liv. I denne forelæsningsrække ser vi nærmere på, hvad litteraturhistoriens markante forfattere har tænkt og skrevet om det at sætte sit liv på skrift. Få forfatternes refleksioner over skriveprocessen samt inspiration og gode råd til at give dig i kast med at skrive.

04/09: Ernest Hemingway
 11/09: Virginia Woolf
 18/09: Karen Blixen
 25/09: Karl Ove Knausgård
 02/10: Patti Smith
 09/10: Sally Mann

2411-211

Musikkens mesterværker

— **TID:** 21/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i en række berømte musikværker, og her er to velkendte klassiske symfonier, tre meget forskellige musikalske fortællinger fra Tjekkiet, Tyskland og USA, en amerikansk opera, der er en moderne nyklassiker, samt højt elskede, romantiske klaverværker. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie, om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om du genhører disse værker eller kaster dig over andre musikstykker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

21/10: W.A. Mozart: Symfoni nr. 25 og 40
28/10: B. Smetana: 'Mit fædreland', inkl. 'Moldau'
04/11: R. Strauss: 'Don Juan'
11/11: C. Ives: Tre orkesterværker
18/11: J. Adams: 'Nixon in China'
25/11: Chopin: Klaverværker

2421-045

Højdepunkter i verdenslitteraturen

— **TID:** 22/10, 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Over seks aftener introducerer forløbet dig til de uomgængelige klassikere i verdenslitteraturen, der til stadighed er populære læserfavoritter. Fra engelske Shelley til franske Baudelaire og italienske Ferrante. Fælles for de seks værker er, at de har haft en markant betydning for vores fælles historie og moderne verdensbillede. Tag med på en rejse gennem knap 200 års litteraturhistorie, og lad dig fascinere af forskernes fortællinger om deres yndlingsværker. Forelæsningsrækken er baseret på antologien '50 værker – højdepunkter i verdenslitteraturen' (Aarhus Universitetsforlag).

22/10: Mary Shelley: 'Frankenstein'. Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
29/10: Charles Baudelaire: 'Helvedsblomsterne'. Steen Bille Jørgensen, professor i fransk, Aarhus Universitet
05/11: Herman Melville: 'Moby-Dick'. Peter Mortensen, lektor i engelsk, Aarhus Universitet
12/11: Virginia Woolf: 'Mrs. Dalloway'. Elisabeth Skou Pedersen, ph.d. i litteraturhistorie
19/11: Karl Ove Knausgård: 'Min kamp'. Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
26/11: Elena Ferrante: 'Napoli-romanerne'. Anne Green Munk, postdoc i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

2421-054

Bliv klogere på historie – gennem fiktionen

— **TID:** 22/10, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Hvordan har forfattere forvaltet den danske og udenlandske historie gennem tiden? Er der nogle måder at skrive historie ind i fiktion på, som er mere 'korrekte' end andre? Er det okay at skrive biografiske romaner om en nulevende person? Hvorfor er det vigtigt at læse vidnesbyrds litteratur? Hvordan kan man genskabe sig selv og sin egen identitet i historisk fiktion? Hvorfor skrev Thit Jensen aldrig om Margrete 1.? Hvad er forskellen på exofiktion og historiske romaner? Og går historie (fakta) og skønlitteratur (opdigtning) egentlig særlig godt sammen?

22/10: Johannes V. Jensen: 'Kongens fald' (1901)
29/10: Danske dronninger – Thit Jensen: 'Den sidste valkyrie' (1954), og Anne Lise Marstrand-Jørgensen: 'Margrete 1.' (2020)
05/11: Krigslitteratur – Erich Maria Remarque: 'Intet nyt fra vestfronten' (1928), og Primo Levi: 'Hvis dette er et menneske' (1947)
12/11: Historier om Bergman – Alexander Ahndoril: 'Instruktøren' (2006)
19/11: Jesper Wung-Sung: 'En anden gren' (2017)
26/11: Exofiktion – Raket Haslund-Gjerrild: 'Adam i paradiset' (2021), og Hanne-Vibeke Holst: 'Kriger uden maske' (2022)

2421-046

Nordisk litteratur og kunst

— **TID:** 24/10, 8 torsdage, kl. 09.15-11.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

I denne forelæsningsrække rejser vi til seks nationer i Norden: Færøerne, Norge, Sverige, Island, Finland og Grønland. Vi ser tilbage på den skriftlige tradition, der udspringer af giganter som Halldor Laxness, Knut Hamsun og William Heinesen og lander oppe i den spændende litteratur fra det nye årtusind. Hvad har tendenserne været, og hvad har farvet de enkelte nationers litteratur lidt længere tilbage i tiden og frem til nu? Endelig danner den nationale billedkunst et visuelt bagtæppe for forelæsningerne.

24/10: Færøsk kunst og litteratur: lune, poesi og magi
31/10: Grønland i litteraturen, kunsten og myterne
07/11: De norske mænd i kunst og litteratur 1: Edvard Munch, Per Petterson og Karl Ove Knausgård
14/11: De norske mænd i kunst og litteratur 2: Lars Saabye Christensen
21/11: Svenske kvinder i litteraturen: Selma Lagerlöf og Kerstin Ekman
28/11: Finsk litteratur og kunst
05/12: Islandsk litteratur: en intro til tre af Islands bedste nyere forfatterskaber
12/12: Islandsk litteratur: Jón Kalman Stefánsson: 'Himmerige og helvede', 'Englenes sorg' og 'Menneskets hjerte'

2421-032

Dostojevskij og Thomas Mann

— **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00–14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Anders Thyrring Andersen, sognepræst i Vor Frue Kirke i Aarhus samt mag.art. i litteraturhistorie, og Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Denne weekenddag kan du høre to forelæsninger om to forfatterskaber, der hører til blandt de væsentligste i verdenslitteraturen. Anders Thyrring Andersen lægger ud med at belyse nogle af de kristne temaer i Dostojevskijs forfatterskab: skylden, lidelsen og opstandelsen. I anden del vil Morten Dyssel fokusere på Manns slægtskab med Dostojevskij, som gav ham idépolitiske impulser i krigsårene 1914–18, og som han indholds- og formmæssigt orienterede sig efter, da han skrev sine store romaner 'Trolddomsbjerg' (1924) og 'Doktor Faustus' (1947) om ikke mindst det nihilistiske morads, som det refleksionssyge moderne menneske har et eksistentielt behov for at finde en farbar vej ud af.

2421-155

Island fra vikingetid til nutid – belyst ved genstande i Islands Nationalmuseum samt moderne litteratur og billedkunst

— **TID:** 26/10, 1 lørdag, kl. 10.00–16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Lise Gjedssø Bertelsen, mag.art., ph.d. i arkæologi, Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island, og Else Ploug Isaksen, billedkunstner

Arkæolog Lise Gjedssø Bertelsen indleder med at præsentere et udvalg af genstande i Islands Nationalmuseums store kulturhistoriske samlinger. Og vi skal høre, hvorledes disse genstande hver især spejler den tid af Islands historie, de var forankrede i. Herefter stiller litteraturhistoriker Torben Rasmussen skarpt på litteraturen, der fra midten af 1800-årene kom til at spille en rolle for den gryende kamp for Islands selvstændighed. Vi skal lære nogle eksempler bedre at kende gennem oplæsning og korte analyser og naturligvis høre noget om den moderne litteratur. Billedkunstner Else Ploug Isaksen afslutter dagens forelæsning. Billedkunsten er ny i Island; den første egentlige udstilling af professionel billedkunst åbnede først i år 1900. Det interessante er, i hvilken grad billedkunst (og litteratur) fortsat understøtter nationale følelser.

LiteratureXchange

19.—23. juni 2024

Sæt kryds i kalenderen til fem intense dage med litteraturoplevelser i Aarhus

Oplev blandt andre den fransk-marokkanske forfatter **Leïla Slimani** og britisk-palæstinensiske **Isabella Hammad** til international litteraturfestival i Aarhus – og få indblik i de litterære tendenser. Fem dage spækket med forfattermøder, læse-inspiration, fællesskab og helt nye litteraturoplevelser.

Du kan allerede nu købe stjernebilletter til LiteratureXchange og få adgang til en lang række arrangementer under festivalen.

Find os på Facebook og Instagram og tilmeld dig vores nyhedsbrev for at holde dig opdateret om programmet for LiteratureXchange 2024.

Læs mere på litx.dk

2421-185

Tre værker du bør kende

— **TID:** 6/11, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, imponerende bygningsværker og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, fordi du vil udfordres. Vær med, fordi du vil have en ny vinkel på et værk, du allerede kender. Eller bare fordi du er nysgerrig. NB Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

- 06/11: Tre film, du bør se.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 13/11: Tre bygningsværker, du bør kende.** Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker
- 20/11: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 27/11: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 04/12: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

2421-096

Temalørdag om Bob Dylan

— **TID:** 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 550 kr., studerende 300 kr. inkl. en sandwich og en vand
UNDERVISERE: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, SDU, Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, AAU, Asger Schnack, forfatter, Michael Rindom Krogsgaard, professor, idrætstraumatologi og artroskopi, Bispebjerg Hospital/KU, Ole B. Jensen, professor i arkitektur og medieteknologi, AAU, Jacob Dreyer, musiker, og Jens Askehave, musiker

Der er næppe nogen anden kulturpersonlighed, der har påvirket det moderne samfund så meget, som Bob Dylan har gjort siden begyndelsen af 1960'erne. Og en drøftelse af Bob Dylans værk kræver stort set ingen anledning. Alene værket er grund nok i sig selv. Derfor sætter vi denne weekenddag fokus på hans værk og går i dybden med nogle af hans helt centrale sange. Det bliver også til et overblik over Bob Dylans påvirkning af danske kunstnere, og vi slutter af med nogle musikalske eksempler spillet live med Bob Dylans sange på dansk.

2421-195

Benjamin Britten – den internationale englænder

— **TID:** 9-10/11, 1 weekend, kl. 10.00-15.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Med komponisten Benjamin Britten (1913-1976) blev England hjemland for en af hovedskikkelserne i det 20. århundredes musik. Britten gjorde sig med sin moderate modernisme gældende inden for et bredt spektrum af genrer. På operascenerne har han fået sin faste plads – ikke kun med gennembruddet 'Peter Grimes', men også med værker som fx 'Billy Budd' og 'Skruen strammes'. Også i koncertsalene hører Britten til standardrepertoiret, bl.a. med det gribende 'War Requiem', og mange koncertgængere har lært symfoniorkestret at kende gennem 'A Young Person's Guide to the Orchestra'. Brittens udsøgte kammermusik, hans fine korsatser og elskede sange bliver ligeledes opført verden over. Mag. art. Leif V.S. Balthzersen giver denne weekend en bred introduktion til denne spændende og vidtfavnende komponist og hans værker.

2421-121

Intensiv litteraturlæsning

— **TID:** 9/11 og 23/11, 2 lørdage, kl. 10.00-14.00.
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hensigten med dette forløb er at skærpe vores udbytte, når vi læser, vores opmærksomhed på både indhold og form. Vi undersøger litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, at udvide vores horisont. Og vi studerer de sproglige valg, forfattere har truffet, og søger at forstå deres hensigt, mening og funktion. Vi vil studere vedkommende fortællinger og litterære virkemidler hos bl.a. Blicher og Blixen, Thomas Mann, Herman Bang foruden nyere danske og europæiske forfattere.

2411-321

Neil Young – i ord, lyd og billeder

— **TID:** 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

Gå med på opdagelse i den canadiske sangskriver og rockmusiker Neil Youngs univers. Forelæsningen præsenterer den unikke sammensætning i den youngske produktion – fra de tidligste tiltag i grupper som Buffalo Springfield over hans skelsættende ballader som solist og det potente samarbejde med Crazy Horse.

2421-038

Det tyske borgerskabs storhed og fald: Thomas Manns slægtsroman 'Buddenbrooks'

— **TID:** 9/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Den tyske forfatter Thomas Mann fik sit litterære gennembrud med den selvbiografisk funderede roman 'Buddenbrooks'. En families forfald' (1901), der små 30 år senere skulle indbringe Mann Nobelprisen i litteratur. Denne lørdag undersøges og udfoldes romanens fremstilling af det tyske borgerskabs storhed og fald med huset Buddenbrook som eksempel på udviklingen og undergangen.

HISTORISKE DAGE 2024

MØD
HISTORIEN

6 SCENER, 75 UDSKILLERE, 150 EVENTS

ØKSNEHALLEN
9.-10. MARTS

HISTORISKEDAGE.DK

Folkeuniversitetet

NORDEN

ÅRHUNDREDETS FESTIVAL RETTER BLIKKET MOD NORD

Der er mange bånd de nordiske lande imellem. Havet har været centralt og har skabt relationer, udsyn og velstand. Og krige, kongehuse, samhandel, ekspeditioner, giftermål og broforbindelser har formet fortællingen. I dag er nogle af de nordiske kendetegn små åbne velfærdsstater, høj tillid og lykke, stor og verdenskendt musik, arkitektur, kunst og litteratur samt en restaurantscene, der er blandt de bedste i verden. Vi deler udfordringer såsom klimaforandringer, omstilling til vedvarende energi, aldrende befolkninger og sikkerhed.

I løbet af ti festival dage kan du bl.a. spise, lytte, danse, drikke, se og vandre dig igennem det nordiske tema. På de følgende sider finder du et udpluk af festivalens mange arrangementer, og der kommer hele tiden flere til på aarhundredetsfestival.dk.

Festivalen realiseres i 2024 med støtte fra Aarhus Kommune, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Stibofonden og Nordea-fonden.

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

08–17 MAR
2024

FESTIVALEN REALISERES MED STØTTE FRA:

FORPREMIERE: 'KALAK'

I 2007 debuterede Kim Leine som forfatter med erindringsromanen 'Kalak', der modtog store roser fra anmelderne. Nu er 'Kalak' blevet filmatiseret, og du har mulighed for at se den før alle andre. Filmen handler om Jan, der bor i Grønland med sin familie. Han higer efter at blive ligesom de andre – en ægte kalak, en 'skide grønslænder'. Men Jan havner i en malstrøm af sex- og medicinmisbrug og en identitetskrise, der trækker tråde tilbage til hans forhold til sin incestuøse far. Inden forpremiere-visningen kan du opleve forfatter Kim Leine i samtale med Noa Kjærsgaard Hansen, cand.mag. og kulturformidler.

HOLD-NR.: 2411-453 ♦ **TID:** MANDAG 4/3, KL. 18.30-21.00 ♦ **STED:** ØST FOR PARADIS ♦ **PRIS:** 150 KR. INKL. ET GLAS BOBLER ♦ **MEDARRANGØR:** ØST FOR PARADIS

SKYGGEKRIGEN – PUTINS SPIONER I NORDEN

Putins spioner opererer i hjertet af Norden. Russiske desinformationskampagner udfordrer det europæiske demokrati, og moderne krigsførelse har fundet en ny arena online. Denne aften stiller vi skarpt på, hvordan de nordiske lande kan beskytte sig mod disse trusler. Samtalen tager afsæt i DR-dokumentaren 'Skyggekrigen', der blev til i et samarbejde mellem danske DR, norske NRK, svenske SVT og finske Yle. Dokumentaren er et eksempel på vigtigheden af det nordiske samarbejde i en verden i konstant forandring. Få indblik i den strategiske betydning af information i det 21. århundrede samt de skjulte trusler fra russisk side i selskab med militæreksperter og lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik Peter Viggo Jakobsen og DR-journalist Niels Fastrup. Samtalen modereres af lektor på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Asbjørn Slot Jørgensen.

HOLD-NR.: 2411-362 ♦ **TID:** FREDAG 8/3, KL. 17.15-19.00 ♦ **STED:** DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. ♦ **MEDARRANGØR:** DANMARKS MEDIE- OG JOURNALISTHØJSKOLE

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

AARHUS JAZZ ORCHESTRA PRÆSENTERER: JAZZ MELLEM LINJERNE FEAT. PETER LAUGESSEN OG ANNE GREEN MUNK

Digter Peter Laugesen sættes denne aften i stævne med forfatter og postdoc i litteraturhistorie Anne Green Munk og Aarhus Jazz Orchestra. En koncert, der mest af alt minder om en musikalsk og poetisk totaloplevelse, hvor publikum bliver taget med gennem lyrikkens og Nordens møder med jazzen gennem den nordiske kulturhistorie. Oplev en levende legende optræde med et af landets førende bigbands.

HOLD-NR.: 2411-460 ♦ **TID:** FREDAG 8/3, KL. 19.00-21.00 ♦ **STED:** AARHUS UNIVERSITET ♦ **PRIS:** 240 KR., STUDERENDE 120 KR. ♦ **MEDARRANGØR:** AARHUS JAZZ ORCHESTRA

VERDENS LYKKELIGSTE FOLK?

Sammen med vores nordiske naboer, er vi danskere tilsyneladende blandt verdens lykkeligste. Vi er dog også et folk, der er påvirket af mental mistrivsel. Mange får diagnoser som angst og depression, og brugen af psykiatrisk medicin er høj. Hvordan skal vi forstå den komplekse udvikling? Hvad er lykke? Og hvad betyder det at få en diagnose? Bliv klogere med lykkeforsker og professor i økonomi Christian Bjørnskov og speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri Jakob Ørnberg. Journalist Bjørg Tulinus er vært.

HOLD-NR.: 2411-447 ♦ **TID:** FREDAG 8/3, KL. 19.00-21.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

PÅ VERDENSTURNÉ MED DEN NORDISKE MODEL

Begrebet 'den nordiske model' er velkendt i Norden. Det påkalder sig både stolthed og nu og da konflikt. Men den nordiske model er også et globalt begreb, som har inspireret modsatrettede visioner – en attraktiv fremtid eller en region under forfald. Disse billeder af Norden har skabt nye definitioner af den nordiske model og affødt en udveksling af nordiske idéer, traditioner og personer ud over regionens grænser. Men hvad betyder disse historiske udvekslinger for begrebet i dag? Postdoc Byron Zachary Rom-Jensen giver dig et overblik.

HOLD-NR.: 2411-456 ♦ **TID:** LØRDAG 9/3, KL. 13.00-15.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. ♦ **NB:** PÅ LET-FORSTÅELIGT ENGELSK

FESTIVALÅBNING PÅ ARKITEKTSKOLEN AARHUS: NATUR, KUNST OG ARKITEKTUR MOD NORD

Uanset hvor i Norden man bor, har samspillet med naturen påvirket kulturen. Det kommer til udtryk i vores måder at bo på, i kunsten og i vores natursyn. Denne aften tager vi livtag med naturen i tre skarpe foredrag i selskab med lektor på Arkitektskolen Aarhus Katrina Marstrand Wiberg, cand.mag. i kunsthistorie Amalie Grubb Martinussen og professor i biodiversitet Rasmus Ejrnæs. Aftenen krydres med fællesspisning i folkekøkkenstil.

HOLD-NR.: 2411-454 ♦ **TID:** LØRDAG 9/3, KL. 17.00-21.30 ♦ **STED:** ARKITEKTSKOLEN AARHUS ♦ **PRIS:** 275 KR. INKL. FÆLLESSPISNING ♦ **MEDARRANGØR:** ARKITEKTSKOLEN AARHUS

LINN ULLMANN OG ANNE GREEN MUNK PÅ AARHUS TEATER

Linn Ullmann er en af disse års mest fremtrædende forfattere i Norden. Hun er halvt nordmand, halvt svensker og har indtil nu udgivet syv romaner. De to seneste romaner 'De urolige' og 'Pige, 1983' blev begge nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris i hhv. 2016 og 2022. I sine bøger bruger Ullmann ofte selvoplevet stof, men selv når oplevelserne virker hårde, fornemmer man humor og intellektuel distance til stoffet. Ullmann ser på verden med et grundigt og kærligt blik og inddrager både forskning og inspiration fra andre forfatters værker i sin skrivning. Oplev hende i samtale med litteraturhistoriker Anne Green Munk.

HOLD-NR.: 2411-371 ♦ **TID:** MANDAG 11/3, KL. 19.00-21.00 ♦ **STED:** AARHUS TEATER ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. ♦ **MEDARRANGØR:** AARHUS TEATER

KAN TANG REDDE VERDEN?

En opskaleret og bæredygtig tangproduktion kan måske i fremtiden bidrage til at løse nogle af verdens mest presserende udfordringer: klimaforandringerne, den globale folkesundhed, sult, mangel og biodiversitetskrisen i havene. Men hvad er det ved tang, der gør det brugbart i så vidt forskellige situationer? Og er det for godt til at være sandt? Denne dag vil Annette Bruhn, seniorforsker i marin økologi, gøre dig klogere på de mange fascinerende egenskaber ved tang. Vi trækker også udendørs og kigger nærmere på de tangarter, der lever i Aarhusbugten.

HOLD-NR.: 2411-439 ♦ **TID:** LØRDAG 9/3, KL. 13.00-15.00 ♦ **STED:** AARHUS INTERNATIONAL SEJLSPORTSCENTER ♦ **PRIS:** 200 KR., STUDERENDE 100 KR. INKL. KAFFE/TE AD LIBITUM

KÆRS KUNSTKAFÉ: EDVARD MUNCH – BAG OM 'SKRIGET'

Edvard Munch er en af de mest berømte malere overhovedet. Men Munch er meget mere end 'Skriget' og 'Madonna'. Denne eftermiddag får kunsthistoriker og tv-vært Peter Kær besøg af Lucas Haberkorn, der er samlings- og forskningschef på Museum Jorn og en af landets største kendere af symbolismens mester Edvard Munch. De to kunsthistorikere går på opdagelse i Munchs værker – belyst med nedslag i et langt kunstnerliv. Samtalen krydres med et musikalsk lydspor udført af en dygtig musiker.

HOLD-NR.: 2411-489 ♦ **TID:** LØRDAG 9/3 KL. 13.00-15.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 200 KR. INKL. KAFFE/TE OG KAGE

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

DRIKKEKULTUR I NORDEN – ØLSMAGNING PÅ HANTWERK

SKÅL! I mere end tusind år har dette ord gjaldet over bordene, når vi nordboere har samlet os om de alkoholiske drikke. Norden har en lang, fælles historie med druk. Men allerede i vikingetiden og middelalderen blev danskerne fremhævet som et usædvanligt drikfældigt folkefærd. Og vi diskuterer stadig, hvilken nordisk nation der drikker mest. Vær med, når historiker Kasper Holdgaard Andersen gennem fem historiske nedslag gør os klogere på nordisk drikkekultur. Undervejs skyller vi historien ned med smagsprøver på fem lækre øl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2411-467 ♦ **TID:** SØNDAG 10/3, KL. 14.30-17.00 ♦ **STED:** HANTWERK ♦ **PRIS:** 240 KR. INKL. ØLSMAGNING

EFTERMIDDAGSFIKA: DEN DANSKE KAFFEHISTORIE

I Norden indtager vi første- til fjerdepladsen over de mest kaffedrikkende folk i verden. Finland som nummer 1 og Danmark som nummer 4. Hele 8,7 kg kaffe bliver det til i løbet af et år for en dansker. Hvorfor er vi så tiltrukket af den sorte drik og den til tider bitre smag? Tag med på Gallo Kaffebar og få en lækker kop kaffe og et større indblik i den danske kaffehistorie, når seniorforsker, dr.phil. Annette Hoff fortæller om kaffen som nydelsesmiddel fra 1665 til i dag.

HOLD-NR.: 2411-435 ♦ **TID:** MANDAG 11/3, KL. 15.30-17.00 ♦ **STED:** GALLO HUSET ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. INKL. EN KOP KAFFE

MUMITROLDENE OG EKSISTENTIALISME

Mumi-bøgerne bliver ofte læst og analyseret gennem en eksistentiel linse. Tove Jansson selv var interesseret i filosofiens verden og bl.a. inspireret af Nietzsche og Bergson. Historien lyder, at Mumi-figuren blev til en sommer, da Tove tabte en diskussion om Kant til sin bror. I frustration tegnede Tove det grimme væsen, hun kunne forestille sig på deres toiletvæg, og sådan blev den tidlige version af Mumi-figuren til. Dan Zahavi, Mumifan og professor i filosofi, vil gøre os klogere på figurerne og den eksistentielle vinkel. Efterfølgende viser vi et par afsnit af Mumitroldene fra 1994.

HOLD-NR.: 2411-475 ♦ **TID:** MANDAG 11/3, KL. 17.00-18.45 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

VIDENSBIF: FORCE MAJEURE – MED INTRODUKTION VED RUNE LYKKEBERG

"Et karaktermord på kernefamiliens selvoptagethed og på det mandlige ego." Sådan skrev Dagbladet Informations anmelder om svenske Ruben Östlunds film 'Force Majeure', der siden blev hædret med en pris i Cannes. Denne aften kan du se eller gense Östlunds prisvindende familiedrama, hvor mandens reaktion på en – viser det sig – ufarlig lavine ryster et ægteskab i sin grundvold. Chefredaktør ved Dagbladet Information Rune Lykkeberg holder indledende et oplæg om filmens temaer og de spørgsmål, den rejser om det moderne menneske.

HOLD-NR.: 2411-350 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 19.00-21.30 ♦ **STED:** ØST FOR PARADIS ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

HISTORIEBAR: KALMARUNIO- NENS ENDELIGT. CHRISTIAN 2. OG DET STOCKHOLMSKE BLODBAD

Den 8. og 9. november 1520 flød blodet i rendestenene på Stortorget i Stockholm. På Christian 2.s foranledning blev i alt 82 svenske adelige, adskillige biskopper og stockholmske borgere henrettet – en begivenhed, der er gået over i historien som 'det stockholmske blodbad'. Vær med, når historiker Jeppe Büchert Netterstrøm fortæller historien om Christian 2. og de to blodige dage i Nordens historie, der blev det endelige dødsstød for Kalmarunionen.

HOLD-NR.: 2411-472 ♦ **TID:** TIRSDAG 12/3, KL. 15.00-16.00 ♦ **STED:** STUDENTERHUS AARHUS ♦ **PRIS:** GRATIS. BARE MØD OP!

ISLANDS LITTERÆRE MIRAKEL

Islandsk litteratur oplever i disse år en kolossal succes i Norden og resten af verden. Men hvad er hemmeligheden bag Islands litterære mirakel? Hvilken indflydelse har de islandske sagaer haft på nyere islandsk litteratur? Hvordan adskiller islandske romaner og digte sig fra anden litteratur? Kom og lyt med, når lektor i dansk litteratur og mangeårig oversætter af islandsk litteratur Erik Skyum-Nielsen gør os klogere på det helt særlige ved islandsk litteratur og gennem introduktioner til forfattere som Sjórn, Jón Kalman Stefánsson, Gyrðir Elíasson og Auður Ava Ólafsdóttir, giver inspiration til gode læseoplevelser.

HOLD-NR.: 2411-450 ♦ **TID:** TIRSDAG 12/3, KL. 16.00-17.45 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

FOREDRAGSKONCERT: KLAVERMUSIK AF NIELSEN, GRIEG OG GLASS

Kom og lyt til fortællende, nordisk klavermusik. Der er lagt op til en stemningsfuld aftenkoncert i Pianokompagniets værksted med pianisten Jakob Alsgaard Bahr og musikhistorikeren Leif V.S. Balthzersen, der introducerer musikken. På programmet er værker af nordiske komponister som Carl Nielsen, Edvard Grieg og Louis Glass.

HOLD-NR.: 2411-408 ♦ **TID:** TIRSDAG 12/3, KL. 19.30-20.30 ♦ **STED:** PIANOKOMPAGNIETS VÆRKSTED ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

BYVANDRING: DEN SVENSKE FORBINDELSE

I begyndelsen af 1900-tallet var Aarhus en buldrende industriby, hvor arbejderne klumpede sig sammen i små lejligheder. Ikke alle steder var boligforholdene lige gode, og store dele af den gamle bykerne var decideret slum. Situationen var den samme uden for Danmark, og i Sverige tog man allerede omkring år 1900 fat på at forbedre boligforholdene. Den inspiration nåede også til Aarhus. På denne byvandring skal vi sammen med historiker Doron Haahr træde i fodsporene på revolutionære socialister, boligtilsynet, den spanske syge og vilde saneringsplaner.

HOLD-NR.: 2411-476 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 15.00-16.30 ♦ **MØDESTED:** FORAN MUSEUM KØN ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

HISTORIEBAR: GRØNLAND OG DANMARK – ET KOMPLICE-RET FORHOLD

Vær med, når historiker Jens Lei Wendel-Hansen kaster lys over Grønlands historie og det grønlandsk-danske forhold gennem tiderne. Hør, hvorfor Grønland har været afgørende for Danmarks selvforståelse som 'nordisk kerneland' og bliv klogere på Grønlands rivende udvikling i løbet af det 20. århundrede, hvor landet gik fra at være en koloni til først at blive et dansk amt og siden opnå hjemmestyre.

HOLD-NR.: 2411-473 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 15.00-16.00 ♦ **STED:** STUDENTERHUS AARHUS ♦ **PRIS:** GRATIS. BARE MØD OP!

SOCIALDEMOKRATISME

Vi ser tilbage i historien og afdækker, hvorfor socialdemokratismen har trivedes i Norden, mens vores sydlige naboer ofte har fulgt andre veje. Er der en særlig nordisk essens i denne politiske bevægelse, eller er det blot et produkt af unikke historiske omstændigheder? Har vi i Norden et særligt politisk klima, en socialdemokratisk kultur eller noget helt tredje? Historiker Bertel Nygaard inviterer dig til at tænke kritisk om socialdemokratisme i Norden i et foredrag med musikalske overraskelser og fællessang.

HOLD-NR.: 2411-496 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 16.30-18.30 ♦ **STED:** STUDENTERHUS AARHUS ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

KONGERÆKKEN LIVE – STORE NORDISKE KRIG

Egentlig skulle Rusland kun have været en juniorpartner i bestræbelserne på at få stækket Sverige, men under Store Nordiske Krig kom Danmark til at spille en nøglerolle i den udvikling, der gjorde Rusland til Østersøens stærkeste magt. Hør, hvordan det kan være i Kongerækken hos Politiken Histories foredrag om Store Nordiske Krig – en krig, som Danmark nok vandt, men hvor sejrens frugter ikke stod mål med ofre. Historiker, redaktør og podcastvært Hans Erik Havsteen og ansvarshavende chefredaktør på Politiken Historie Anders Olling udlægger teksten, når den populære podcast går live.

HOLD-NR.: 2411-436 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 16.30-18.30 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

FAR I FORANDRING

Mandeidealet i Norden er under forandring. Det afspejles særligt i mandens rolle som far, hvor der tages et opgør med rollen som 'den fraværende far'. Flere mænd er i dag mere nærværende i deres børns liv, og særligt den unge generation af nye fædre ønsker at indgå i forældreskabet på lige fod med deres partnere. Vær med, når formand for Forum for Mænds Sundhed, psykolog Svend Aage Madsen sammen med forfatter Victor Boy Lindholm dykker ned i et mandeideal i forandring og reflekterer over, hvad denne udvikling betyder for rollen som far. Samtalen modereres af Noa Kjærsgaard Hansen.

HOLD-NR.: 2411-449 ♦ **TID:** ONSDAG 13/3, KL. 17.00-18.30 ♦ **STED:** MUSEUM KØN ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

FORMIDDAGSCAFÉ PÅ KØN: MAGTFULDE KVINDER I NORDENS HISTORIE

Fortidens magtfulde kvinder findes i disse år frem fra historiens gemmer. Mange har stiftet bekendtskab med kæmpesuccesen 'Kvinde kend din historie', fulgt med i DR-serien 'Gåden om Thyra' eller set Trine Dyrholm i rollen som Margrete I. Men hvorfor er vi i dag så optaget af fortidens magtfulde kvinder? Tag med på tur i historieskrivningens maskinrum, når historiker Lone Kølle Martinsen og forfatter til bogen 'Damer der var for meget' Sara Alfort i samtale med historie- og kongehus-korrespondent ved DR Cecilie Nielsen diskuterer, hvorfor og hvordan vi bedst fortæller historien om fortidens kvinder.

HOLD-NR.: 2411-495 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, KL. 10.00-12.00 ♦ **STED:** MUSEUM KØN ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. INKL. EN KOP KAFFE

BØRNEKLASSIKERE FOR VOKSNE – FRA MUMITROL- DENE TIL BRØDRENE LØVEHJERTE

'Mumitroldene' af Tove Jansson og 'Brødrene Løvehjerte' af Astrid Lindgren er to klassiske eksempler på gode nordiske børnebøger. Men indeholder bøgerne kun interessante elementer for børn? Tag med, når Anne Valbjørn Odgaard, cand. mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab, inviterer på en vandring ind i disse klassikeres univers. Gennem både foredrag og oplæsning af spændende passager åbner vi for andre forståelser af værkernes budskaber, værdier og emner med fokus på det voksne publikum.

HOLD-NR.: 2411-357 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, KL. 16.30-18.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

HISTORIEBAR: STORE PLANER, SMÅ RESULTATER? NORDISK SAMARBEJDE EFTER 2. VERDENSKRIG

Sprogfællesskabet, velfærdssamfundet, de utallige kulturelle og historiske forbindelser. Et tæt samarbejde mellem de nordiske lande synes at ligge lige til højrebænet, og i det 20. århundrede har drømmene om nordisk samhørighed da også været store. Men har visionen om et Norden forenet i politisk, økonomisk og måske endda militært samarbejde nogensinde haft gang på jorden, eller er det blot forblevet en drøm? Vær med, når historiker Thorsten Borring Olesen fortæller historien om det nordiske samarbejde efter 2. verdenskrig.

HOLD-NR.: 2411-474 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, KL. 15.00-16.00 ♦ **STED:** STUDENTERHUS AARHUS ♦ **PRIS:** GRATIS. BARE MØD OP!

EFTERMIDDAGSFIKA: ER DET SUNDT AT DRIKKE MEGET KAFFE?

I Norden indtager vi første- til fjerdepladsen over de mest kaffedrikkende folk i verden. Finland som nummer 1 og Danmark som nummer 4. Hele 8,7 kg kaffe bliver det til i løbet af et år for en dansker. Men er det usundt for os at indtage så store mængder kaffe? Ifølge læge Kjeld Hermansen har den mørke væske flere positive effekter på vores helbred. Nyd en lækker kop kaffe, og få et indblik i kaffens sundhedsmæssige aspekter, når læge og lektor i klinisk ernæring Kjeld Hermansen præsenterer ny forskning på området.

HOLD-NR.: 2411-434 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, KL. 15.30-17.00 ♦ **STED:** GALLO HUSET ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR. INKL. EN KOP KAFFE

SPIS DIG GENNEM DET NYE NORDISKE KØKKENS STOR- HED OG FALD

Det nye nordiske køkken kan i 2024 fejre 20-års jubilæum. Konceptet har været en succes i forhold til at sætte Norden, og særligt Danmark, på det gastronomiske verdenskort. Men hvad er det nye nordiske køkken egentlig, og hvilke værdier er det båret af? Og hvordan har det ændret den danske madkultur? Gennem fire foredrag og en lækker 4-retters middag fra MALT Restaurant & Lounge vil adjunkt og madforsker Jonatan Leer tage dig fra den nordiske gastronomis storhedstid og frem til i dag, hvor hipstermadkulturen, streetfood-koncepter og det globale køkken har gjort deres indtog.

HOLD-NR.: 2411-438 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, KL. 18.00-21.00 ♦ **STED:** MALT RESTAURANT & LOUNGE ♦ **PRIS:** 900 KR. INKL. MIDDAG OG DRIKKEVARER

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

FORMIDDAGSCAFÉ PÅ KØN: VI TAGER TEMPERATUREN PÅ LIGESTILLINGEN I NORDEN

Vi forestiller os ofte de nordiske velfærdsstater som nogle af de mest ligestillede i verden: Her går både mænd og kvinder på arbejde, både mor og far kan gå på barsel, man får løn efter evne og ikke køn. Men er vi reelt så ligestillede, som vi tror? Og hvorfor overhaler vores nordiske naboer Danmark på ligestillingsområdet? Professor i økonomi og tidligere leder af Lønstrukturkomiteen, Torben M. Andersen, og professor emeritus ved Institut for Politik og Samfund, Anette Borchorst, tager temperaturen på ligestillingen i de nordiske lande.

HOLD-NR.: 2411-477 ♦ **TID:** FREDAG 15/3, KL. 10.00-12.00 ♦ **STED:** MUSEUM KØN ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR., INKL. EN KOP KAFFE

SILENT GROOVE – DANS DIG GENNEM NORDENS STØRSTE HITS

Genoplev nogle af de største nordiske hits fra ABBA til Aqua, når lektor i musikvidenskab Mads Krogh introducerer os til nordisk populærmusik. Slip din indre dancing queen fri, og skrål med på Barbie Girl, når danseinstruktør Ditte Liv B. Lauridsen fyrer op for festen med Silent FIT-høretelefoner på.

HOLD-NR.: 2411-441 ♦ **TID:** FREDAG D. 15/3-24, KL. 16:30-18:30 ♦ **STED:** KASERNESCENEN ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

THE SCIENCE OF FERMENTATION WITH DAVID ZILBER

In the production of many of our everyday staples, such as beer, rye bread, and dairy products, fermentation plays a central role in the process. But it's equally essential in more distinctive dishes like Sweden's "surströmming" and the Faroe Islanders' "ræstkød." Fermentation is an ancient technique that in recent years has been embraced and refined at top restaurants all over the world. We've invited fermentation chef and researcher David Zilber, who operates his own laboratory kitchen at DTU Science Park. Formerly, he headed Noma's fermentation laboratory, where he conducted groundbreaking research into the microbial foundation of food.

HOLD-NR.: 2411-372 ♦ **TID:** TORSDAG 14/3, 19.00-21.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

GRATIS LIVESTREAMS

Du har endnu en gang muligheden for at blive klogere på årets tema gennem en række gratis livestreams – uanset hvor du er. Denne gang kan du læne dig tilbage i sofaen og dykke ned i seks forskellige temaer og få viden om alt fra Jordens tidligste liv, og hvem vikingerne var, til stormagtsspillet i Arktis og Asger Jorns fascination af nordisk folkekunst. Alle livestreams kan ses i Microsoft Teams og modereres af Noa Kjærsgaard Hansen. Tilmeld dig på aarhundredetsfestival.dk

Onsdage kl. 19.00-20.00:

- 24/1: En sten i Grønland, der forandrede Jordens historie** – med Minik Rosing, professor i geologi, Københavns Universitet
- 31/1: Hvem er vikingerne?** – med Kasper H. Andersen, historiker, Moesgaard Museum
- 7/2: Nordens historie på 45 minutter** – med Lars Hovbakke, historiker og forfatter
- 21/2: Stormagtsspillet i Arktis** – med Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Forsvarsakademiet
- 28/2 Asger Jorn og den nordiske folkekunst** – med Teresa Østergaard Pedersen, museumsinspektør, Holstebro Kunstmuseum
- 6/3: Danmarks natur: fra istid til nutid** – med Hans Henrik Bruun, lektor i biodiversitet, Københavns Universitet

LÆS MERE: S. 66-67

HVAD FISK OG CYKLING KAN LÆRE OS OM EKSI- STENSEN – MØD SØREN FAUTH OG MIKKEL FREY DAMGAARD

Vi kender alle til mørket. Det findes udenfor, når de blygrå dage knap begynder, før mørket igen opløser dagen. Og mørket, fortvivlelsen og døden findes i os alle som et eksistentielt grundvilkår. Men lyset bryder frem af natten og finder også vej i tilværelsen. I denne samtale tematiserer professor i tysk Søren Fauth sammen med journalist Mikkel Frey Damgaard mørket og lyset. De skriver begge om indviklede forhold til deres fædre, selvmordet og de mørkeste sider af livet. Samtidig bruger de begge hobbyer eskapistisk som en måde at tøjle mørket på. Hør, hvad fisk og cykling kan lære os om eksistensen.

HOLD-NR.: 2411-491 ♦ **TID:** FREDAG 15/3, KL. 19.00-21.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

THE GOSPEL OF MARY

Islandske Hugi Gudmundssons 'The Gospel of Mary' vandt i 2023 Icelandic Music Awards' 'Årets komposition' og kan denne aften opleves med den norske stjernesopran Berit Norbakken, Århus Sinfonietta og Sct. Pauls Cantori. Forud for det smukke, komplekse oratoriske mesterværk inviteres publikum til talk med komponist Hugi Gudmundsson og librettist Niels Brunse, der dykker ned i inspirationen til værket, musikken og det mytiske Mariaevangelium.

HOLD-NR.: 2411-360 ♦ **TID:** FREDAG 15/3, KL. 19.30-21.00 ♦ **STED:** SKT. PAULS KIRKE ♦ **PRIS:** 140 KR., STUDERENDE 75 KR. ♦ **MEDARRANGØR:** ÅRHUS SINFONIETTA

RETSMEDICINEREN OG EFTERFORSKEREN – DRABETS GÅDER

Det mørke, rå og gådefulde univers fra Nordic Noir-kriminalitet, film og serier som 'Forbrydelsen', 'Broen' og 'Wallander' rammer en nerve hos mange. Både fiktionens og virkelighedens kølige drab og mordmysterier fascinerer og forarger. Denne dag stiller vi skarpt på virkelighedens drabsgåder og dykker ned i retsmediciner Asser Hedegaard Thomsen og tidligere drabschef Bent Isager-Nielsens fascinerende arbejde. Journalist Bjørg Tulinius er dagens vært.

HOLD-NR.: 2411-448 ♦ **TID:** LØRDAG 16/3, KL. 13.00-15.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

TÆNKEPAUSER LIVE: SAGA

Episke fortællinger med et stort persongalleri. Blodige krigere, nådesløse kvinder, farefulde togter og mystiske og overnaturlige væsener. De islandske sagaer er gennemsyret af drama – noget, der med garanti har fanget tilhørerne rundt om ildstederne i fortællingernes samtid, men som også er populært i dag, hvor sagaerne har ramt streamingtjenesterne hjemme i stuerne. Men hvorfor er sagaerne stadig aktuelle for os i dag? Vær med, når vi træder i sagaernes fodspor til en festlig aften med mad, viden, teater og talkshow. Vi skal opleve sagaerne vakt til live på scenen og høre Pernille Hermann, lektor i nordisk sprog og litteratur, i samtale med aftenens vært, journalist og komiker, Sebastian Dorset.

HOLD-NR.: 2411-478 ♦ **TID:** LØRDAG 16/3, KL. 18.30-21.30 ♦ **STED:** STUDENTERHUS AARHUS ♦ **PRIS:** 250 KR. INKL. ET MÅLTID MAD

KIRKEVANDRING: VORES KRISTNE RØDDER

Vores kristne rødder rækker længere end 1.000 år tilbage i tid. Men meget er sket, siden Harald Blåtand kristnede danerne. For den danske folkekirke opstod samtidig med Grundloven i 1849, mens den evangelisk-lutherske tro rækker tilbage til reformationen i 1500-tallet, og samtidig står mange af byens kirker velbevarede fra 1200-tallet og frem. Oplev byens kirker på ny, når vi går et spadestik dybere og undersøger vores kristne rødder. På kirkevandringen tager adjunkt i kirkehistorie ved Aarhus Universitet Mattias Sommer Bostrup dig gennem nogle af byens centrale vartegn.

HOLD-NR.: 2411-490 ♦ **TID:** SØNDAG 17/3, KL. 7.30-10.00 ♦ **MØDESTED:** VOR FRUE KIRKES SOGNEGÅRD ♦ **PRIS:** 200 KR. INKL. LET MORGENMAD OG EN KOP KAFFE

ISENS HEMMELIGHEDER

Dyb nede i den grønlandske indlandsis gemmer sig en uvurderlig viden om fortidens klima, der rækker op til 250.000 år tilbage i tiden. Ved at bore de 3 km dybe iskerner ud af indlandsisen kan vi blive klogere på klimaets udvikling gennem tiden og dermed blive bedre til at forudsige fremtidens klima. Hør om professor i glaciologi Dorte Dahl-Jensens arbejde med borerne i Grønland. Sammen med sine kollegaer hiver hun store mængder information om fortidens temperatur, mængden af nedbør, koncentrationen af drivhusgasser og meget mere ud af de krystallklare skiver af is.

HOLD-NR.: 2411-437 ♦ **TID:** SØNDAG 17/3, KL. 13.00-15.00 ♦ **STED:** DOKK1 ♦ **PRIS:** 160 KR., STUDERENDE 80 KR.

DE NORDISKE SPROG – ØLSMAGNING PÅ HANTWERK

Sprogfællesskabet indtager næsten altid en prominent plads i skåltalerne, når vi i Norden skal fejre vores tætte bånd. De beslægtede sprog fremstår som et af de klareste eksempler på den fælles historie og de kulturelle ligheder landene imellem. I hvert fald når det gælder dansk, norsk og svensk. Men hvad med finsk, islandsk, færøsk og grønlandsk? Og forstår vi egentlig, hvad svenskerne siger? Vær med, når sprogforsker Michael Ejstrup gennem fem skarpe oplæg gør os klogere på sprogene i Norden. Undervejs skåler vi i fem smagsprøver på lækre øl fra bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2411-361 ♦ **TID:** SØNDAG 17/3, KL. 14.30-17.00 ♦ **STED:** HANTWERK ♦ **PRIS:** 240 KR. INKL. ØLSMAGNING

TILMELD DIG PÅ
AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

FOTOS OG GRAFIK

Fotos: side 1, 5, 55, 77 og 82: Martin Bandt, side 7, 11, 19, 33, 47, 51, 81, 84: Martin Dam Kristensen, side 20: Moesgaard Museum, side 59: Sandbjerg Gods, side 60: Søren Kjeldgaard, side 87: Catherine Hélie Editions Gallimard, side 87: Kathy Coulter, side 90: Unsplash, side 90: Kristin Svanaes Soot, side 92: Sille Veilmark, side 94, 95 og 96: Shutterstock, side 100: Tobias Nicolai. Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Komitéer i Region Midtjylland

I flere byer i Midtjylland er der mindre Folkeuniversitetskomitéer, der hver især arrangerer forelæsninger i deres lokalområde. Du er altid velkommen til at kontakte dem.

Herning: Iben Østerbye | iben.osterbye@holstebro.dk | www.fuau.dk/herning

Horsens-Hedensted: Hans Hansen | haha@viauc.dk | www.fuhh.dk

Morsø: Erling Have | erlinghave@gmail.com | www.morsoe-folkeuniversitetet.dk

Norddjurs: Birgit Årsnæs | info@norddjursfolkeuni.dk | www.norddjursfolkeuni.dk

Randers: Peter Staugaard | info@randersfolkeuni.dk

Ringkøbing-Skjern: Ritta Olesen | ritta.olesen@rksk.dk | www.riskbib.dk/folkeuniversitetet

Rougsø: Yvonne Holm Karnøe | info@folkeuniversitetet-rougso.dk | www.folkeuniversitetet-rougso.dk

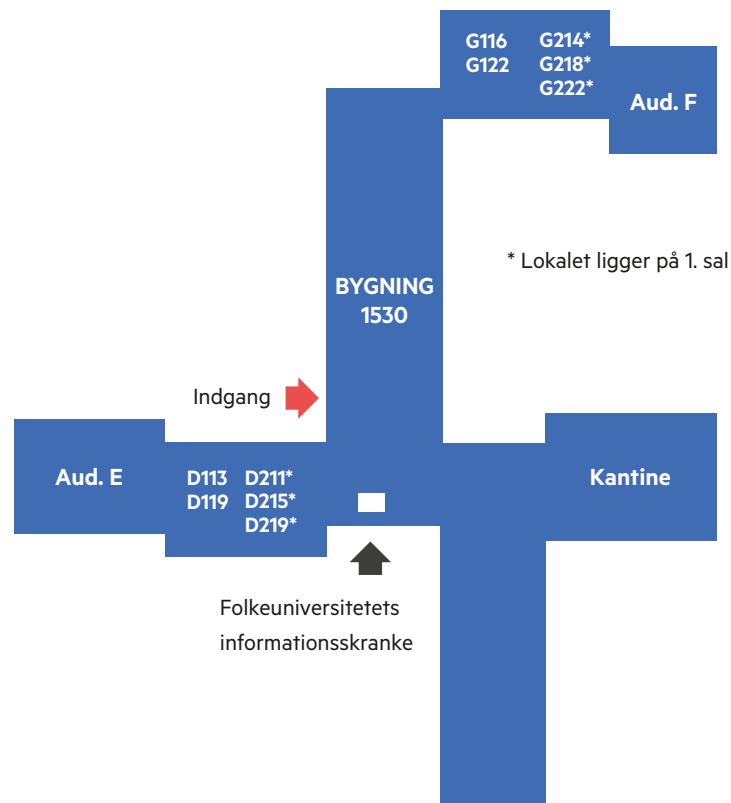
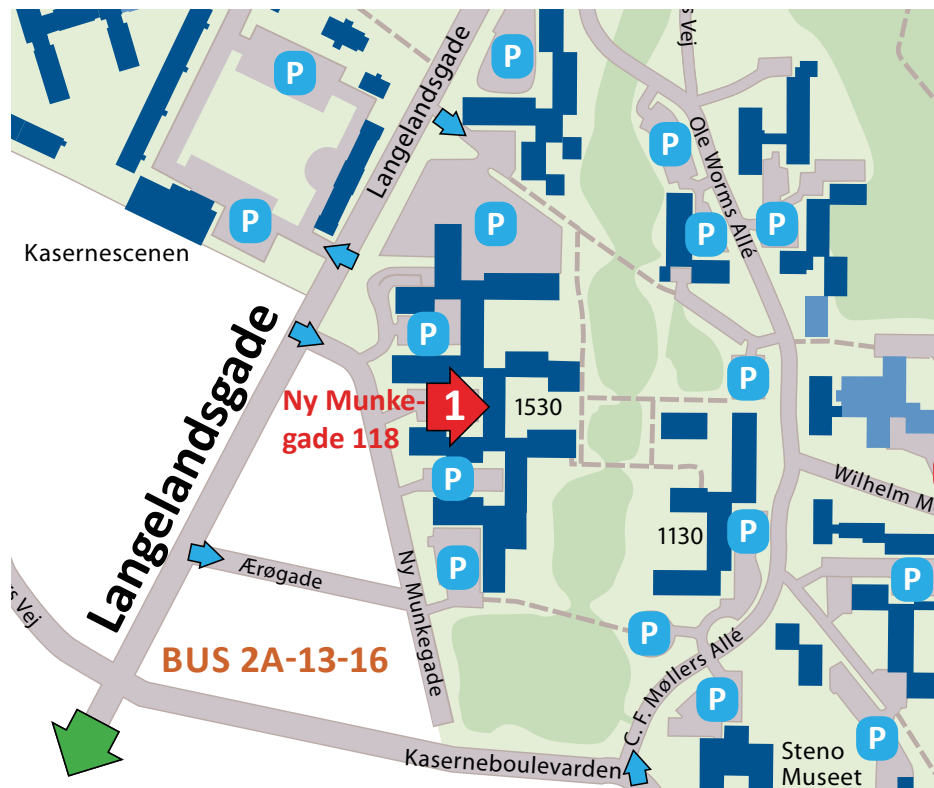
Ry: Flemming Simonsen | flemming@javngyde.dk | www.folkeuniversitetet-ry.dk

Sejs-Svejbjæk: Kristine Bruun Rasmussen | kristinelogsted@gmail.com

Syddjurs: info@syddjurs-folkeuniversitetet.dk | www.syddjurs-folkeuniversitetet.dk

Find vej til undervisningen

Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

NORDEN

RASMUS EJRNÆS,
PROFESSOR I BIODIVERSITET

Folkeuniversitetet

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

08–17 MAR
2024